OSAVUOSIKATSAUS 1-9/2026

Limingan kunta

Sisällysluettelo

1 Toimintaympäristön muutokset 3
2 Tuloslaskelman toteutuminen 4
3 Rahoitusosan toteutuminen 5
4 Talousarviotavoitteiden toteutuminen 6
5 Valtuustoon sitovien määrärahojen toteutuminen 10
5.1 Konsernipalvelut 12
5.2 Elinympäristöpalvelut 20
5.3 Elinvoimapalvelut 31
5.4 Sivistyspalvelut 36
5.5 Hyvinvointipalvelut 45
6.1 Kunnallistekniikka liikelaitos 55
6.2 Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos 70
7 Investointiosan toteutuminen 83

1 Toimintaympäristön muutokset

Maailmantalouden toimintaympäristö on muuttunut voimakkaasti viime vuosien aikana. Koronakriisistä toipuminen, siirtyminen uuteen geopoliittisten jännitteiden aikaan, läntisten liittolaisten yhteistyön heikentyminen ja siirtyminen vapaasta maailmankaupasta protektionistisempaan talouspolitiikkaan, ovat nykyisen toimintaympäristön haasteita. Viimeisin merkittävä takaisku maailmantaloudelle oli Yhdysvaltojen ja Israelin hyökkäys Iraniin, minkä johdosta muun muassa globaalin kauppaliikenteen kannalta merkittävän Hormuzin salmen kauppaliikenne on häiriintynyt. Tilanne on johtanut energiahintojen kasvuun, korkojen nousuun, sekä pulaan tietyistä kulutushyödykkeistä. Loppuvuoden aikana Yhdysvaltojen välivaalien vaikutus on myös näyttäytynyt epävarmuuden lisääntymisenä maailman goepolitiikassa. Suomen taloudelle edellä mainitun kriisin yleisvaikutus on talouskasvun hidastaminen, mikä johtuu energiahintojen ja korkojen kasvusta, sekä epävarmuuden lisääntymisestä johtuvaan kulutuksen vähentymiseen. Syksyllä 2026 julkaistun VM:n taloudellisen katsauksen sekä tilastokeskuksen keräämien tietojen perusteella Suomen talous kasvaa jopa 1,6 % vuonna 2026, 1,8 % vuonna 2027 ja 1,5 %:in vuonna 2028. Talouden kääntymistä voimakkaampaan kasvuun on jarruttanut etenkin yksityisen kulutuksen heikko kehitys.

Työllisyystilanne on valtakunnallisesti heikko ja työllisyyden vahvistuminen tulee toteutumaan odotettua hitaammin. Valtakunnallisesta tilanteesta huolimatta Limingan työllisyystilanne on pysynyt hyvänä. Ostovoiman ennakoidaan edelleen vahvistuvan palkankorotusten myötä, mutta energiahintojen ja korkojen kasvu leikkaa tämän positiivista vaikutusta talouden kehitykseen. Pankkien tiukka lainanantopolitiikka, huolien lisääntyminen hyvinvointiyhteiskunnan palveluiden säilymisestä, sekä maailmantalouden repivä ja uhkakuvia voimistava talouspotiikka vaikuttaa myös kannustavan ihmisiä mieluummin säästämään, kuin lisäämään kulutusta. Positiivisia signaaleja kaivataan lisää vauhdittamaan yksityisen kulutuksen ja yksityisten investointien kasvua. Julkisen talouden alijäämäennuste on 2027 vuonna 4,5 %. Pitkänkään aikavälin ennusteissa julkinen talous ei näytä kuitenkaan olevan kääntymässä ylijäämäiseksi merkittävistä elvytystoimenpiteistä huolimatta. Suomen velkamäärän odotetaan olevan yli 98 % suhteessa BKT:hen vuoden 2030 lopussa.

Kuntakentän suurin yksittäinen murros on ollut sote-palveluiden poistuminen kuntien tehtävistä. Kuntia erityisesti koskettavia lähivuosien riskejä ovat hyvinvointialueiden heikon taloudellisen suorituskyvyn aiheuttama valtionrahoituksen painopisteen siirtyminen pois kunnilta, sote-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoitteet, hyvinvointialueiden kiinteistöihin liittyvät sote-palveluverkkoratkaisut, sekä kiinteistöverotuksen uudistus 2027. Hallituksen kevään budjettiriihessä kuntien valtionosuuksia päätettiin leikata 60 miljoonalla eurolla. Positiivisena yllytyksenä tuli vuoden 2026 alusta hyvinvointialueiden ennustettu 0,6 miljardin euron ylijäämäinen tulos vuodelta 2025. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen (POHDE) ennustettu ylijäämä vuodelta 2025 on 53 milj. euroa.

Venäjän 2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainaan jatkuu edelleen ja Venäjä on pystynyt kiihdyttämään hyökkäysoperaatioidensa intensiteettiä jatkuvasti mittavista miehistötappioista huolimatta. Kesän aikana sota on siirtynyt aiempaa enemmän Venäjän maaperälle, kun Ukraina on saanut tehtyä onnistuneita iskuja Venäjän öljynjalostuskapasiteettiin sekä verkkokauppaliiketoimintaan. Euroopan taloustilanteen vahvistumista vaikeuttaa oman puolustuskyvyn nostaminen tämän hetken riskejä vastaavalle tasolle ja puolustusmenojen kasvattaminen viiteen prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen. Toisaalta oman puolustustuotannon nostaminen voi olla taloudellisesti kannattavaa pidemmällä tähtäimellä.

2 Tuloslaskelman toteutuminen

Tuloslaskelma (Ulkoinen)	TP 2025	TA 2026	TOT 1-9/2026	TOT 1-9-TA 1-9 € 2026	TOT% 2026	Muutos % 2025-2026
TOIMINTATUOTOT	**5 408 935**	**4 876 151**	**4 311 537**	**577 409**	**88,4 %**	**12,5 %**
Myyntituotot	1 004 866	1 743 593	1 093 719	-135 048	62,7 %	97,9 %
Maksutuotot	1 022 034	733 040	552 156	17 126	75,3 %	-24,5 %
Tuet ja avustukset	850 103	751 914	561 522	-31 526	74,7 %	2,4 %
Vuokratuotot	2 168 796	1 144 080	1 614 928	616 943	141,2 %	-8,6 %
Muut toimintatuotot	363 136	503 524	489 212	109 914	97,2 %	109,8 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**24 601**		**20 554**	**20 554**		**13,2 %**
TOIMINTAKULUT	**-45 759 745**	**-47 255 938**	**-34 559 076**	**1 073 013**	**73,1 %**	**4,6 %**
Henkilöstökulut	-27 522 482	-28 505 831	-21 368 053	190 294	75,0 %	4,6 %
Palkat ja palkkiot	-22 323 598	-23 113 945	-17 237 786	246 516	74,6 %	4,1 %
Henkilösivukulut	-5 198 884	-5 391 886	-4 130 267	-56 222	76,6 %	6,8 %
Eläkekulut	-4 542 906	-4 735 839	-3 540 664	37 148	74,8 %	4,8 %
Muut henkilösivukulut	-655 978	-656 047	-589 603	-93 369	89,9 %	20,7 %
Palvelujen ostot	-10 076 625	-10 804 358	-7 209 334	900 225	66,7 %	7,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 463 306	-3 282 361	-2 596 486	-160 480	79,1 %	6,8 %
Avustukset	-1 449 315	-1 418 100	-1 126 305	-32 955	79,4 %	6,0 %
Muut toimintakulut	-3 248 016	-3 245 288	-2 258 898	175 930	69,6 %	-6,1 %
TOIMINTAKATE	**-40 326 209**	**-42 379 788**	**-30 226 986**	**1 670 976**	**71,3 %**	**3,6 %**
VEROTULOT	**21 936 605**	**23 900 000**	**17 261 403**	**-562 464**	**72,2 %**	**4,4 %**
VALTIONOSUUDET	**22 091 865**	**22 512 137**	**16 812 197**	**-71 906**	**74,7 %**	**1,9 %**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	**-669 350**	**-938 000**	**-509 288**	**194 212**	**54,3 %**	**1,5 %**
Korkotuotot	72 507	30 000		-22 500		-100,0 %
Muut rahoitustuotot	47 886	15 000	46 830	35 580	312,2 %	3,0 %
Korkokulut	-788 391	-973 000	-554 096	175 654	56,9 %	1,8 %
Muut rahoituskulut	-1 352	-10 000	-2 022	5 478	20,2 %	96,1 %
VUOSIKATE	**3 032 912**	**3 094 349**	**3 337 326**	**1 230 819**	**107,9 %**	**-0,3 %**
POISTOT JA ARV.ALENTUMISET	**-4 022 133**	**-3 386 479**	**-2 999 489**	**-459 630**	**88,6 %**	**-1,0 %**
POISTOERON LIS (-) / VÄH (+)	**983 736**	**5 011 868**	**737 802**	**6 561**	**14,7 %**	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-5 485**	**4 719 738**	**1 075 639**	**777 750**	**22,8 %**	**1,9 %**

3 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelma	TP 2025	TA 2026	Toteuma 1-9/2026	TA-tot %
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 032 912	3 114 000	3 337 326	107,1
Satunnaiset erät			0	-
Tulorahoituksen korjauserät	-110 372	-100 000	-170 058	170,1
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 824 083	-5 395 000	-1 221 333	22,6
Rahoitusosuudet investointeihin	345 000	0	0	-
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	141 967	525 000	198 828	37,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	**1 585 424**	**-1 856 000**	**2 144 763**	**-**
Rahoituksen rahavirta				
Antolainojen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-1 780 000	2 000 000	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	156 370	5 000	32 473	649
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 000 000	7 351 000	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 900 000	-3 500 000	-2 000 000	57,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 000 000	0	1 000 000	-
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varat ja po.n muut.	-3 130	0	-1 715	-
Saamisten muutos	-663 733	0	861 206	-
Korottomien velkojen muutos	300 272	0	-839 954	-
Muut maksuvalmiuden muutokset	-366 591		19 537	-
Rahoituksen rahavirta	**-2 890 221**	**1 856 000**	**-947 990**	**-51,1**
Rahavarojen muutos	**-1 304 797**	**0**	**1 196 773**	**-**

4 Talousarviotavoitteiden toteutuminen

ELINVOIMAINEN KUNTAYMPÄRISTÖ

Lähtökohtana on kunnan elinvoiman lisääminen tukemalla yritysten kasvua, kehittymistä ja työpaikkojen lisäämistä. Elinvoiman kehittämisessä olennaista on myös työllisyys ja vetovoimainen kuntabrändi. Profiloidumme kansainvälisen matkailun kohteena ja tavoitteenamme on nostaa Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa.

Tavoite	Mittari	Tavoite 2026	Toteuma 1-9/2026
Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa	Uudet perustetut yritykset (kpl)	yli 60 yritystä	**Ei toteutunut** (27 yritystä Q6).
	Vuokratut ja myydyt yritystontit (kpl)	> 2 luovutettua tonttia	**Ei toteutunut** (1 luovutettua tonttia)
	Yrityksille myönnettyjen rakennuslupien määrä	> 9 rakennuslupaa	**Ei toteutunut** (7 myönnettyä rakennuslupaa)
	Yhteisöverotulojen kehitys	Kasvu +3 % / vuosi	**Toteutui** (kasvu 8,7 %)
Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys	Työttömyysaste (5,6 % 9/2025)	< 6 %	**Toteutui** (5,9 %, maakunnan alhaisin 9/2026)
	Pitkäaikaistyöttömien määrä (71, 9/2025)	< 50 henkilöä	**Ei toteutunut** (74 henkilöä)
	Nuorten työttömien määrä (51 henkilöä 9/2025)	< 30 henkilöä	**Ei toteutunut** (44 henkilöä)
	Kunnan osuus työmarkkinatuen kustannuksista	< 510 000 €	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.
Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa	Koulutusvientiryhmät	> 3 ryhmää / vuosi	**Ei toteutunut** (2 ryhmää toteutunut)
	Ruutikankaalla pidettyjen kisojen/tapahtumien määrä	> 5 kilpailua/tapahtumaa	**Toteutui** (7 järjestettyä kilpailua, 5 tapahtumaa)
	Luontokeskuksen toiminnan kehittäminen	Luontokeskuksen kehittämissuunnitelman tekeminen	**Ei toteutunut** (myönteinen hankepäätös saatu ja projektipäällikkö rekrytoitu)

MAANKÄYTTÖ JA KUNTAKUVA

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen, hyvät liikenneyhteydet ja julkinen liikenne, kestävän kehitys ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen, sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Tavoite	Mittari	Tavoite 2026	Toteuma 1-9/2026
Kunnan muuttotase on positiivinen	Muuttotase	Muuttotase on positiivinen	**Ei toteutunut** (-88 henkilöä)
Kuntakeskuksen vetovoima kasvaa	Hypo -asuntoluottoluokitus	Pysytään Tasolla BBB	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä
	WSP-aluetutkimus: kuntien elinvoimaisuus	Pysytään Oulun seudulla kolmen parhaan joukossa	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä
Saavutettavuus ja liikenneyhteydet paranevat	Joukkoliikenteen nousijamäärät	Käyttäjien määrä kasvaa	**Toteutui** (kasvu 8 %, 8/2026)
	Raideliikenteen saavutettavuus	Raideliikenteen aloituksesta ja kustannuksista on sovittu	**Toteutui** (lähijunaliikenteen aloittamisesta päätetty: Liminka - Kempele - Oulu)

HYVINVOIVAT KUNTALAISET

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Tavoite	Mittari	Tavoite 2026	Toteuma 1-9/2026
Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen	HYTE-kerroin: sijoittuminen tuloksissa Pohjois-Pohjanmaalla	Pohjois-Pohjanmaalla TOP 3:ssa	**Toteutui**
Tekemistä, näkemistä, kokemista	Oulu2026 Kulttuuripääkaupunki -hankkeen osatoteutukset	Suunnitelman toteutuminen	**Toteutui**
	Liminka 550 -vuotta juhlavuoden 2027 toteutuminen	Juhlavuoden suunnitelman valmistuminen 2026 aikana	**Toteutui**

TALOUDEN TASAPAINO JA JOHTAMINEN

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjäteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisetu. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Tavoite	Mittari	Tavoite 2026	Toteuma 1-9/2026
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Toimintakate Verorahoitus	Toimintakatteen kasvu ≤ verorahoituksen kasvu	**Ei Toteutunut** (toimintakatteen kasvu 3,6 % vs. verorahoituksen kasvu 3,1 %)
	Investointien tulorahoitus %	Yli 80 %	**Toteutui** (investoinnit eivät ole vielä juurikaan käynnistyneet)
	Konsernin lainamäärä € /asukas	< koko maan keskiarvo	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä
	Vuosikate	Vuosikate kattaa poistot	**Toteutui** (tulos 338 t€)
	Taseen ylijäämä	Taseessa on ylijäämää	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä
Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Omistajapoliittisten linjausten toteutuminen	Tavoitteiden toteutuminen	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä
	Yhtiökohtaisten tavoitteiden toteutuminen	Tavoitteiden toteutuminen	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä
	Omistajapoliittisen toimenpideohjelman laatiminen vuoden 2026 aikana	Omistajapoliittinen toimenpideohjelma hyväksytty kunnanhallituksessa 2026	**Toteutui** (päätetty 25.5.2026)
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö	Sairauspoissaolopäivät / työntekijä	Sairauspoissaolojen määrä < 15 pv/tt	**Toteutui** (12,4 pv/tt)
	Keskimääräinen eläköitymisikä	> 65 vuotta	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.
	Henkilöstön kehityskeskustelut	Toteutunut 100 %	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.
	Henkilöstön osaaminen	Osaamisen kehittyminen koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutussuunnitelman toteutuminen.	Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.
	Työhyvinvointikysely	Toteutetaan työhyvinvointikysely 2026 aikana	**Ei toteuttunut**

5 Valtuustoon sitovien määrärahojen toteutuminen

Peruskunta

Tuloslaskelma (Ulk./Sis./Kesk.)	TP 2025	TA 2026	TOT 1-9/2026	TOT 1-9-TA 1-9 € 2026	TOT% 2026	Muutos % 2025-2026
Vaalit						
TOIMINTATUOTOT	9 230					-100,0 %
TOIMINTAKULUT	-12 594	-1 203	-795	-194	66,1 %	-93,3 %
TOIMINTAKATE	-3 363	-1 203	-795	-194	66,1 %	-69,6 %
Tarkastustoimi						
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-26 124	-23 115	-12 683	2 749	54,9 %	-19,9 %
TOIMINTAKATE	-26 124	-23 115	-12 683	2 749	54,9 %	-19,9 %
Konsernipalvelut						
TOIMINTATUOTOT	1 264 659	1 203 725	943 063	40 225	78,3 %	22,0 %
TOIMINTAKULUT	-3 588 790	-3 675 350	-2 699 166	15 670	73,4 %	5,2 %
TOIMINTAKATE	-2 324 131	-2 471 625	-1 756 102	55 895	71,1 %	-2,1 %
Elinympäristöpalvelut						
TOIMINTATUOTOT	2 910 223	2 642 810	2 454 018	334 564	92,9 %	8,5 %
TOIMINTAKULUT	-3 972 597	-4 574 143	-3 359 226	64 111	73,4 %	15,5 %
TOIMINTAKATE	-1 062 375	-1 931 333	-905 208	398 674	46,9 %	39,9 %
Elinvoimapalvelut						
TOIMINTATUOTOT	214 391	255 000	9 454	-181 796	3,7 %	57,3 %
TOIMINTAKULUT	-2 765 564	-2 861 159	-2 093 823	75 841	73,2 %	18,0 %
TOIMINTAKATE	-2 551 173	-2 606 159	-2 084 368	-105 954	80,0 %	17,8 %
Sivistyspalvelut						
TOIMINTATUOTOT	1 436 265	1 323 278	1 150 957	256 187	87,0 %	2,0 %
TOIMINTAKULUT	-34 746 641	-35 304 412	-26 155 460	541 362	74,1 %	1,3 %
TOIMINTAKATE	-33 310 376	-33 981 134	-25 004 503	797 549	73,6 %	1,3 %
Hyvinvointipalvelut						
TOIMINTATUOTOT	298 229	263 500	308 759	73 778	117,2 %	20,0 %
TOIMINTAKULUT	-3 213 570	-3 335 879	-2 483 034	57 560	74,4 %	4,1 %
TOIMINTAKATE	-2 915 341	-3 072 379	-2 174 275	131 339	70,8 %	2,2 %

Peruskunta yhteensä (Ulk./Sis./Kesk.)	TP 2025	TA 2026	TOT 1-9/2026	TOT 1-9-TA 1-9 € 2026	TOT% 2026	Muutos % 2025-2026
TOIMINTATUOTOT	**6 132 997**	**5 688 313**	**4 866 252**	**522 958**	**85,5 %**	**9,7 %**
TOIMINTAKULUT	**-48 325 880**	**-49 775 262**	**-36 804 186**	**757 100**	**73,9 %**	**3,8 %**
TOIMINTAKATE	**-42 192 883**	**-44 086 949**	**-31 937 934**	**1 280 058**	**72,4 %**	**2,9 %**

Liikelaitokset

Tuloslaskelma (Ulk./Kesk.)	TP 2025	TA 2026	TOT 1-9/2026	TOT 1-9-TA 1-9 € 2026	TOT% 2026	Muutos % 2025-2026
Kunnallistekniikka liikelaitos						
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	56 258	5 793	211 154	227 583	3 645,2 %	-30,4 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	56 258	5 793	211 154	227 583	3 645,2 %	-30,4 %
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos						
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	113 367	9 722	224 998	174 631	2 314,4 %	-17,7 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	553 247	449 590	554 899	174 541	123,4 %	-8,0 %

Limingan kunta yhteensä

Limingan kunta yhteensä (Ulk./Kesk.)	TP 2025	TA 2026	TOT 1-9/2026	TOT 1-9-TA 1-9 € 2026	TOT% 2026	Muutos % 2025-2026
TOIMINTATUOTOT	**15 661 401**	**15 127 829**	**12 036 808**	**629 845**	**79,6 %**	**4,4 %**
TOIMINTAKULUT	**-56 012 211**	**-57 507 616**	**-42 284 348**	**1 038 054**	**73,5 %**	**3,8 %**
TOIMINTAKATE	**-40 326 209**	**-42 379 788**	**-30 226 986**	**1 688 453**	**71,3 %**	**3,6 %**

5.1 Konsernipalvelut

Palvelualueen yleistavoitteen toteutuminen

Yleistavoitteena on kunnan toiminnan ja talouden ohjaus sekä yhteensovittaminen kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Painopisteenä koko talousarviokaudella ovat kuntastrategian toteuttaminen ja talouden tasapainon toteuttaminen kuntaorganisaatiossa.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Konsernipalvelut jakantuu seuraaviin alueisiin: johtaminen, hallinto- ja henkilöstöpalvelut, yhteistoimintaosuudet, talouspalvelut, IT-palvelut ja konsernipalveluiden hankkeet. Konsernipalvelut ohjaa kuntastrategian mukaisesti kuntakonsernin toimintaa ja koordinoi kunnan sidosryhmätyötä. Kunta hankkii taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut sekä osan koulusihteeripalveluista Monetralta. Lisäksi kunta ostaa tietoliikenneyhteyksiin ja tietotekniikkaan liittyviä palveluita Joki ICT:ltä.

Toimintaympäristöanalyysi

Suomen kunnat eriytyvät tulevaisuudessa yhä selvemmin toisistaan väestörakenteen, taloudellisen kantokyvyn ja maantieteellisten olosuhteiden perusteella. Eriytymiskehitys vaikuttaa merkittävästi kuntien palvelutarpeisiin sekä toimintamahdollisuuksiin. Tulevaisuudessa kuntien tulee tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittää toimintamalleja, jotka vastaavat muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin. Käytännössä tämä on aktiivista tehtävien ja resurssien kohdentamista sekä sopeuttamista.

Tulevan talousarviovuoden 2027 ja suunnitteluvuosien 2028-2029 keskeisin tavoite on kunnan talouden tasapainottaminen suunnittelukauden aikana. Tasapainottamistyö on jatkunut vuoden 2023 syksystä saakka ja edennyt suunniteltujen konkreettisten toimenpiteiden osalta. Tavoitteellista vuosikatetasoa ei saavutettu, koska nykyinen vuosikatetaso pitää sisällään noin yhden kunnallisveroprosentin korottamispaineen. Mikäli taloussuhdanteiden ennakoitu kääntyminen positiiviseen ei helpota kunnan taloudellista tilannetta, jotain lisätoimenpiteitä vielä tarvitaan.

Kesäkuussa voimaan tullut uusi hankintalaki tuo merkittäviä muutoksia kunnan nykyisiin hankintakäytäntöihin sidosyksikköhankintojen osalta. Uudistus tarkoittaa, että tehdäkseen suorahankintoja sidosyksiköltä, tulee kunnalla olla sidosyksiköstä vähintään 10 %:n omistusosuus. Tämä omistusosuusvaatimus ei täyty muun muassa Monetra Oy:n ja Joki ICT Oy:n kohdalla. Lain velvoittamana talous- ja henkilöstöhallinnon, sekä IT-palveluiden kilpailutukset tulee olla tehtynä 2027 kesään mennessä, mikäli edellytyksiä erillisen siirtymäajan hakemiselle ei ole. Edellytykset siirtymäajan käyttämiselle sekä myös palveluiden muille mahdollisille järjestämistavoille on vielä selvittämättä. Vaihtoehtoina on joko palveluiden kilpailuttaminen markkinoilta tai pyrkiä löytämään pitkän tähtäimen strateginen ratkaisu kuntien välisen yhteistyön kautta. Erilaisia vaihtoehtoja selvitellään ja yhteistyötä on tiivistetty Oulun seudulla ratkaisun löytämiseksi.

Sotiminen Euroopassa edelleen jatkuu ja siirtää niukkoja resursseja puolustusteollisuuteen. Yhdysvaltojen hyökkäys Iraniin on johtanut Hormuzinsalmen kauppaliikenteen häiriintymiseen, joka on

nostanut energiahintoja ja korkotasoja, sekä tulee todennäköisesti näkymään talouskasvua yleisesti hidastavana tekijänä Suomen taloudessa. Yhdysvaltojen toiminta on muuttunut uuden hallituksen myötä hyvin arvaamattomaksi ja Eurooppaa kohtaan jopa hyvin vihamieliseksi, jolla on merkittävä vaikutus aiempaan transatlanttiseen yhteistyöhön. Suomen ja Venäjän välinen itäraja on edelleen kiinni ja kaupallinen yhteistyö Venäjän kanssa on käytännössä niin vähäistä kuin mahdollista. Positiivisia ja vakauttavia signaaleja kaivataan, sillä koko maailman pelikentällä potiittisen toiminnan arvaamattomuus ja ympäri maailmaa käytävät sodat heikentävät ihmisten ja yritysten luottamusta tulevaisuuteen ja siten hillitsevät halua tehdä pitkän tähtäimen investointeja ja nostaa nykyistä kulutusta suhteessa säästämiseen pahemman päivän varalle.

Huoltovarmuus ja varautuminen korostuvat sekä valtion, että myös kuntien toiminnan suunnittelussa. Konsernipalveluissa on viime vuosien aikana parannettu mm. kyberturvaa ottamalla käyttöön SIEM- (Suojaustiedot ja tapahtumien hallinta) ja SOC- (Security Operations Center) palvelut. Lisäksi kunnan johto on ollut aktiivisesti mukana erilaisisssa varautumisharjoituksissa.

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Limingan kunta on mukana Kuntaliiton ja FCG:n USO -uuden sukupolven organisaatiot verkostoprojektissa (USO 2025-2026), jossa keskiössä on uuden valtuustokauden sujuva käynnistäminen sekä luottamusta rakentava ja pitkäjänteinen johtaminen. USO-verkostoprojektiin osallistuminen tukee kunnan tulevalla valtuustokaudella käynnistyvää strategiatyötä ja tähän liittyvää muutosten sekä uudistusten ennakointia.

Tiedolla johtamisen ja raportoinnin kehittämistä jatketaan. Talouden seurantajärjestelmän ja raportoinnin osalta tilanne on hyvä ja myös henkilöstöraportointi on edistynyt. Henkilöstöraportoinnin kuntoon saattamisen jälkeen tullaan siirtymään toimialajohdon tietojohtamisen kehittämiseen jo olemassa olevan Johdon työpöytä -sovelluksen avulla. Henkilöstösuunnitteluohjelma otettiin käyttöön talousarviovuoden 2025 valmistelussa. Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmän hankinnan valmistelu on käynnistynyt. Järjestelmän vaihtuessa varhaiskasvatuksen toimintaan liittyvät tiedot tullaan integroimaan tietojohtamisen ratkaisuihin.

Vuoden 2026 aikana on valmistauduttu sähköisen arkistointiratkaisun käyttöönottoon. Limingan kunnalla ei ole käytössä sähköisestä arkistoa. Lainsäädännön asettama lähtökohta on, että kunnan tulee säilyttää pysyvästi säilytettävä aineisto sähköisessä muodossa. Sähköisen arkiston käyttöönotto tulee digitalisaatiota sekä vähentää manuaalista työtä. Sähköisen arkistointiratkaisun käyttöönotolla mahdollistetaan asiakirjojen elinkaaren hallinta sekä yhteen toimivuus muiden järjestelmien kanssa. Myös Suomi.fi -palveluiden hyödyntämistä viedään eteenpäin siirtämällä viranomaisviestintää ensisijaisesti sähköiseksi.

Henkilöstöjohtamisen kehittämisessä on vuoden 2026 aikana painotettu esihenkilötyön, työkykyjohtamisen ja palkkausjärjestelmän kehittämistä. KVTES:n tasopalkkajärjestelmän kriteereitä on tarkasteltu yhdessä esihenkilöiden kanssa ja järjestelmän toimivuudesta on kerätty esihenkilöiden näkemyksiä. Samalla on jatkettu palkkojen harmonisointia.

Työterveysyhteistyössä on vahvistettu ennakoivaa työkyvyn tukea sekä kehitetty toimintatapoja,

joilla työterveyshuollon havainnot ja suositukset saataisiin nykyistä paremmin osaksi käytännön työkykyjohtamista. Työterveyshuollon toimintasuunnitelman valmistelu on käynnistynyt ja tavoitteena on tehdä kahden vuoden suunnitelma tavoitteineen, jota täydennetään vuosittain. Sairauspoissaolopäivät ovat vähentyneet viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseksi valmisteltu Työhyvinvoinnin rakentajat ESR+ -hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen keväällä 2025. Työhyvinvoinnin rakentajat -hanke on Limingan, Iin, Utajärven ja Vaalan kuntien yhteishanke, Limingan kunta toimii hankkeessa hallinnoijana. Oman osahankkeen rinnalla toteuttavat Oulun Yliopiston naistentaudit ja synnytykset sekä Työterveyslaitos. Hanketta rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto (ESR+) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kautta. Hankkeen toteutusaika on 1.4.2025- 30.9.2027. Hankkeen tavoitteena on parantaa kuntatyöntekijöiden työkykyä ja -hyvinvointia. Hanke keskittyy erityisesti aivoterveyteen, liikkumiseen ja naistyypillisiin oireisiin. Hankekuntien henkilöstölle on toteutettu syksyn 2025 aikana yliopiston toteuttamana kattava alkukartoitus, sekä välikysely syksyllä 2026.

Vuonna 2026 hanke eteni kartoitusvaiheesta käytännön toteutukseen. Vuoden aikana käynnistettiin henkilöstön ja esihenkilöiden valmennuksia sekä kuntakohtaisia pilotteja muun muassa aivoterveyden, liikkumisen, neuromoninaisuuden, naisterveyden, unen, ravitsemuksen ja palautumisen teemoista. Lisäksi yhteistyötä työterveyshuoltojen kanssa vahvistettiin.

Tammikuussa Limingassa yhteistyössä Kalevan kanssa järjestetty Kokonaista puhetta -tilaisuus työelämässä jaksamisesta naisterveyden näkökulmasta tavoitti noin 260 osallistujaa paikan päällä ja etäyhteydellä. Limingassa käynnistettiin myös rekrytoinnin kehittämispilotti ja valmisteltiin työhyvinvointia tukevia työpaikkapilotteja yhteistyössä työterveyshuollon ja Työterveyslaitoksen kanssa. Lisäksi edistettiin neuromoninaisuutta tukevien oppaiden valmistelua, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivitystä sekä kunnan perheystävällisyyden kehittämistä.

Syksyllä hankekuntien esihenkilöille järjestettiin yhteinen esihenkilöpäivä. Samalla käynnistettiin useita hyvinvointia tukevia pilotteja ja valmennuksia. Hankkeen vaikutuksista kerättiin tietoa välikyselyllä.

IT-toimintojen osalta jatketaan oman tietohallinto-osaamisen vahvistamista resursoinnin ja koulutuksien avulla. IT-toimintojen etätukipalveluiden hankkimista on edelleen jatkettu erityisesti sellaisina ajankohtina, jolloin palvelukysyntä on vähäistä. Tämä mahdollistaa oman henkilöstön lomien keskittämisen ja siten IT-palveluiden toiminnan pitämisen tehokkaana palvelusekonkien aikana. Etätukipalveluiden johdosta omaa henkilöstöä ei tarvitse myöskään sitoa päivystysluonteisiin työtehtäviin.

Tekoälyn hyödyntäminen on edistynyt ja vahvistanut asiantuntijatyötä erilaisissa tehtävissä. Tekoälyllä on pystytty lisäämään osaamista esim. juridiikkaan, hankintoihin ja hallinnolliseen työhön liittyvissä tehtäväkokonaisuuksissa, sekä vähentämään näihin osa-alueisiin liittyvien ulkopuolisten palveluiden hankintaa. Seuraava askel, jossa tekoälyä voitaisiin hyödyntää erilaisten työvaiheiden toteuttamisessa edellyttää tietojärjestelmissä olevan tiedon nykyistä vahvempaa keskittämistä tekoälyn hyödynnettäväksi. Tietoturvallista ratkaisumallia tähän haetaan parhaillaan.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma (Ulk./Sis./Kesk.)	TP 2025	TA 2026	TOT 1-9/2026	TOT 1-9-TA 1-9 € 2026	TOT% 2026	Muutos % 2025-2026
TOIMINTATUOTOT	**1 264 659**	**1 203 725**	**943 063**	**40 225**	**78,3 %**	**22,0 %**
Myyntituotot	1 000 069	953 165	718 069	3 150	75,3 %	-2,3 %
Maksutuotot	15		30	30		100,0 %
Tuet ja avustukset	241 427	238 000	47 360	-131 140	19,9 %	579,2 %
Muut toimintatuotot	23 147	12 560	177 604	168 184	1 414,0 %	472,5 %
TOIMINTAKULUT	**-3 588 790**	**-3 675 350**	**-2 699 166**	**15 670**	**73,4 %**	**5,2 %**
Henkilöstökulut	-1 294 346	-1 335 170	-933 408	28 135	69,9 %	5,5 %
Palvelujen ostot	-1 738 785	-1 828 739	-1 352 757	16 179	74,0 %	6,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30 753	-29 600	-24 583	-2 383	83,0 %	124,8 %
Avustukset	-3 333	-1 000	-500	250	50,0 %	-85,0 %
Muut toimintakulut	-521 573	-480 841	-387 918	-26 512	80,7 %	-1,5 %
TOIMINTAKATE	**-2 324 131**	**-2 471 625**	**-1 756 102**	**55 895**	**71,1 %**	**-2,1 %**

Talouden toteumassa toimintakate on alittunut kuukausitalousarvioon nähden 55 895 euroa. Tällä hetkellä ennakoidaan, että talousarvioon tullaan pääsemään loppuvuoden aikana. Merkittävin riski konsernipalveluiden taloudelle loppuvuoden aikana aiheutuu Suomen hallituksen päättämästä uudesta sidosyksikkölainsäädännöstä, minkä johdosta nykyisin in-house toimintana järjestetyjen Monetra Oy:n ja Joki ICT Oy:n palvelut joudutaan kilpailuttamaan markkinoilta nopealla aikataululla. Kilpailutukset tulevat olemaan Limingan kunnan kokoluokkaan nähden merkittävän suuria ja ne aiheuttavat merkittävät muutoskustannukset sekä lisäävät hallinnollisen työn määrää useiden vuosien ajaksi. Osa muutoskustannuksista tulee realisoitumaan jo kuluvan vuoden aikana. Projektitoimintaan liittyvät tuet ja avustukset ovat vielä tässä vaiheessa vuotta osittain toteutumatta, joka tulee vahvistamaan konsernipalveluiden toimintakatetta loppuvuoden aikana.

Palvelualueen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen

- Kuntastrategian päivittäminen on meneillään ja strategia on hyväksytty syksyn aikana
- Konsernipalveluiden vuoden 2026 talousarvioon sisältyy useita talouden tasapainottamistoimenpiteitä.
  Osa tasapainottamistoimenpiteistä on kertaluonteisia säästöjä ja osa taas pysyviä säästöjä.
  - Vuoden 2026 talousarvioon ei ole varattu määrärahaa osallistavan budjetoinnin toteuttamiseen. Osallistava budjetointi on suunniteltu toteutettavaksi jälleen vuonna 2027, jolloin vietetään Limingan kunnan 550 -juhlavuotta.
  - Vuoden 2026 talousarvioon ei sisälly määrärahaa, joka mahdollistaisi valtuuston syksyn kaksipäiväisen valtuustoseminaarin pitämisen muualla kuin Limingasssa.
  - Palvelualueen ostopalveluihin sekä henkilöstön koulutuksiin varattua määrärahaa on vähennetty suhteessa aiempiin vuosiin.
  - Lisäksi yhteistoimintaosuuksiin varattu määrärahaa on tarkastettu vastaamaan päivitettyjä kunnan maksuosuuksia.

- Kunnan on varauduttava kilpailuttamaan talous-, henkilöstö- ja ICT-palvelut, tai etsimään uusi palveluiden järjestämistapa kuntien välisessä yhtietyössä. Kuntien välistä yhteistyötä on tiivistettu Oulun seudun alueella.
- Tiedonhallintamallin edistäminen

- Sähköisen arkistointiratkaisun käyttöönoton valmistelu on käynnissä
- Tietohallintasihteerin nimike on muutettu asianhallintavastaavaksi
- Koulunkäynninohjaaja-sihteeri nimike on muutettu koulusihteeriksi
- Sihteeripalveluiden uudelleenmuotoilu yhteistyössä henkilöstön kanssa
- Tietojohtamisen edelleen kehittäminen: Kunnan nettisivuille on julkaistu automaattisesti päivittyvä Liminka-tieto -tietopalvelupaketti, josta kuka tahansa saa ajankohtaista tietoa Limingan kunnan väestön, elinvoiman, rahoituksen ja muiden erilaisten tunnuslukujen kehittymisestä, sekä vertailemaan näitä tietoja Suomen muiden kuntien välillä: https://raportointi.kuntamaisema.fi/home/run?reportid=2db243c7-9b70-42cc-b509-1e0fe8905bbb&groupid=c414e373-33c4-419b-b7c0-158102b54289
- Työterveyshuollon toiminnan vakiinnuttaminen
- Tasopalkkajärjestelmän kehittäminen
- Konserniohjeen päivittäminen
- Omistajapoliittinen toimenpideohjelma on käyttöönotettu ja päätetty kunnanhallituksessa 25.5.2026.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät sekä toimintapojen kehittäminen ovat palvelualueen vastuulla. Kunnanhallitus on kokoontunut kesäkuun loppuun mennessä 12 kertaa ja kunnanvaltuusto neljä kertaa. Valtuustoinfoja/ -seminaareja ajankohtaisista asioista on järjestetty viisi.

Uusi kuntastrategia vuosille 2027-2034 on valmisteltu ja hyväksytty. Strategiatyössä on määritelty kunnan tulevaisuuden suunta, strategiset painopisteet ja tavoitteet sekä niiden toteutumista kuvaavat mittarit. Strategian jalkauttaminen ja toimeenpanoa on valmisteltu on valmisteltu osana vuoden 2027 talousarviota, jossa strategiset tavoitteet viedään osaksi palvelualueiden toimintaa ja arjen johtamista. Valtuusto, henkilöstö sekä kuntalaiset osallistettiin laajasti kuntastrategian valmisteluun ja kyselyiden tuloksia hyödynnettiin osana valmistelua.

Konsernipalveluiden henkilöstöstä valtaosa on kunnan eri palvelualueille sihteeripalveluita tuottavaa henkilöstöä. Limingan kunnassa toteutettiin kevätkauden sihteeripalveluiden uudelleenmuotoilun kehittämisprojekti, jonka tavoitteena oli selkeyttää tehtäviä, rooleja ja työprosesseja sekä parantaa työn sujuvuutta ja yhdenvertaisuutta. Projektissa kartoitettiin sihteeripalveluiden nykytilaa kyselyiden, työpajojen ja laajan tehtäväinventaarion avulla, joiden perusteella tunnistettiin keskeisiä kehittämistarpeita muun muassa resursoinnissa, toimintatavoissa ja sijaistamisessa. Projektissa määritettiin yhteinentavoitetila ja konkreettiset kehittämistoimenpiteet, joiden jalkauttamista viedään eteenpäin syyskauden aikana.

Tasopalkkajärjestelmä otettiin käyttöön lokakuun 2025 alussa. Järjestelmän tavoitteena on varmistaa, että työntekijän osaaminen ja vastuu näkyvät oikeudenmukaisesti palkkauksessa. Palkka voi muuttua, jos työntekijän vastuut tai osaaminen muuttuvat. Palkkojen yhteensovittamista ja palkkausjärjestelmän kehittämistä jatketaan työehtosopimuskauden 2028 loppuun työehtosopimusneuvottelujen mukaisesti. Syksyllä eri kunta-alan sopimuksissa on jaossa paikallisia eriä, joiden kohden-

tamisesta on aloitettu neuvottelut yhdessä työntekijäjärjestöjen pääluottamusedustajien kanssa. Samalla tarkastellaan myös paikallisia tasokriteereitä.

Tiedonhallintalaki edellyttää, että kunnassa on ylläpidettävä organisaation toimintaympäristön tiedonhallintaa määrittelevä ja kuvaava tiedonhallintamalli. Tiedonhallintamalli auttaa organisaatiota hallitsemaan lisääntyvää tietomäärää ja tiedon elinkaarta sekä tunnistamaan ja hallitsemaan tiedon hallintaan liittyviä riskejä. Tiedonhallintamallin laatiminen on aloitettu sitä jatketaan vuonna 2026. Tiedonhallintamallin laatiminen vaatii laajaa toimialan henkilöstön valmistelutyötä sekä syvällistä paneutumista organisaation toimintaan. Tiedonhallinta on keskeisessä roolissa tiedolla johtamisen kehittämisessä. Tiedonhallintamallin laatiminen kuuluu kunnan kaikille palvelualueille.

Palvelualueen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Päätöksenteon sekä valmistelun laadun varmistaminen oikea-aikaisen ja olennaisen tiedon saatavuudella	Valtuustoseminaarien/työpajojen järjestäminen keskeisistä valtuustotason asioista	Viisi toteutunutta seminaaria/työpajaa	Syyskuun loppuun mennessä pidetty kuusi seminaaria/työpajaa.
	Kuntalaisten osallistaminen kuntastrategian valmisteluun	Osallistaminen strategian päivittämiseen	Osallistaminen on toteutettu.	Kuntalaiskysely on toteutettu.

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjänteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisetu. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Talousarvion mukainen toiminnan järjestäminen	Toimintakate toteuma/talousarvio	Pysytään talousarviossa	**Toteutui** (alitus 0,9 M€)
Omistajaohjauksella to-	Vahvistetaan omistajaohjausta	Toteutuneet konserniohjauskeskustelut	Kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa on	**Toteutui** (ensimmäisen kvartaalin keskustelut

teutetaan kuntastrategiaa		Omistajapoliittinen toimenpideohjelma hyväksytty 2026	käyty konsernikeskustelut kaksi kertaa vuodessa Ohjelma hyväksytty	käyty suunnitellusti) **Toteutui** (päätetty kunnanhallituksessa 25.5.)
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö	Tuetaan henkilöstön työhyvinvointia Henkilöstön liikunnallisen ja terveellisen elämäntavan tukeminen Tuetaan esihenkilötyötä kuntatasolla Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja varmistaminen Työturvallisuuden edistäminen kuntatasolla	Käydään kehityskeskustelut henkilöstön kanssa (toteumaprosentti) Teemalliset hyvinvointia tukevat ryhmätapaamiset, esim. uniryhmä (kpl) Henkilöstöliikuntaryhmien määrä Teemalliset terveellistä elämäntapaa tukevat ryhmät, esim. ravintovalmennus Toteutuneet esihenkilöpalaverit (kpl) Esihenkilötyötä tukevat valmennukset Palvelualueen henkilöstöllä vähintään 3 toteutu- nutta koulutuspäivää vuo- dessa Työtapaturmien ja läheltä piti tilanteiden määrä laskee	100 % 2 kpl Neljä toteutunutta ryhmää keväällä ja syksyllä 2 kpl 4 toteutunutta esihenkilöpalaveria 3 kpl 100 % Työtapaturmien ja läheltä piti tilanteiden määrä 2026 < 2025	Raportoidaan tilinpätöksen yhteydessä Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä **Toteutui** Raportoidaantilinpäätöksen yhteydessä **Toteutui** (3 esihenkilöpalaveria toteutunut) Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä Raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä **Toteutui** (2025: 60 vs 2026: 31)
Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä	Aktiivinen viestintä kunnanhallituksen ja valtuuston päätöksenteosta Sisäisen viestinnän toimintamallin kehittäminen	Kunnanhallituksen ja valtuuston kokouksista on laadittu uutinen Valtuuston kokousten striimaus Toimintamalli on valmis	100 % 100 % Toteutunut	**Toteutui** 100 % **Toteutui** 100 % **Ei toteutunut** (etenee syksyn aikana)

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutuminen

Henkilöstömäärä 31.12.	2023	2024	2025	2026

Vakinaiset, lkm.	16	19	17	18
Määräaikaiset, lkm.	1	0	0	0
Sijaiset, lkm.	0	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	0	0	0	0
Henkilöstö yhteensä	16	16	17	18

Työvoiman saatavuuden ongelma-alueet ja suunnitelmat osaamisen ja saatavuuden varmistamiseksi:

Kunnan tulee edelleen panostaa työnantajaimagon kehittämiseen, henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtimiseen, kouluttautumismahdollisuuksiin sekä henkilöstöetuuksiin, jotta kunta saa myös jatkossa osaavaa työvoimaa avoimeksi tuleviin tehtäviin sekä henkilöstön vaihtuvuus on vähäistä.

5.2 Elinympäristöpalvelut

Palvelualueen yleistavoitteen toteutuminen

Rakennamme ja ylläpidämme vireää, vehreää ja elinvoimaista kyläkuvaa asukkaiden ja yritysten tarpeisiin. Tavoitteenamme on parantaa rakennetun ympäristön kokonaisvaltaista kestävyyttä sekä tuottaa palvelut ketterästi ja oikenaikaisesti kuntalaisille ja yrityksille.

Maankäytön suunnittelua on jatkettu asunto- ja työpaikka-alueiden kehittämisellä hyödyntäen kaksoisraidehankkeen mahdollisuuksia. Ruutikangas-Liminganlahti osayleiskaava hyväksyttiin 26.1.2026, mutta päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen.

Ydinkeskustan asemakaavamuutos, uusi asemanseutu lainvoimaistui 29.1.2026.
Keskustan kehittäminen on käynnistetty vanhan meijerialueen hankinnalla. Kiinteistökauppa on allekirjoitettu 11.2.2026 ja kauppa odottaa lainvoimaistumista. Syyskuussa käynnistettiin vanhan meijerin korjattavuusselvitys. Limingan junaseisakkeen suunnittelu on käynnistynyt syyskuussa.

Tupoksen junaseisakkeen suunnittelun edistämiseksi Tupoksen ekokylä Paratiisi asemakaavan muutos ja laajennus on jaettu kolmeen erilliseen kaavahankkeeseen:
- Tupoksen asemakaavan muutos ja laajennus junaseisakkeen ympäristöön
- Ankkurilahden asemakaavan muutos ja laajennus, Tupoksen alue
- Tupoksen asemakaavan muutos ja laajennus Kuokkalan alueella.

Limingan terveyskeskus myytiin 7.9.2026 Pohteelle ja kunnanvaltuuston päätös odottaa lainvoimaistumista.

Investointihankkeita rakennutettiin talousarvion mukaisesti. EKO-korttelin kunnallistekniikan rakentaminen eteni urakkakilpailutusvaiheeseen. Mutkalankaaren kiertoliittymän rakentaminen on käynnissä ja Pappilantien kiertoliittymän suunnittelu valmistui kesäkuussa.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Kaavoitus
Kaavoituksen tehtävänä on ylläpitää riittävää kaavavarantoa. Kaavoitus mahdollistaa kunnan hallitun kasvun ja toimintojen tarkoituksenmukaisen sijoittumisen. Kaavoitusta toteutetaan kunnanvaltuuston hyväksymien Kaavoituskatsauksen 2025/2026 ja Limingan kasvualueet 2020–2040-ohjelman mukaisesti.

Omaisuudenhallinta
Omaisuudenhallinta on keskeinen osa Limingan kunnan strategista johtamista ja resurssien hallintaa. Se vastaa kunnan omistaman infrastruktuurin, toimitilojen ja muun omaisuuden suunnitelmallisesta ylläpidosta, kehittämisestä ja käytöstä.

Keskeiset tehtävät:
- Strategia: Kuntastrategiassa on määritetty osastrategioita toimitilojen ja kiinteistöjen käy-

tölle, omistamiselle ja kehittämiselle, jotka tukevat kunnan palvelutuotantoa ja elinkeinoelämää.

- Tietopohjainen päätöksenteko: Digitaaliset ratkaisut kokoavat hajallaan olevaa tietoa omaisuudesta, mikä tukee päätöksentekoa ja pitkän aikavälin suunnittelua.
- Elinkaaren hallinta: Omaisuutta hoidetaan sen koko elinkaaren ajan – suunnittelusta ja rakentamisesta kunnossapitoon ja mahdolliseen poistoon.
- Kustannusten hallinta: Omaisuudenhallinta auttaa hallitsemaan elinkaarikustannuksia ja kohdentamaan rahoitusta tehokkaasti.
- Palvelutason varmistaminen: Omaisuudenhallinnan avulla kunta varmistaa, että muun muassa tiet, rakennukset ja muut tilat vastaavat asetettua tavoitetasoa kustannustehokkaasti.
- Kunnossapidon suunnittelu: Muun muassa rakennusten ja tieverkoston kuntoa seurataan ja korjaustoimenpiteet suunnitellaan dokumentoituun tietoon perustuen.

Rakennuttaminen sisältää rakennushankkeiden johtamisen, organisoinnin, budjetoinnin, kustannusseurannan, sopimusten hallinnan ja suunnittelunohjauksen. Rakennuttaja toimii kunnan edustajana hankkeissa ja varmistaa, että päätökset tehdään oikenaikaisesti ja luotettavaan tietoon perustuen.

Asuminen ja toimitilat
Limingan kunnan omistamat yhtiöt ja liikelaitokset toimivat kuntakonsernin omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Elinympäristöpalvelut vastaa asuin-, toimitila- ja liiketilojen vuokraamisesta. Lisäksi palvelualue seuraa talousarvion toteutumista ja ohjaa kiinteistöjen pitkäntähtäimen (PTS) suunnittelua.

Jätehuolto
Liminka, Muhos, Tyrnävä ja Utajärvi ovat sopineet yhteisestä jätehuollon järjestämisestä ja ovat muodostaneet Lakeuden EKOn. Lakeuden EKO -lautakunta toimii alueellisena viranomaisena, joka huolehtii jätehuoltomääräyksistä, jätemaksuista ja valvonnasta. Lakeuden EKO kehittää jätehuoltoa ja kestävää kehitystä yhteistyössä palveluntuottajan kanssa sekä tarjoaa neuvontaa ja opastusta.
Liminka toimii Lakeuden EKOn isäntäkuntana.

Maa-alueet
Elinympäristöpalvelut vastaa maanhankinnasta, tonttimyynnistä ja -vuokrauksesta sekä sopimusten hallinnasta. Kunta hankkii maata ensisijaisesti vapaaehtoisin kaupoin tai vaihtamalla, ja alueet sijoittuvat pääosin taajamaan tai sen läheisyyteen.

Maapolitiikan tavoitteet on määritetty kunnanvaltuuston hyväksymässä kaavoituksen ja maanhankinnan periaatteet -ohjelmassa.

Rakennusvalvonta
Rakennusvalvonta valvoo, ohjaa ja neuvoo rakentamista. Limingassa lupakäsittely on asiakaslähtöistä, ketterää ja oikeaaikaista. Rakennusvalvonta tukee kaavan toteuttamista ja kunnan kasvumahdollisuuksia myös kaavoittamattomilla alueilla. Työtä ohjaavat lait, asetukset ja kunnan linjaukset.

Joukkoliikennepalvelut
Limingan joukkoliikennepalvelut ovat osa Oulun seudun liikennettä (OSL). OSL tarjoaa kattavat ja helppokäyttöiset julkisen liikenteen palvelut, ja alueella on käytössä tasataksa.

Liminkaan pääsee myös kaukoliikenteen linja-autoilla Matkahuollon kautta. Lähimmät rautatieasemat ovat Kempele ja Oulu. Elinympäristöpalvelut osallistuu aktiivisesti OSL:n johtoryhmään ja aluejoukkoliikennetyöryhmään Limingan edunvalvojana.

Toimintaympäristöanalyysi

Kunnan tulorakenteen muuttuessa ja kaventuessa elinympäristöpalvelujen suunnittelussa ja taloudenhoidossa tulee huomioida entistä ennakoivammin pitkän aikavälin kestävyys ja tutkittuun tietoon perustuva tilannekuva.

Suunnitelmallisella vuosittaisella kiinteistöjen ja kunnallistekniikan kunnossapidolla voidaan ohjata peruskorjausinvestointien ajoitusta hallitusti.

Asuin- ja yritystonttitarjonta kohdistetaan niille asemakaavoitetuille alueille, joissa kunnallistekniikka ja vesihuolto on jo rakennettu. Rakennettu infra tulee ottaa käyttöön viivytyksettä, jotta investointien hyöty reaalisoituu ja kunnallistekniikan käyttämättömyydestä ei synny sidottuja kustannuksia.

Rakentamislain muutos vuoden 2025 alusta sekä vireillä olevat muut lainsäädännön muutokset ja valtion viranomaishallinnon organisaatiouudistus haastavat henkilöstön osaamista ja toimintatapoja uudistumaan nopeasti ja laaja-alaisesti.

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Keskeisimmät palvelualueen kehittämistoimenpiteet ovat:

- henkilöstön osaamisen päivittäminen muuttuvan lainsäädännön osalta (rakentamislaki, alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki, yhdyskuntarakentamislaki ja jätelaki),
- palvelualueen pääprosessien kuvaaminen ja rajapintatehtävien selkiyttäminen,
- digitalisaation laajempi hyödyntäminen viranomaistehtävissä, kuten asiakaspalvelussa, tiedonhallinnassa ja tekoälyn käytössä,
- sähköisen asioinnin kehittäminen sijoituslupa-asioissa,
- kiinteistöjen huolto-ohjelmien päivittäminen sekä huoltotyön auditointi asumisen ja toimitilojen osalta,
- rakennus- ja kunnallistekniikan kunnossapitoprosessin kehittäminen,
- jätehuollon verkkosivuston ja viestinnän uudistaminen siten, että tiedot, palvelut ja ohjeet ovat selkeitä ja helposti löydettävissä.

Toteutuminen 1-9/2026

- Koulutusohjelman mukaiset koulutukset ovat toteutuneet niiltä osin kuin ajankohta on ollut tammi-syyskuussa.
- Elinympäristöpalvelujen henkilöstö on suorittanut tekoälyn perusvalmennuksen.
- Sijoituslupa-asioiden sähköisen asioinnin kehittämisen edellytykset on kartoitettu.
- Kiinteistöjen huolto-ohjelmien päivittäminen toimitilojen osalta on aloitettu ja tavoite tehtäväohjeiden valmistumiselle ja käyttöönotolle on lokakuu 2026. Huoltotyön auditoinnin toteuttamisen tavoiteaika on maaliksuun 2027 loppuun mennessä. Asuinkiinteistöjen huolto-

ohjelmien uudistaminen käynnistetään alkuvuodesta 2027.

- Rakennus- ja kunnallistekniikan kunnossapitoprosessin kehittäminen on aloitettu kunnallistekniikan investointien priorisointiohjeen laadinnalla.
- Jätehuollon verkkosivuston uudistaminen valmistui etuajassa joulukuussa 2025. Lajitteluohjeet on päivitetty.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma (Ulk./Sis./Kesk.)	TP 2025	TA 2026	TOT 1-9/2026	TOT 1-9-TA 1-9 € 2026	TOT% 2026	Muutos % 2025-2026
TOIMINTATUOTOT	**2 910 223**	**2 642 810**	**2 454 018**	**334 564**	**92,9 %**	**8,5 %**
Myyntituotot	205 652	949 050	593 192	-118 668	62,5 %	736,4 %
Maksutuotot	352 058	181 440	84 191	-48 889	46,4 %	-72,0 %
Muut toimintatuotot	2 352 512	1 512 320	1 776 635	502 120	117,5 %	-6,0 %
TOIMINTAKULUT	**-3 972 597**	**-4 574 143**	**-3 359 226**	**64 111**	**73,4 %**	**15,5 %**
Henkilöstökulut	-561 786	-628 819	-425 254	44 601	67,6 %	3,3 %
Palvelujen ostot	-2 588 317	-3 337 190	-2 279 777	217 951	68,3 %	20,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-149 056	-70 660	-56 623	-4 062	80,1 %	-39,9 %
Avustukset	-33 446					-100,0 %
Muut toimintakulut	-639 992	-537 474	-597 573	-194 380	111,2 %	24,0 %
TOIMINTAKATE	**-1 062 375**	**-1 931 333**	**-905 208**	**398 674**	**46,9 %**	**39,9 %**

Elinympäristöpalvelujen talouden toteumaa tarkasteltaessa on huomioitava, että vuosien 2025 ja 2026 talousarvioita ei voida pitää keskenään vertailukelpoisina. Merkittävimmät muutokset talousarvioiden rakenteessa aiheutuvat elinympäristölautakunnan toiminnan käynnistymisestä 1.6.2025, joukkoliikennepalvelujen siirtymisestä elinympäristöpalveluihin, Lakeuden EKOn uuden sopimuskauden alkamisesta 1.3.2026 sekä vuokratilojen muutoksista talousarviosta.

Tammi–syyskuun 2026 toteumassa elinympäristöpalvelujen toimintatuotot ylittyivät talousarvioon (1-9/2026) nähden 472 t€ ja toimintakulut alittuivat 71 t€. Toimintakate oli syyskuun lopussa 543 t€ talousarviota (1-9/2026) parempi.

Toimintatuotot muodostuvat huoneistojen ja rakennusten sekä maa- ja vesialueiden vuokratuotoista, tonttien ja metsähoidon myyntituotoista, yhdyskuntapalvelumaksuista sekä Lakeuden EKOn jätehuoltopalvelujen asiakasmaksuista. Talousarviota pienemmät myyntituotot johtuvat Lakeuden EKOn maksujen jaksoituksista. Talousarviota suuremmat muut toiminnantuotot johtuvat uusista vuokrakohteista elinympäristöpalvelujen talousarviossa.

Matalasuhdanne on vaikuttanut valtakunnallisesti pientalorakentamiseen, mikä näkyy edelleen Limingan tonttikysynnässä, jonka vuoksi tonttien myynti ei ole toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Rakentajamessujen kampanjana omakotitalon rakentajille tarjotaan alennuksia vuokra- ja ostotonteista, mikäli rakennuslupa on jätetty 31.12.2026.

Toimintakulut koostuvat henkilöstökuluista, palvelujen ostoista, rakennusten ja huoneistojen vuokrista, energia- ja puhtaanapitokuluista sekä Lakeuden EKOn jätehuollon palveluntuottajan palvelumaksuista.

Talousarviota pienemmät toimintakulut selittyvät erityisesti hankkeiden ostopalvelujen jaksottumisella ja onnistuneilla kilpailutuksilla. Henkilöstökulujen säästöt ovat syntyneet vanhempainvapaista ja siitä, että yksi virka ole ollut täytettynä kesäkuun alusta alkaen. Myös joukkoliikenteen maksuja painottuu loppuvuoteen.
Talousarviota suuremmat muut toiminnankulut johtuvat uusista vuokrakohteista elinympäristöpalvelujen talousarviossa.

Palvelualueen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen

Rakentamislain muutokset 1.1.2026 alkaen
- tietomallipohjainen lupahakemus,
- hiilijalanjälkilaskenta,
- ilmastoselvitys,
- rakentamisluvan käsittelyaikatakuu ja suunnittelijoiden kelpoisuuden siirtymäaikasäännös.

Valtion hallitusohjelman mukaisesti on käynnistetty rakennusvalvonnan uudistus, jonka tavoitteena on varmistaa riittävä osaaminen, palvelutaso ja yhtenäiset tulkinnat koko maassa. Rakennusvalvontauudistusta valmistelevan työryhmän toimikausi on vuoden 2026 loppuun. Tavoiteaika lain hallitushyväksynnälle on viikko 45/2026 ja lain voimaantulolle 1.1.2027.

Alueidenkäyttölain uudistus 2026
Alueidenkäyttölain muutos ja aurinkovoimaloiden kaavoitusvelvoite voivat johtaa merkittävään määrään uusia kaavahankkeita. Luonnoksessa esitetään myös lisätoimenpiteitä kaavoitusprosessiin sekä maanomistajien aloiteoikeuteen kaavan laatimiseen. Päivitetyt käytännöt koskevat myös lunastusmenettelyä ja korvausten määräämistä.

Aluehallinnon uudistus 1.1.2026
ELY-keskukset ja aluehallintovirastot on lakkautettu, ja tilalle on perustettu Elinvoimakeskukset sekä Lupa- ja valvontavirastot. Uudistus on aiheuttanut hallinnollista epäselvyyttä ja käytänteiden muuttumisia sekä käsittelyaikojen pidentymisiä.

Kaavahankkeiden tilanne
Useita uusia kaavahankkeita on käynnistymässä vireillä olleiden vahvistumisen myötä. Kaavahankkeisiin sisältyvien erilaisten asiantuntija selvitystöiden määrä on suurimmillaan hankkeen alkuvaiheessa. Vuonna 2026 käynnistyvien kaavojen osalta on valmistunut luonto- ja liikenneselvitykset.

Jätelain uudistaminen II
Kilpailuneutraliteettia parannetaan kuntien jätehuollon toissijaisen vastuun (TSV-vastuu) selkiinnyttämisellä
- jätehuollon ulosmyyntirajan tiukentaminen ja
- täsmennetään julkisen hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle.

Jätelain uudistaminen III: jätelaista kiertotalouslakiin (HE 2026)
- vahvistetaan sääntelyn elinkaarinäkökulmaa ja edistetään kiertotalousmarkkinaa,

- selkeytetään jätesääntelyn rajapintoja kemikaali- ja tuotesääntelyn kanssa, jotta velvoitteet ja vastuu ovat yhtenäiset koko tuotteen elinkaaren ajan,
- pannaan täytäntöön uutta EU-sääntelyä (jätedirektiivin uudistus, jne.) ja
- toimeenpannaan muita hallitusohjelman kiertotalouteen liittyviä kirjauksia.

Asuntokohteet
Uuden vuokra-asuntokohteen valmistelu kilpailutusasiakirjojen osalta on saatu valmiiksi. Rahoituksen selvittäminen on käynnissä. Senioriasumiskohteen valmistelu aloitetaan, kun vuokra-asuntokohteen valmistumisaste on yli 50 %.
Kuntakonserni hankkii vuosittain neljä rivitalo-, kerrostalo- tai vastaavaa asuntoa, joilla varmistetaan vuokra-asuntokannan riittävyys ja mahdollistetaan uusien hankkeiden käynnistyminen.

Einympäristöpalvelujen pysyvät toimenpiteet
Tuottojen kasvattaminen, palveluperusteiden ja hinnoittelun tarkistaminen sekä vähällä käytöllä olevien tilojen myynti.
- Rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatoiminnan systematisointi ja kuntarajat ylittävän yhteistyön lisääminen.
- Ulosvuokrattujen tilojen vuokrien tarkistaminen vähintään todellisten kulujen tasolle.
- Vähällä käytöllä tai taloudellisesti kannattamattomien kiinteistöjen myynti: Limingan Asunto Oy L3, Sininen talo ja Tupoksen omakotitalo.

Lisäksi on toimenpiteitä, jotka valmistellaan vuonna 2026 ja toteutuvat vuosina 2027–2028 sopimusten puitteissa.

Toimenpiteet 2027 alkaen
- Yksityisteiden kunnossapidon (sis. huolto ja kunnossapito sekä aurauspalvelu) muuttaminen avustusperusteiseksi (45 km), vaikutus 110 000 €,
- Muun aurauspalvelun hinnoittelun tarkistus, vaikutus 20 000 €.

Toimenpiteet 2028 alkaen
- Vesikarin liikuntahallin säilyttäminen ja muun osan purkaminen (sis. vanha neuvolarakennus),
    - Lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmän muutostyöt 2027,
    - Vaikutus ylläpitokuluihin yhteensä 50 000 €,
- Katujen talvikunnossapidon laadun palauttaminen vuoden 2023 tasolle sopimuskauden vaihtuessa, vaikutus 70 000 €.

Toteutuminen 1-9/2026

- Rakennustarkastajan palveluja myytii Hailuodon kunnalle 15.1.- 15.4. 2026.
- Rakennusvalvonnan tarkastus- ja lupa-asioiden käsittelyä on systematisoitu keskeneräisten ja viivästyneiden lupa-asioiden osalta. Systematisointi vähentää käsittelyaikojen vaihtelua ja parantaa lupaprosessin ennakoitavuutta, mikä on keskeistä rakentamislain uuden käsittelyaikatakuun täyttämisessä.
- Uusi rakennustarkastaja aloitti virassa 1.8.2026 ja rakennusvalvonnan tarkastusrakennusmestarin virka on täyttämättä.
- Limingan kunnan uuden rakennusjärjestyksen valmistelu on aloitettu.
- Yksityisteiden kunnossapidon muuttaminen avustusperusteiseksi toimintamallin laadinta on

vireillä.
- Limingan Asunto Oy L3 on myynnissä. Sinisen talon myyntiin valmistelu on vireillä.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Kunnan edunvalvontaa on toteutettu aktiivisesti seudullisten yhteishankkeiden kuten joukkoliikenne- ja lähijuna- sekä kaksoisraide-hankkeissa.

Kaavoitusta on toteutettu kaavoituskatsauksen ja kunnan kasvusuunnitelman 2040 mukaisesti, hyödyntäen olemassa olevaa palvelu- ja kuntarakennetta sekä varmistaen palveluiden saavutettavuuden kaikilla liikkumismuodoilla. Kuntarakennetta tiivistetään kyläkeskuksissa ja joukkoliikenteen pääreittien varrella, huomioiden lähiluonnon saavutettavuus.

Käynnistyvien kaavojen selvitysten tilaukset on totutettu hyvissä ajoin varsinaista kaava-aluetta laajemmalta alueelta, jotta mahdolliset aluelaajennukset eivät myöhemmin lisää selvitystarvetta. Selvitysten riittävyys varmistetaan yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Kaavasuunnittelun puitesopimusten laatiminen helpottaa varautumista alueidenkäyttölain tuomiin muutoksiin ja kasvaviin kaavanlaatimisvelvoitteisiin. Kaavasuunnittelun puitesopimuskumppanit on valittu.

Kaavoituksessa käytetään strategista harkintaa käynnistettävien kaavahankkeiden valinnassa, jotta ne tukevat riittävää ja monipuolista kaavavarantoa sekä lisäävät kunnan houkuttelevuutta ja elinvoimaa. Aktiivista keskustelua maanomistajien kanssa on toteutettu, jotta kunnan maanhankinnan tavoitteita voidaan edistää suunnitelmallisesti. Maanhankintaa on kohdistettu kaava-alueiden ja jo valmiiksi omistettujen maa-alueiden läheisyyteen.

Kaikille kunnan omistamille kiinteistöille lasketaan vuosittainen korjausvastuu, ja kymmenen vuoden kunnossapito-ohjelmat päivitetään kiinteistöittäin. Katualueille laaditaan vastaava vuosittainen korjausvastuu ja viiden vuoden kunnossapito-ohjelma. Ohjelmat laaditaan yhteistyössä yhtiöiden ja liikelaitosten vastuuhenkilöiden kanssa.

Rakennusvalvonta mahdollistaa nopean ja sujuvan lupakäsittelyn, mikä tukee asukkaiden ja yritysten sijoittumista kuntaan. Rakennusvalvonta toimii rakentamisen ohjauksessa ja valvonnassa asiantuntevana yhteistyökumppanina, joka tukee rakentamisen sujuvuutta ja laadukasta lopputulosta vuorovaikutuksessa rakentajien, suunnittelijoiden ja muiden viranomaisten kanssa.

Rakennusvalvonta tukee tiivistä ja tarkoituksenmukaista yhdyskuntarakennetta ohjaamalla rakentamista kaava-alueille ja olemassa olevien palvelujen läheisyyteen.

Lakeuden EKOn jäteasemien ja siirtoaseman toimintojen uusi sopimuskausi on alkanut 1.3.2026. Muhos, Tyrnävä ja Utajärvi ovat rakentaneet omat jäteasemat ja vuokranneet ne Lakeuden EKOlle. Limingan jäteasema rakennetaan investointisuunnitelman mukaisesti vuonna 2028.

Palvelualueen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Elinvoimainen kuntaympäristö

Lähtökohtana on kunnan elinvoiman lisääminen tukemalla yritysten kasvua, kehittymistä ja työpaikkojen lisäämistä. Elinvoiman kehittämisessä olennaista on myös työllisyys ja vetovoimainen kuntabrändi. Profiloidumme kansainvälisen matkailun kohteena ja tavoitteenamme on nostaa Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa	Monipuolisen ja houkuttelevan tonttitarjonnan varmistaminen	Rakentamiskelpoiset yritystontit	20 kpl	toteutui 49 kpl
Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys	Edistetään työllisyyttä lisäävien hankkeiden toteutumista	Luvitetut työpaikkatoiminnot	Lupamäärä positiivinen edelliseen vuoteen nähden	raportoidaan vuoden lopussa
Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa	Edistetään luonnon monimuotoisuutta Luontokeskuksen kehittämien ja ylläpito Virkkulan uusi lintutorni	Kaavamääräykset Luonnon ennallistamis- ja monimuotoisuustoimenpiteet Luontokeskuksen kävijämäärät Virkkulan lintutornin valmistumisaste	yksi hanke/vuosi Luontokeskuksen kävijämäärä kasvaa edelliseen vuoteen nähden Virkkulan lintutorni on valmis	raportoidaan vuoden lopussa

Maankäyttö ja kuntakuva

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen, hyvät liikenneyhteydet ja julkinen liikenne, kestävän kehitys ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen, sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Riittävä tonttitarjonta asukkaiden ja yritysten tarpeisiin	Pidetään tavoitteen mukainen tonttitarjonta. Tonttivarantoa tarkastellaan kaavoituksessa säännöllisesti.	Vuosittainen tonttiservi	Kaavallinen valmius asuintontteja 150 kpl yritystontteja 50 kpl Rakentamiskelpoiset asuintontit 50 kpl yritystontit 20 kpl	Toteutui: 159 Toteutui: 107 Toteutui: 70 Toteutui: 47
Kunnan muuttotase on positiivinen	Houkutteleva kunta ja riittävä tonttitarjonta. Uuden vuokra-asuntokohteen toteuttaminen. Uuden senioriasumiskohteen toteuttaminen.	Vuokrakohteiden valmistumisaste	Muuttotase positiivinen Uuden vuokra-asuntokohteen valmiusaste on 50 %. Uuden senioriasumiskohteen hanke on käynnistetty	Raportoidaan vuoden lopussa Vuokra-asuntokohde alustavassa valmistelussa.

				Senioriasumishanketta ei ole käynnistetty.
Kuntakeskuksen vetovoima kasvaa	Edistetään hankkeiden toteutumista kuntakeskuksessa. Hankitaan vuosittain asuntoja rivitalo-, kerrostalo- tai vastaavista kohteista.	Toteutuneet hankkeet. Hankittujen asuntojen määrä	Hankittujen asuntojen määrä 4 kpl/vuosi	1-9/2026 ei ole ollut tarjolla käynnistyviä hankkeita, joista hankintoja olisi voinut tehdä.
Saavutettavuus ja liikenneyhteydet paranevat	Uusi asuminen keskitetään liikkumisen kannalta hyville sijainneille. Edistetään lähijunan toteutumista. Joukkoliikennepalveluiden varmistaminen.	Liikennenhankkeiden määrä ja asemanseutujen kaavojen valmistuminen Joukkoliikenteen nousijamäärä kuukausittain	Liikennehankkeiden lukumäärä 2 2 kpl valmistunutta kaavaa: Kirkonkylän ja Tupoksen asemanseutujen kaavat Nousijamäärä positiivinen	Toteutui: MAL-hankkeita käynnissä 3 kpl. Toteutui osittain: Ydinkeskustan asemakaavamuutos lainvoimainen. Ruutikangas-Liminganlahti OYK valmistui, mutta siitä on valitettu. Toteutui: Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Tammikuu + 2 % Helmikuu + 6 % Maaliskuu + 12 % Huhtikuu + 16 Toukokuu + 18 Kesäkuu + 19 Heinäkuu + 16 % Elokuu - 8 % Syyskuu + 5 % Edunvalvontatyö lähijunakokeilun käynnistämiseksi jatkuu. Osallistumisesta lähijunaliikenteen käynnistämiseen ja rahoitukseen on tehty päätös. Valtion 2033 - ostoliikenteen hankinnan Oulun seudun valmistelutyöryhmä on teettänyt lisäselvityksiä lähijunaliikenteen kustannuksista ja mahdollisuuksista. Sopimusneuvottelut kalustohankinnasta jatkuvat. Limingan seisakkeen suunnittelu on käynnistetty.

Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät

edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Selvitetään ja kokeillaan uusia osallistamismalleja. Mahdollistetaan yhteisöllisempi asuminen.	Osallistamiskerrat Yhteistilojen määrä	Kaikissa hankkeissa osallistetaan. Yhteistilojen ja yhteisöllisen asumisen määrä kasvaa.	Kaava- ja MAL-hankkeissa yleisötilaisuudet ja suunnitelmien nähtävillä olot on pidetty kaikissa hankkeissa.
Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakuntana	Huolehditaan kulttuurin ja liikunnan tarpeista kaavoituksessa. Ylläpidetään rakennettua palvelurakennetta ja -rakennuksia sekä kulttuuriympäristöä.	Osallistaminen Kunnossapito-ohjelmat	Osallistetaan kaikissa hankkeissa. Kunnossapito-ohjelmat (PTS) kaikissa merkittävissä rakennuksissa	Yhteinen vuosisuunnittelu on pidetty ja on osallistettu kaikissa hankkeissa. Tupoksen koulun PTS-ohjelma on laadittu.

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjäteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisetu. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Varmistetaan hyvä taloudenpito. Luovutaan epätarkoituksenmukaisista kiinteistöistä	Talousarvio	+/- 0	1-9/2026 ei luovuttuja kiinteistöjä
Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Sopimusohjauspalaverit	Sopimus	2 kertaa/vuosi	Palaverit pidetään liikelaitoksille huhti-toukokuussa ja loka-marraskuussa sekä puitesopimuskumppaneille kerran vuodessa.
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö	Henkilön kouluttautuminen koulutussuunnitelman mukaisesti	Koulutuspäivien lukumäärä.	3 pv/henkilö	raportoidaan vuoden lopussa
Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä	Parannetaan hankkeiden viestintää ja osallistamista	Viestintäkertojen lukumäärä ja osallistamiskerrat.	Hankkeista laaditaan väh. kaksi tiedotetta/hanke ja kaikissa hankkeissa osallistetaan	Kaava- ja MAL-hankkeissa yleisötilaisuudet ja suunnitelmien nähtävillä olot sekä tiedotteet on toteutettu kaikissa hankkeissa.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutuminen

Henkilöstömäärä 31.12.	2023	2024	2025	2026
Vakinaiset, lkm.	8	8	9	9
Määräaikaiset, lkm.	1	1	0	0
Sijaiset, lkm.	0	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	0	0	0	0
Henkilöstö yhteensä	9	9	9	9

Työvoiman saatavuuden ongelma-alueet ja suunnitelmat osaamisen ja saatavuuden varmistamiseksi: Elinympäristöpalvelujen asiantuntijatehtävissä on ollut valtakunnallisia rekrytointihaasteita jo usean vuoden ajan. Tehtävänkuvien selkiyttäminen, osaamisprofiilien laajentaminen ja ostopalvelujen hyödyntäminen taloudellisesti kestävällä tavalla tukevat resurssien riittävyyttä. Myönteisen työnantajakuvan ylläpitäminen on tärkeää työvoiman saatavuuden varmistamiseksi.

Avoinna olleeseen rakennustarkastaja virkaan on valittu viranhaltija, joka on aloittanut 1.8.2026 virassa. Kyseisestä valinnasta johtuen elinympäristöpalveluissa on täyttämättä tarkastusrakennusmestarin virka.

Maankäyttö- ja rakennuslain sekä jätelain uudistaminen edellyttää koko maankäytön ja omaisuudenhallinnan henkilöstön koulutusta lakien soveltamiseen.

- Alueidenkäyttölain ja aluehallinnon muutokset vaativat kaavoitusviranomaisen ammattitaidon päivittämistä ja kehittämistä. Kaavoituksen peruskoulutus talvella 2025–2026 on toteutunut.
- Kuntien paikkatietoseminaari helmikuussa 2026 ei vastannut tarkoitustaan sisällöltään, joten ko. koulutukselle etsitään korvaavaa koulutusta, johon sisältyy rakennetun asiaa ympäristön digitalisaatiosta ja lainsäädännön tilanteesta.
- Rakennusvalvontapäivät (FCG) ja rakennustarkastuspäivät (RTY) ovat toteutuneet ja niihin on osallistuttu suunnitellusti. Kuntaliiton rakennusvalvonnan koulutuksia järjestetään runsaasti muuttuvan rakentamislain vuoksi.
- Osallistutaan Varkenin ja Kiinteistöliiton järjestämiin koulutuksiin, jotka tarkentuvat vuoden edetessä.
- Jätelain soveltaminen ja jalkauttaminen kuntatasolle edellyttää jätehuoltoviranomaisen osaamisen ylläpitämistä vuosittaisilla koulutuksilla. Jätehuollon ajankohtaispäivä keväällä 2026 ja Jätelautakuntien neuvottelupäivät syksyllä 2026 tukevat osaamisen ajantasaisuutta, joihin osallistutaan.

5.3 Elinvoimapalvelut

Palvelualueen yleistavoitteen toteutuminen

Limingan kunnan elinvoimapalvelut huolehtii kunnan elinvoimaan vaikuttavien toimenpiteiden suunnittelusta, koordinoinnista ja toteutuksesta sekä toimenpiteiden yhteensovittamisesta kunta-strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi (Elinvoimaa vahvistavat strategiset kärjet). Vuonna 2026 palvelualue koostuu neljästä palvelukokonaisuudesta: elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, viestintäpalvelut ja kehitys- ja hankepalvelut. Painopisteenä koko talousarviokaudella ovat elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja työpaikkojen luominen, työllisyyden hoito ja työllistämistoimenpiteiden vaikuttavuuden lisääminen, kunnan matkailutoiminnan kehittäminen, ulkoisen viestinnän kehittäminen sekä kuntabrändin vahvistaminen ja hanke- ja kehityspalveluiden toteuttaminen koko kunnan osalta.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Elinvoimapalvelut tuottaa elinkeino-, viestintä-, markkinointi-, työllisyys-, kehittämisen ja hanketoiminnan palvelut. Elinvoimapalvelut toimii kuntastrategian linjausten ja elinvoimaohjelman toimenpiteiden mukaisesti, vastaa sidosryhmätyöstä omalta osaltaan ja koordinoi kunnan hankesalkkua.

Toimintaympäristöanalyysi

Vuosi 2026 on alkanut hyvin toiminnantäyteisenä ja myös rakentamisen puolella on näkyvissä valon pilkahduksia. Globaalien markkinoiden tilanne on edelleen myllerryksessä ja rahoituksen saaminen on vaikeutunut pankkien tiukemman lainapolitiikan takia, mutta vuoden ensimmäinen puolikas on näyttänyt merkkejä piristymisestä, mikä näkyy esim. yhteisöveron kertymässä.

Oulu2026 kulttuuripääkaupunkivuoden virallinen avajaispäivä pidettiin 1.4. "koko kansan juhla" -teemalla. Avajaispäivä ja muutkin tapahtumat ovat keränneet hyvin kiitosta. Yhteistyö kumppanien kanssa on ollut hedelmällistä ja vuosi 2026 on myös Limingan kirkon 200-vuotisjuhlavuosi. Ruutikankaalla on aloittanut uusi operaattori, jonka myötä ratavaraukset mahdollistuu ja ampumaharrastusta pääsee harjoittamaan taas laajemminkin. Luontokeskus on lähtenyt muutosten jälkeen pyörimään onnistuneesti, jonka lisäksi elokuussa alkaa luontokeskuksen sisällöllisen kehittämisen hanke toden teolla.

Vuoden 2026 toimintaympäristö vaikuttaa siis kunnan elinvoiman osalta toiveikkaammalta, kuin parin edellisen vuoden tilanne, mutta tietenkään tulevaisuutta ei voi aukottomasti ennustaa. Limingan elinkeinorakenne on edelleen kohtuullisen monipuolinen, joten se kestää paremmin isojakin yhteiskunnallisia muutoksia, jos sellaisia olisi tulossa.

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Toimintaa kehitetään kuntastrategian sekä talousarvion linjausten mukaisesti.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma (Ulk./Sis./Kesk.)	TP 2025	TA 2026	TOT 1-9/2026	TOT 1-9-TA 1-9 € 2026	TOT% 2026	Muutos % 2025-2026
TOIMINTATUOTOT	**214 391**	**255 000**	**9 454**	**-181 796**	**3,7 %**	**57,3 %**
Myyntituotot	21 134					
Tuet ja avustukset	165 714	245 000	-7 897	-191 647	-3,2 %	950,3 %
Muut toimintatuotot	27 543	10 000	17 351	9 851	173,5 %	156,6 %
TOIMINTAKULUT	**-2 765 564**	**-2 861 159**	**-2 093 823**	**75 841**	**73,2 %**	**18,0 %**
Henkilöstökulut	-841 453	-928 409	-718 082	-9 980	77,3 %	18,9 %
Palvelujen ostot	-1 179 096	-1 279 361	-848 932	122 589	66,4 %	15,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-64 807	-1 750	-22 477	-21 165	1 284,4 %	24,9 %
Avustukset	-566 743	-560 000	-431 756	-11 756	77,1 %	22,7 %
Muut toimintakulut	-113 465	-91 639	-72 576	-3 847	79,2 %	9,6 %
TOIMINTAKATE	**-2 551 173**	**-2 606 159**	**-2 084 368**	**-105 954**	**80,0 %**	**17,8 %**

Talous on edennyt kohtuullisen odotetusti. Hankkeiden maksatukset tulevat jälkijunassa talousarvioon nähden, joten tulopuoli ei ole vielä linjassa muun toiminnan kanssa. Työmarkkinatukien kuntaosuudet ovat olleet hieman kasvussa, joten sen osalta palvelualueen talous voi vielä loppuvuodesta heiketä huomattavastikin.

Palvelualueen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen

Vuoden 2026 toimenpiteitä on toteutettu talousarvion ja elinvoimaohjelman mukaisesti suunnitellusti. Muutamien toimenpiteiden osalta on pieniä hidasteita ilmassa, mutta näyttää siltä, että nekin hidasteet saadaan selätettyä syksyn aikana.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Myös vuoden 2026 toimintasuunnitelma etenee suunnitelmien mukaisesti.

Palvelualueen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Elinvoimainen kuntaympäristö
Lähtökohtana on kunnan elinvoiman lisääminen tukemalla yritysten kasvua, kehittymistä ja työpaikkojen lisäämistä. Elinvoiman kehittämisessä olennaista on myös työllisyys ja vetovoimainen kuntabrändi. Profiloidumme kansainvälisen matkailun kohteena ja tavoitteenamme on nostaa Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa	Tuetaan yritysten perustamista	Aloittavien yrittäjien asiakasmäärä kasvaa	20 asiakasta	55 uutta asiakasta (01-09/2026)

	Vieraillaan paikallisissa yrityksissä	Kunnan somessa esillä olleiden yritysten määrä	40 yritystä	30 yritystä (01-09/2026)
Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys	Työttömyyttä hoidetaan Limingan työllisyyden hoitomallin avulla	Työllisyyspalveluissa tavattujen henkilöasiakkaiden määrä	600 asiakasta	863 asiakasta (01-09/2026)
Liminka yhdeksi luonto ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa	Luontokeskuksen kehittäminen	Luontokeskuksen kävijämäärä kasvaa Lintutornin kävijämäärä kasvaa	40 000 kävijää 40 000 kävijää	Ei vielä lukua 01-09/2026 Ei vielä lukua 01-09/2026

Maankäyttö ja kuntakuva

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen, hyvät liikenneyhteydet ja julkinen liikenne, kestävän kehitys ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen, sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Riittävä tonttitarjonta asukkaiden ja yritysten tarpeisiin	Markkinoidaan tontteja rakentajamessuille	Osallistutaan rakentajamessuille	Osallistutaan	Rakentajamessuille osallistuttu menestyksekkäästi!
Kunnan muuttotase on positiivinen	Mahdollistetaan yhtiömuotoisten asuinrakennushankkeiden liikkeellelähtöjä takaamalla soveltuvissa yksityisten asuinrakennushankkeissa asuntojen osto myytäväksi eteenpäin	Liikkeelle lähtevien yksityisten yhtiömuotoisten asuinrakennushankkeiden määrä vuosittain	1	1 rivitalon rakennuslupa myönnetty 2026
Kuntakeskuksen vetovoima kasvaa	Tehdään aktiivista kuntamarkkinointia	Markkinointikampanjoiden määrä	10	9 (01-09/2026)
Saavutettavuus ja liikenneyhteydet paranevat	Liikkumisen ohjauksen toimenpiteitä	Huomioidaan omassa viestinnässä liikkujan viikko ja pyöräilyviikko vuosittain	2 kampanjaa	Toukokuussa huomioitu pyöräilijän viikko viestinnässä

Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Järjestään väh. 5 verkostoitumistapahtumaa yrittäjille vuosittain	Järjestettyjen tapahtumien määrä	5 tapahtumaa (Uusien yrittäjien ilta, rahoitusilta, Yrittäjäpäivä, yrittäjien joulupuuro +	23 tapahtumaa: Uusien yrittäjien ilta, Rekrytoinnin ABC-koulutus, Kasvun kahvit I, Fo-

			vuosittain vaihtuva tapahtuma)	kustyöpaja, Matkailutoimijoiden tapaaminen, Ranuan biokaasutehtaan vierailu, Kasvun kahvit II, Digimarkkinoinnin työpaja, VisitLiminka -työpaja, Yrittäjämessut, Raksaverkoston tapaaminen, Matkailutoimijoiden yritysvierailupäivä, Pohjois-Pohjanmaan Yritysmarkkinat, Kasvun kahvit, Pohjoinen Teollisuusmessut, Yrittäjien aamukahvit, Ruutikankaan esittely matkailutoimijoille, Matkailutoimijoiden yritysvierailupäivä, Kasvun kahvit, Yrittäjän päivän aamiainen, Ruutikankaan mahdollisuudet yrityksille ja yhteisöille, Uudistava tapahtumantuotannon valmennusilta, Kestävä logistiikka -tapahtuma. (01-09/2026)
Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakuntana	Koordinoidaan laadukasta tapahtumatuotannon sisältöä eri kohderyhmille yhdessä Limingan Kehitys Oy:n kanssa	Maksullisten kulttuuritapahtumien lukumäärä	10 tapahtumaa	11 tapahtumaa: Lastenmusiikkifestivaali, Kaj Chydeniuksen lauluja, Mimmit, Sami Yaffa, Ares, Tervan tie, Kamarisoitto, Peltokurki ja Eerika, Kesäpojat Standupkiertue, Tapani Kansa -musikaali, Liiterirock (01-09/2026)

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjäteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisetu. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Tiukka ja järkevä taloudenhoito	Budjettiennuste	Talousarviossa pysytään	Noin tasapainossa
Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Koordinoidaan yritysryhmähankkeita ja tapahtumatuotantoa Limingan Kehitys Oy:n kautta	Yritysryhmä -sparrausten määrä	2 sparrausta	Saatu liikkeelle 2 yritysryhmähanketta! (Lempeää matkaa Liminkaan + viljelijäryhmähanke) Tasapainossa!

		Toteutetaan taloudellisesti kannattavaa tapahtumatuotantoa	Tapahtumatuotanto pysyy talousarviossa	
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö	Tuetaan henkilöstöä sitoutumisessa, hyvinvoinnissa	Kehityskeskustelu kaikkien kanssa (toteutumisprosentti)	100 %	100 %
	Tuetaan työntekijöiden osaamista ja osaamisen kehittymistä	Kaikki palvelualueen työntekijät osallistuvat vähintään 2 koulutukseen vuosittain	100 %	100 %
	Strategioiden ja ohjelmien jalkautus	Järjestetään kehityspäivä Limingassa, jossa käydään läpi strategisia ja ohjelmien tavoitteita ja vaikutuksia palvelualueeseen	Toteutunut	Toteutunut
Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä	Limingan esilläpito	Liminka.fi -sivulla julkaistujen uutisten määrä	250	306 (01-09/2026)

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutuminen

Henkilöstömäärä 31.12.	2023	2024	2025	2026
Vakinaiset, lkm.	7,5	8,5	12,5	12,5
Määräaikaiset, lkm.	9,5	10,5	3,5	3,5
Sijaiset, lkm.	0	0	0	0
Henkilöstö yhteensä	17	17	16	16

Työvoiman saatavuuden ongelma-alueet ja suunnitelmat osaamisen ja saatavuuden varmistamiseksi:
Ei ennustettavia ongelmia.

5.4 Sivistyspalvelut

Palvelualueen yleistavoitteen toteutuminen

Sivistyspalveluiden tavoitteena on lasten ja nuorten kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin edistäminen. Erityisesti koulupudokkuuden vähentäminen ja aggressiivisesti käyttäytyvien alkuopetuksen oppilaiden tukeminen on keskiössä. Koulupudokkaiden Luoto-ryhmässä on ollut lukuvuoden 2025–2026 alusta kahdeksan oppilasta, joista neljällä päättyi perusopetus keväällä 2026.

Lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia tuetaan tarjoamalla monipuolisia harrastusmahdollisuuksia, muun muassa HaLi-toiminnalla ja Limingan seudun musiikkiopiston opetustarjonnalla, sekä vahvistamalla osallisuutta ja edistämällä turvallista ja yhteisöllistä koulukulttuuria. Päihteettömyyttä ja kiusaamiseen puuttumista edistetään Lapsiystävällinen kunta -toiminnalla, jossa painotetaan jokaisen lapsen oikeutta turvalliseen ja kannustavaan kasvuympäristöön.

Sivistyspalveluissa panostetaan lasten ja nuorten digitaitojen kehittämiseen, jotta kaikilla olisi valmiudet toimia vastuullisesti ja turvallisesti digitaalisessa ympäristössä. Kansainvälisyyttä ja kulttuurista ymmärrystä vahvistetaan Erasmus+ -toiminnan kautta kaikilla vastuualueilla tarjoamalla oppilaille, opiskelijoille ja henkilöstölle mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja oppimiseen.

Lukion tehtävänä on tarjota laadukasta yleissivistävää koulutusta, joka tukee opiskelijoiden jatko-opintoihin hakeutumista, elinikäistä oppimista ja aktiivista kansalaisuutta. Lukio edistää myös opiskelijoiden hyvinvointia, osallisuutta ja kansainvälistä osaamista yhteistyössä muiden sivistyspalveluiden toimijoiden kanssa.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Sivistyspalvelut koostuu varhaiskasvatus-, esiopetus- ja perusopetuspalveluista, lukiokoulutuksesta ja musiikkiopiston palveluista. Varhaiskasvatuksen kokonaisuus käsittää päiväkotihoidon, vuorohoidon, esiopetuksen, erityisvarhaiskasvatuksen ja avoimen varhaiskasvatuksen palvelut. Kunnallisen varhaiskasvatuksen vaihtoehtona perhe voi valita kotihoidon tai yksityisen varhaiskasvatuksen. Tukimuodot ovat kotihoidontuki tai yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä sekä yksityisen päiväkotihoidon palveluseteli.

Perusopetus, perusopetuksen iltapäivätoiminta ja lukiokoulutus muodostavat kunnan opetuspalvelut. Perusopetusta järjestetään Liminganlahden, Tupoksen ja Ojanperän kouluissa. Oppimisen tukea annetaan ryhmäkohtaisena ja oppilaskohtaisena tukena. Osana perusopetusta järjestetään myös vaativaa tukea seitsemässä opetusryhmässä. Koulupudokkaita opetetaan pienryhmänä Luoto-ryhmässä, joka toimii erityisopettajan johdolla. Työtä tukevat osa-aikaiset koulunkäynninohjaaja ja kouluvalmentaja.

Limingan lukio on vetovoimainen, vahva lähilukioyksikkö, jonka kantava ajatus on toimia hyvinvointikouluna. Painotettavat toiminta-alueet ovat kaksikielinen opetus, yrittäjyyskasvatus, yhteisöllinen toiminta ja STEAM- minitiedepolku. Lukio on nelisarjainen oppilaitos, jonka opiskelijamäärät pysyvät korkeana vielä 2030-luvulle saakka.

Paikallisina painotuksina Limingan sivistyspalveluissa järjestetään kaksikielistä suomi-englanti -opetusta, matematiikkapainotusta ja STEAM-pedagogiikkaa. Kaksikielinen opetus muodostaa jatkumon esiopetuksesta lukiokoulutuksen loppuun. Matematiikkapainotteinen opetus ja STEAM-pedagogiikka toteutuvat Tupoksen koulussa. STEAM-pedagogiikka muodostaa jatkumon Limingan lukioon.

Limingan seudun musiikkiopisto tarjoaa korkeatasoista, opetussuunnitelmaan perustuvaa taiteen perusopetusta musiikin laajan oppimäärän mukaisesti. Lukuvuonna 2026–2027 musiikkiopistossa opiskelee 230 lasta ja nuorta Limingasta, Tyrnävältä, Lumijoelta ja Siikalatvasta.

Toimintaympäristöanalyysi

Lasten, nuorten ja perheiden tuen tarve on edelleen ollut suuri. Jatkuvaa, monenlaista ja räätälöityä tukea tarvitaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa entistä enemmän. Lukuvuoden 2025–2026 alussa voimaan tullut ryhmäkohtaisen tuen järjestämisvelvoite on lisännyt tukea esiopetuksen ja yleisopetuksen luokissa. Ryhmäkohtaisen tuen järjestämiseksi on tehty joustavia ryhmäjärjestelyjä, muun muassa motivaation ja osaamisen perusteella.

Poissaoloihin ja koulupudokkuuteen on tartuttu poissaolon portaita hyödyntämällä ja paremmalla tiedottamisella koteihin. Koulupoissaolot ovatkin kääntyneet laskuun. Käyttäytymisen haasteet, kuten aggressiivinen käytös sekä luokkatovereita että opetushenkilökuntaa kohtaan, ovat iso haaste. Limingassa on jouduttu edelleen panostamaan räätälöityihin ryhmittelyihin, kuten Luoto -ryhmä koulupudokkaille ja VETO-ryhmät vaativaa oppimisen tukea tarvitseville oppilaille. Opetushallituksen hankeraha kiusaamiseen ja epäasialliseen käytökseen puuttumiseksi päättyi keväällä 2026.

Kuntatalouden haasteet synnyttävät säästötarpeita. Sivistyspalveluissa on haettu säästöjä tilakustannuksista ja henkilöstökuluista. Vuoden 2027 talousarviosuunnittelun yhteydessä tehdään tarkastelua tulevien vuosien tila- ja henkilöstötarpeista.

Vuodelle 2026 haetaan säästöjä myös koulukuljetuskuluista. Uutta lukuvuotta suunniteltaessa on tarkasteltu päivittäistä työaikaa ja lukujärjestysteknisiä asioita kuljetusten vähentämiseksi. Jatkossa on tarkasteltava myös oppilaaksiottoalueita, jotta saadaan tehostettua kouluverkkoa myös kuljetusten näkökulmasta.

Suuri haaste kuntataloudelle on oppilaiden määrän väheneminen. Suunnitelmakauden loppuun mennessä peruskoululaisten määrä vähenee, jolloin tarvitaan ennakoivia toimenpiteitä oppilasmäärän vähenemiseen varautumisessa tilojen ja henkilökunnan osalta, mutta myös vetovoimaisia palveluita uusien asukkaiden houkuttelemiseksi Liminkaan. Limingan kaksikielinen opetus, kieliohjelma ja painotettu matematiikkaopetus ovat tärkeitä vetovoimatekijöitä, kuten myös modernit, terveelliset ja turvalliset varhaiskasvatus-, koulu- ja liikuntatilat.

Elokuun 2025 alussa voimaan tullut kännykkäkielto on rauhoittanut oppitunteja ja elävöittänyt välituntitoimintaa. Hyviä vaikutuksia ovat olleet välituntien aktiivisuus ja yhteisöllisen toiminnan lisääntyminen.

Digitaalisuudessa tekoälyn käyttö yleistyy nopeasti ja haastaa opetuksen ja hallinnon toimintatapoja.

Kehitys edellyttää henkilökunnalta uudenlaista osaamista ja jatkuvaa valmiutta oppia. Samalla korostuvat ohjelmistojen ja laitekantojen ajantasaisuus sekä tarve varmistaa tietoturvallinen ja eettinen toimintaympäristö. On tärkeää löytää toimivat ja arkea helpottavat käytänteet, joiden avulla tekoäly voi tukea opettajien ja muiden viranhaltijoiden työtä – esimerkiksi opetuksen suunnittelussa, oppimateriaalien tuottamisessa, hallinnollisissa tehtävissä ja oppilaiden tuen järjestämisessä. Tavoitteena on luoda kuntaan vastuullinen, osaamista vahvistava ja tulevaisuuteen suuntautuva tekoälyn hyödyntämisen malli, joka tukee opetuksen laatua ja tehokkuutta, mutta ennen kaikkea lasten ja nuorten oppimista ja hyvinvointia. Kehittämistyö on jatkunut syyslukukauden 2026 aikana.

Lasten ja nuorten elämään kaivataan digitaalisuuden vastapainona entistä enemmän hyvän elämän eväitä, kuten liikuntaa, ulkoilua, riittäviä yöunia, harrastuksia ja kavereita sekä turvallisia aikuisia. Järjestämällä laadukkaita, maksuttomia harrastusmahdollisuuksia, muun muassa HaLi- toiminnalla, saadaan lapsia ja nuoria ruudun äärestä ohjattuun toimintaan kavereiden kanssa.

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Varhaiskasvatuksen ja koulujen painoalueita ovat olleet Limingan kuntastrategian kärjet: kansainvälisyyden ja lasten hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen sekä digitaalisuuden kehittäminen. Kunnan vetovoimaa ja kuntakuvaa vahvistetaan tiedottamalla tehokkaasti varhaiskasvatuksen ja opetuksen painotuksista. Kaksikielinen koulupolku esiopetuksesta lukion loppuun on yksi kansainvälisyyden kärjistä. Kaksikielistä opetusta kehitetään vahvistamalla opettajien osaamista ja CLIL-pedagogiikkaa (Content and Language Integrated Learning) kansainvälisissä verkostoissa. CLIL-pedagogiikan mukaisesti kieltä opitaan samanaikaisesti oppisisältöjen kanssa.

Kunnan kaksikielinen koulupolku esiopetuksesta lukion loppuun tarjoaa merkittävän mahdollisuuden vahvistaa kunnan vetovoimaa. Laadukas ja yhtenäinen suomen- ja englanninkielinen koulupolku tekee kunnasta houkuttelevan paikan lapsiperheille ja osaajille, jotka arvostavat monikielisyyttä ja kansainvälisyyttä. Kaksikielisyys yhdistettynä vahvaan digitaaliseen osaamiseen ja tekoälyosaamiseen tukee koulujen toimintakulttuuria, jossa kielitaito, kulttuurinen ymmärrys ja teknologinen osaaminen kulkevat rinnakkain. Erasmus-toiminta vahvistaa kielirikasteisen esiopetuksen suunnittelua ja toteuttamista sekä vahvistaa varhaiskasvatuksen opettajien kielitaitoa ja verkostoitumista kansainvälisesti. Näin sivistyspalvelut toimivat sekä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjänä että vetovoimatekijänä uusien asukkaiden houkuttelemisessa. Kaksikielisen toiminnan kehittämiseen on myönnetty keväällä 2026 Opetushallituksen hankerahaa.

Euroopan unionin Erasmus+ -hankkeita on toteutettu kevään 2026 aikana aktiivisesti ja suunnitellusti. Liminka sai Erasmus+ -akkreditoinnin vuosiksi 2024-2027, joten kansainvälisten hankkeiden resursointi ulottuu suunnittelukaudelle. Opettajille ja oppilaille avautuu kansainvälistymisen verkostoja ja opettajille myös täydennyskoulutustilaisuuksia. Erasmus+ - hankkeissa on sataprosenttinen tuki, joten ne eivät rasita omavastuilla sivistyspalveluiden taloutta. Vuonna 2025 saadusta 149 000 euron hankerahasta yli puolet jaksottui käytettäväksi kevätlukukaudella 2026. Keväällä 2026 saatiin uusi päätös Erasmus-hankerahasta lukuvuodelle 2026-2027. Rahoitusta saatiin 147 000 euroa, jolla mahdollistetaan ensisijaisesti liikkuvuuksia yhä useammalle oppilaalle ja toissijaisesti henkilökunnalle. Toiminta jatkuu aktiivisesti.

Osana opetuksen digitalisaation ja tulevaisuuden taitojen kehittämistä lukiossa ja perusopetuksessa jatkuu STEAM-pedagogiikan (Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics) kehittäminen. Toimintaa vahvistetaan vertaiskehittämisen keinoin alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä STEAM-verkostoissa, joissa jaetaan osaamista ja luodaan uusia pedagogisia ratkaisuja luonnontieteiden, teknologian, taiteen ja matematiikan integroimiseksi oppimiseen.

Tavoitteena on, että Tupoksen yläkoulussa jo usean vuoden ajan toteutunut matematiikkapainotus laajenee myös Tupoksen alakouluun. Matematiikka- ja luonnontiedepainotteisuus Tupoksen alakoulussa muodostaa näin luontevan jatkumon Loimu -päiväkodin tiedepainotteisen esiopetusryhmän siirtyessä Tupoksen alakouluun syksyllä 2026. Tupoksen alakoulussa matematiikka- ja luonnon-tiedepainotteisuus toteutuisi kaikilla ykkösluokilla STEAM-toiminnan kautta ja muodostaisi näin muutaman vuoden kuluessa jatkumon yläkoulun matematiikkapainotukseen.

Elokuun alusta 2025 toteutuva oppimisen tuen uudistus on antanut erinomaiset mahdollisuudet kehittää ja toteuttaa oppimisen tukea inkluusioperiaatteella myös Limingassa. Uudistuksen mukana painopiste on siirtymässä pienryhmämuotoisesta tuesta ryhmämuotoiseen tukeen. Tämä tarkoittaa esimerkiksi pienryhmiin sijoitetun tuen jakamista uudelleen yhteisopettajuuden, tukiopetuksen ja joustavien ryhmittelyjen muodossa. Uudistus antaa hyvät edellytykset edistää kaikkien esiopetuslasten ja oppilaiden kasvua, oppimista ja hyvinvointia omassa ryhmässä ja koululuokassa.

Myös lukiolakia on uudistettu 1.8.2025 alkaen vahvistamalla opiskelijan oikeutta erityisopetukseen ja oppimisen tukeen. Tavoitteena on, että lukiokoulutuksessa vastataan mahdollisimman ennakoivasti oppimisen ja opiskelun haasteisiin, jotta vaikeudet opinnoissa eivät pääse kasautumaan. Pääpaino uudistuksessa on helposti saavutettavien tukipalveluiden järjestämisessä sekä mahdollisuudessa tukiopetukseen ja erityisopettajan palveluihin. Uudistuksen avulla vahvistetaan lukion ammattilaisten yhteistyötä. Oppimisen tukea ja siihen liittyvää opetusta ja ohjausta antavat aineenopettajat, erityisopettajat, opinto-ohjaajat ja muu henkilöstö yhteistyössä ja tarvelähtöisesti. Limingan lukiossa erityisopetusta ja oppimisen tukea on toteutettu ja kehitetty lukiolain mukaisesti.

Liminkalaisten lasten hyvää elämää vahvistetaan osana UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -toimintaa. Liminka sai ensimmäisen Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksensa maaliskuussa 2024, ja seuraava arviointi toteutuu vuoden 2027 alussa. Vuosi 2026 on aktiivisen kehittämisen aikaa, jolloin uuden toimintasuunnitelman toimenpiteitä viedään tavoitteellisesti käytäntöön. Unicef toteutti toiminnan väliarvioinnin toukokuussa 2026. Arvioinnista saatiin hyvää palautetta.

LYK-työssä painopisteinä ovat lapsen oikeuksien jalkauttaminen kunnan työntekijöille ja luottamushenkilöille sekä lasten hyvän elämän vahvistaminen arjen eri ympäristöissä. Lisäksi kehitetään matalan kynnyksen toimintamalleja mielenterveyden tukemiseksi, muun muassa lisäämällä harrastusmahdollisuuksia ja kannustamalla päihteettömään, hyvään elämään. Tätä toteutetaan LYK-verkostossa yhteistyössä seurakunnan, yhdistysten ja urheiluseurojen kanssa.

Kunnan tavoitetta – että jokaisella kuntalaisella on vähintään yksi harrastus – on edistetty erityisesti Harrastava Liminka (HaLi) -hankkeen kautta. HaLi tukee peruskoululaisten hyvinvointia tarjoamalla monipuolisia ja saavutettavia harrastusmahdollisuuksia koulupäivän yhteydessä. HaLi-toiminnassa on jatkettu HaLi-agenttitoiminnan kehittämistä, ja se onkin osoittautunut toimivaksi tavaksi houkutella lisää lapsia harrastustoiminnan pariin. Tämä tarkoittaa HaLi-toiminnasta tiedottamista ja oppi-

laiden tavoittamista toimintaan erityisesti oppilaita osallistamalla. Keväällä saatiin uusi rahoitus seitsemännelle HaLi-kaudelle ja toiminta jatkuu syyslukukaudella 2026 aktiivisesti.

Digitaalisuuden vahvistaminen jatkuu myös vuonna 2026. Tarvittavat AV-laitteet uusitaan vuonna 2026 leasing-rahoituksella. Perusopetuksen osa-aikaisen digikoordinaattorin tuki jatkuu, jotta digipedagogiikka opetuksessa vahvistuu. Valtuuston päätöksen mukaisesti koko kunnan henkilöstö suorittaa myös vuonna 2026 tietosuoja- ja tietoturvakoulutuksen.

Toiminnan kehittämiseen saatiin keväällä päätös kolmesta hankerahoituksesta: Opetushallitus 31/358/2026 Resonanssia lakeudelle – Kamarimusiikkitoiminnan vahvistaminen ja modernisointi, 8 000 €, Opetushallitus 258/406/2026 Koulutyöhön kipinää kerhotoiminnalla 2, 15 059 € sekä Opetushallitus 48/290/2026 Kieltenopetus ja arviointi kuntoon!, 9 000 €.

Lukuvuonna 2026-2027 tavoitteemme on koota monet jo olemassa olevat kehittämisen polut osaksi laajempaa kokonaisuutta, Yhdessä oppimisen polkua. Haluamme luoda yhteisen viitekehyksen, joka yhdistää varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen. Tavoitteena on rytmittää ja syventää lukuvuoden teemoja sekä vahvistaa opettajan roolia, osaamista ja vuorovaikutusta kehittämistyön keskiössä. Yhteiset tavoitteet saavutetaan yhdessä, ikätasolle sopivien toimintamallien avulla. Tänä lukuvuonna korostamme erityisesti henkilöstön osaamista ja roolia oppimisen mahdollistajina. Haluamme lisätä aktivoivien ja osallistavien menetelmien käyttöä sekä vahvistaa vuorovaikutuksen määrää ja laatua kaikissa kouluyhteisöissämme. Oppimisen edellytyksiä ja hyvinvointia tukeva pedagogiikka syntyy ennen kaikkea arjen kohtaamisissa, opetuksen ratkaisuissa ja yhdessä sovituissa toimintatavoissa. Opettajien ammatillisen toimijuuden vahvistaminen on kehittämistyömme ydintä.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma (Ulk./Sis./Kesk.)	TP 2025	TA 2026	TOT 1-9/2026	TOT 1-9-TA 1-9 € 2026	TOT% 2026	Muutos % 2025-2026
TOIMINTATUOTOT	**1 436 265**	**1 323 278**	**1 150 957**	**256 187**	**87,0 %**	**2,0 %**
Myyntituotot	531 979	624 040	380 263	-2 517	60,9 %	15,4 %
Maksutuotot	512 137	413 600	356 381	72 431	86,2 %	4,0 %
Tuet ja avustukset	309 947	192 414	347 220	189 097	180,5 %	-14,1 %
Muut toimintatuotot	82 202	93 224	67 093	-2 824	72,0 %	28,0 %
TOIMINTAKULUT	**-34 746 641**	**-35 304 412**	**-26 155 460**	**541 362**	**74,1 %**	**1,3 %**
Henkilöstökulut	-21 375 870	-21 966 282	-16 587 520	57 380	75,5 %	4,0 %
Palvelujen ostot	-7 506 868	-7 428 244	-5 141 657	431 262	69,2 %	-4,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-714 965	-782 425	-697 593	-64 105	89,2 %	8,1 %
Avustukset	-618 153	-630 000	-490 581	-18 081	77,9 %	6,5 %
Muut toimintakulut	-4 530 785	-4 497 461	-3 238 110	134 906	72,0 %	-4,2 %
TOIMINTAKATE	**-33 310 376**	**-33 981 134**	**-25 004 503**	**797 549**	**73,6 %**	**1,3 %**

Sivistyspalveluiden vuoden 2026 talousarvion toimintakate nousee 3,4 prosenttia vuoden 2025 talousarvion toimintakatteesta. Toimintakulujen kasvua selittää ennen kaikkea henkilöstökulujen

nousu. Palkat kasvavat 6,1 prosenttia vuoden 2025 talousarviosta vuodelle 2026. Kesken talousvuotta 2025 toteutuneet 3,3 prosentin palkankorotukset näkyvät vuoden 2026 talousarviossa koko vuoden osalta. Lisäksi syksyllä 2026 toteutuu 2,87 prosentin palkankorotus. Vuosittain palkankorotuksiin varattu kahden prosentin määrä ei riitä kattamaan näitä korotuksia.

Palkkamenoissa näkyvät myös lastensuojelun vuoksi sijoitettujen lasten opetuksen järjestämiseen liittyvät koulunkäynninohjaajien palkat sekä Pohteen kustantamat kehitysvammaisten lasten iltapäivätoiminnan ohjaajien kulut. Näistä saatavat maksut, yhteensä 184 000 euroa, on huomioitu sivistyspalveluiden tuotoissa. Vuoden 2026 talousarviossa tuottoja on 350 000 euroa enemmän kuin vuoden 2025 talousarviossa.

Valtioneuvoston panostukset perusopetukseen näkyvät sivistyspalveluiden kasvaneina palkkakuluina edelleen vuonna 2026. Alaluokkien tuntimäärä on lisääntynyt kolmella vuosiviikkotunnilla ja oppimisen tuen uudistus on nostanut tuntikehystä. Näihin muutoksiin ei oltu varauduttu vuoden 2025 eikä 2026 talousarvioissa.

Vuoden 2026 talousarvio on koko toimialalla yhdeksän kuukauden osalta alittunut. Henkilöstökuluissa on tällä hetkellä 0,5% ylitys, pääosin perusopetuksen tulosalueella, mutta kokonaisuutta tasapainottavat vähentyneet kustannukset erityisesti varhaiskasvatuksen palveluissa ja palveluiden ostoissa. Lukuvuoden 2026-2027 suunnittelussa on otettu huomioon vähennystarve ja tarkasteltu niin koulujen ryhmät, tunnit, tilat kuin kuljetuksetkin.

Palvelualueen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen

Merkittävimmän muutokset suunnitelmakaudella 2026-2027 ovat kuntatalouden haasteet ja lasten määrän väheneminen. Taloustilanteen vaikeutumisen vuoksi sivistyspalveluiden toiminnan tulee olla entistä tehokkaampaa. Lasten määrän väheneminen vaikuttaa tila- ja työntekijätarpeisiin, mikä tarkoittaa henkilöresurssin käytön tarkkaa suunnittelua ja yhteistyön lisäämistä erityisesti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä.

Varhaiskasvatuksen toimintatulot ovat laskeneet merkittävästi, ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot ovat jatkossakin alhaiset lakimuutoksista johtuen. Varhaiskasvatuksen osallisuusaste on Limingassa jo korkealla tasolla, joten toimintatuottojen vähenemiseen on pyritty vastaamaan käyttöastetta nostamalla.

Perusopetuksen oppilasmäärä vähenee suunnitelmakaudella noin 10 % eli 212 oppilasta. Oppilasmäärän väheneminen pienentää opettajatarvetta ensimmäisenä Tupoksen alueella. Limingan oppilasalueella voidaan tarkastella ja suunnata oppilasvirtoja Liminganlahden ja Ojanperän koulujen välillä tehokkaan henkilöstösuunnittelun näkökulmasta. Suunnitelmakauden rekrytoinneissa pyritään huolehtimaan, että vakinaisille työntekijöille löytyy työtä tulevina vuosina. Tämä tulee näkymään uusien vakinaisten työntehtävien ehtymisenä.

Oppilasmäärän väheneminen vaikuttaa toimintaan ja talouteen käytännössä aina uuden lukuvuoden rakenteiden kautta. Alkuvuoden 2026 aikana muutosta ei ole tapahtunut, vaikka muuttoliikettä molempiin suuntiin tapahtuu. Varhaiskasvatuksen osalta täyttöaste on syyskuussa 2026 yhteensä 91%,

eli joitakin paikkoja on vielä vapaana. Lokakuussa on vielä muutamia vapaita paikkoja kunnan yksiköissä, mutta uusia hakemuksia on jonkin verran (11 alle 3v. hakemusta), joten paikat täyttyvät vuodenvaihteessa. Yksityisissä yksiköissä on myös vapaita paikkoja. Varhaiskasvatuspaikka on pystytty järjestämään lain velvoitteiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksen palveluohjausta toteutetaan säännöllisesti sekä kunnallisten että yksityisten yksiköiden osalta ja tilannetta tarkastellaan ja tehdään suunnitelma joustavista järjestelyistä palvelutarpeen äkillisissä muutoksissa.

Suunnitelmakaudella Limingan lukion oppilasmäärä nousee huippuunsa, kun tämän hetken suuret yläkoululuokat siirtyvät toiselle asteelle. Suunnitelmakaudella koko lukio toimii nelisarjaisena. Lukiossa nuorten määrän väheneminen alkaa näkyä 2030-luvun alkupuolella.

Vuoden 2026 alusta lukien on luovuttu Tupoksen Vilske-tilamoduulista, mikä näkyy talousarvion muiden toimintakulujen vähenemisenä. 1-2 luokkien opetus siirtyi Taikataloon ja esiopetus Sirius-päiväkodin tiloihin. Suunnitelmakauden aikana tarkastellaan myös Taikatalo-vuokramoduulin ja Tuomiaron päiväkodin tarvetta. Huolehditaan myös siitä, että kunnan yksityisille varhaiskasvatusyksiköille voidaan turvata riittävä määrä asiakkaita. Kunnanvaltuuston linjaama osuus yksityisten palveluntuottajien tuottamista varhaiskasvatuspalveluista on 30%.

Taloudellisten resurssien tiukentuessa on tärkeää huolehtia henkilökunnan hyvinvoinnista. Limingassa on käytössä lukuisia työntekijöiden hyvinvointia tukevia toimintamalleja, kuten kunnan maksuttomat liikuntaryhmät ja -vuorot, Smartum-etuus ja henkilöstön virkistysrahat. Sivistyspalveluissa on palvelualueen omia toimintamalleja, joilla pyritään tarjoamaan tukea mm. haastavien oppilaiden kanssa toimimiseen. Näitä ovat jo aikaisemmin mainitut koulupudokkaiden Luoto-ryhmä ja vaativan oppilaskohtaisen tuen VETO-ryhmät, mentoriopettaja, oppimisen tuen koordinaattori sekä hankerahoitteinen kouluvalmentaja.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

- Esi- ja perusopetuksen liikunnallisen elämäntavan edistämistä edellyttävä lainmuutos astui voimaan 1.8.2026 alkaen. Koulujen liikunnallistaminen tarkoittaa toimia, joilla lisätään fyysistä aktiivisuutta koulupäivän aikana ja tuetaan oppilaiden liikunnallista elämäntapaa. Tavoitteena on katkaista paikallaanoloa, parantaa oppimistuloksia ja edistää oppilaiden terveyttä ja hyvinvointia. Liikunnallisen toimintakulttuurin edistämistä on alettu toteuttaa lukuvuoden 2026 alusta.
- Oppimisen tuen uudistuksen onnistumista arvioitiin lukuvuoden päätteessä. Toimintaa kehitetään arvioinnin perusteella.
- Varhaiskasvatuksessa hallinnollista resurssia suunnataan kasvatustyöhön. Apulaisjohtajat tekevät 1.8.2026 lähtien kolme päivää viikossa eli 60 % työajasta työtä lapsiryhmissä ja ovat osa varhaiskasvatusryhmän henkilöstömitoitusta. Hallinnollisen työn osuus apulaisjohtajien työssä laskee 40 %:iin.
- Uudistetut digi-tuen tehtävänkuvat on otettu käyttöön lukuvuoden 2025-2026 alusta.
- Iltapäivätoimintaa on alettu kehittää Tupoksen ja Ojanperän kouluilla samalla mallilla kuin toimintaa on kehitetty Liminganlahden koululla vuosina 2024-2025. Iltapäiväohjauksesta vastaavat iltapäivätoiminnanohjaajat, jotka toimivat osittain myös HaLi-harrastustoiminnan ohjaajina.

- HaLi-harrastustoiminnassa on vahvistettu HaLi-agenttitoimintaa. HaLi -agentti, eli harrastuskaveritoiminnalla pyritään tavoittamaan entistä enemmän peruskoululaisia harrastustoiminnan pariin. HaLi-toiminnasta vastaa harrastus- ja iltapäivätoiminnan vastuuhenkilö Limingan-lahden koululla.
- Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmaa vuosille 2025-2027 on toteuttu suunnitelmallisesti yhteistyössä monialaisen verkoston kanssa. Unicef toteutti väliarvioinnin toukokuussa 2026.
- Limingan lukio on ollut mukana yksinäisyyden vähentämiseen tähtäävässä School to Belong -ohjelmassa. Ohjelman takana on sitoutumaton järjestö, Helsinki Missio. Ohjelmaan kuuluu yksinäisyyden vähentämiseen, kiusaamisen ehkäisemiseen ja kaveritaitoihin liittyviä oppitunteja opiskelijoille. Yhteistyön myötä järjestö kerää aiheesta hyvinvointitietoa tutkimustarkoituksiin, ja oppilaitos saa hyödyntää aineistoa
- Musiikkiopistossa on panostettu edelleen orkesteritoiminnan vahvistamiseen. Musiikkiopiston orkesterille sävelletty teos sai kantaesityksensä huhtikuussa 2026.
- Tupoksen alkuopetuksessa on suunniteltu luonnontiede- ja matematiikkapainotusta ensimmäiseltä luokalta lähtien. Tavoitteena on toteuttaa painotusta STEAM-toiminnan kautta kaikilla ensimmäisillä luokilla.

Palvelualueen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjäteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisetu. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kuntakonsernin talous on tasapainossa		Sivistyspalveluiden toimintakate	Sivistyspalveluiden toiminta toteutuu talousarvion mukaan	Toteuma 1-9/2026: 73,6%.
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö		Sivistyspalveluissa / opetustoimessa toteutuu kolme koulutuspäivää/työntekijä. (koulutuspäivä on 6 h)	Sivistyspalveluiden työntekijät osallistuvat vähintään kolmeen koulutuspäivään vuodessa	Toteutunut osittain. Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa pääosin, varhaiskasvatuksessa ei mahdollista.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutuminen

Sivistyspalveluiden koulutustarpeet on käyty läpi palvelualueen tiimeissä. Taloudellisen tilanteen vuoksi on hyödynnetty pääosin maksuttomia sekä etäkoulutuksia ja toteutetaan koulutuksia oman kunnan työntekijävoimin, muun muassa virkaehtosopimuksen mukaiset koulutuspäivät. Koulutuksissa on painotettu strategisia tavoitteita sekä valtakunnallisia uudistuksia. Oppimisen tuen muutokseen liittyvät webinaarit ovat edelleen keskeisiä. Oppimisen tukea kehitetään myös alueellisessa verkostossa, johon kuuluvat Limingan lisäksi Kempele, Muhos, Tyrnävä, Raahe, Ii, Lumijoki, Oulu ja Utajärvi.

Alla olevassa henkilöstötaulukossa esitetään henkilöstö edellisten talousarviovuosien päättyessä sekä kesäkuun lopussa 2026. Muutoksia henkilöstömäärissä on tapahtunut lukuvuoden lopussa, joten määräaikaisen henkilöstön määrä on kesäkuun tarkastelussa pieni. Määrä kasvaa jälleen uuden lukuvuoden alkaessa.

Henkilöstömäärä 31.12.	2023	2024	2025	9/2026
Vakinaiset, lkm	307	338	349	363
Määräaikaiset, lkm	99	109	95	89
Sijaiset, lkm	15	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	2	0	0	0
Henkilöstö yhteensä	423	447	444	452

Eläkkeelle jäänti (tehtävä)	2024	2025	2026
	3	1	2

5.5 Hyvinvointipalvelut

Palvelualueen yleistavoitteen toteutuminen

Hyvinvointipalveluiden tavoite on näkyä ja olla mukana kuntalaisten arjessa yhteisöllisyyttä edistäen. Keskeisenä toiminta-ajatuksena on mahdollistaa monipuolisia vapaa-ajantoimintoja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistäviä palveluita yhdenvertaisesti. Hyvinvointipalveluiden päämäärä on lisätä Limingan kunnan veto- ja pitovoimaisuutta asuinpaikkakuntana.

Hyvinvointipalveluiden tavoitteena on edistää kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia, aktiivista arkea, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Palveluilla mahdollistetaan yhdenvertaisesti tekemistä, näkemistä ja kokemista sekä tarjotaan monipuolisia ja saavutettavia liikunta-, kulttuuri-, vapaa-aika- ja hyvinvointipalveluja. Toimintaa kehitetään kuntalaisten tarpeista lähtien yhteistyössä eri palvelualueiden, järjestöjen, yhdistysten ja muiden kumppaneiden kanssa. Hyvinvointipalvelut vahvistavat osaltaan turvallista ja hyvinvoivaa Liminkaa sekä kunnan veto- ja pitovoimaa.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Hyvinvointipalvelut ovat lakisääteisiä peruspalveluita. Laki velvoittaa kuntaa edistämään kuntalaisten hyvinvointia. Hyvinvointipalvelut koostuvat nuorisopalveluiden, kirjasto- ja kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden ja kansalaisopistopalveluiden yksiköistä. Hyvinvointityö pohjautuu elämänkaaren mukaisen hyvinvointisuunnitelmaan. Suunnitelma rakentuu lasten ja nuorten, työikäisten ja ikääntyvän väestön suunnitelmaosiosta ja se seuraa kuntastrategisiaan määriteltyjä strategisia kärkiä.

Nuorisopalveluiden työ on ennaltaehkäisevää kasvatustyötä, jota tehdään sekä alueellisesti että keskitettyinä palveluina. Nuorisotyön tavoitteena on toimia kasvastuskumppanina nuorten arjessa. Toiminta jaetaan kolmeen työmuotoon: yksilöllinen työ, yhteisöllinen työ sekä yhteiskunnallinen työ. Yksilöllisen nuorisotyön tavoitteena on tukea lasten ja nuorten yksilöllistä kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta. Yhteisöllisen nuorisotyön tavoitteena on tukea lasten ja nuorten sosiaalisia suhteita ryhmässä ja yksilönä. Yhteiskunnallisessa nuorisotyössä tavoitteena on nuorten aseman parantaminen. Toiminnan kantavana periaatteena on yhdenvertaisuus ja toiminnallinen tasa-arvo, joita pyritään huomioimaan kunnan tarjoamien palvelujen kehittämisessä ja toteutuksessa. Yhteiskunnallisessa nuorisotyössä myös pyritään tuomaan nuorten ääni päätöksentekoon.

Kirjastopalveluiden tarkoituksena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin. Toiminnan keskiössä on turvata tiedon saatavuutta, kehittää lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa. Kirjastopalvelut tarjoavat mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä edistävät aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kirjastotilat tarjoavat lainattavien aineistojen lisäksi monenlaisia yhteisöllisiä tiloja, joissa voi lukea, opiskella, työskennellä tai osallistua tapahtumiin.

Kulttuuripalvelut tarjoavat laadukkaita ja monipuolisia tapahtumia sekä yksin että yhteistyössä kumppanitoimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut toteuttavat kulttuurikasvatussuunnitelmaa, ylläpitävät museotoimintaa ja vaalivat paikkakunnan kulttuurihistoriaa. Kulttuuripalvelut tukevat vuosittain avustustoiminnalla paikallisia kulttuurialan harrastajia ja yhdistyksiä.

Liikuntapalveluiden toiminnan keskiössä on poistaa liikkumattomuutta ja edistää kuntalaisten liikunnallista aktiivisuutta. Liikuntapalveluiden toiminnat koostuvat monipuolisten liikuntapaikkojen lisäksi elintapaneuvonnasta, soveltavan liikunnan palveluista ja liikunnanohjaustyöstä.

Liikuntapalveluiden järjestämisen lähtökohtana on tarjota jokaiselle kuntalaiselle yhdenvertainen mahdollisuus liikunnalliseen aktiivisuuteen. Vaikuttava liikunnanedistämistyö perustuu poikkitoiminnallisuuteen ja siksi eri hallintokuntien sekä hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö on liikuntapalveluiden toiminnassa merkittävässä roolissa.

Kansalaisopisto pyrkii alueellisen toiminnan lisäksi tarjoamaan paikallisia mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiselle. Kansalaisopistotoiminta on matalan kynnyksen toimintaa, joka tarjoaa kaikille kuntalaisille osallistumisen ja yhteisöllisyyden mahdollisuuksia. Hyvin toteutettu kurssitoiminta lisää paikkakunnan elinvoimaa ja kuntalaisten elämänlaatua ja antaa mahdollisuuksia sosiaalisen verkoston ja henkisen hyvinvoinnin kasvattamiseen. Kansalaisopisto on lisäksi aktiivinen kulttuuritoimija, joka järjestää alueensa kunnissa esimerkiksi konsertteja, näyttelyitä ja tapahtumia. Kansalaisopistopalveluita tuotetaan yhdessä Tyrnävän ja Lumijoen kuntien kanssa.

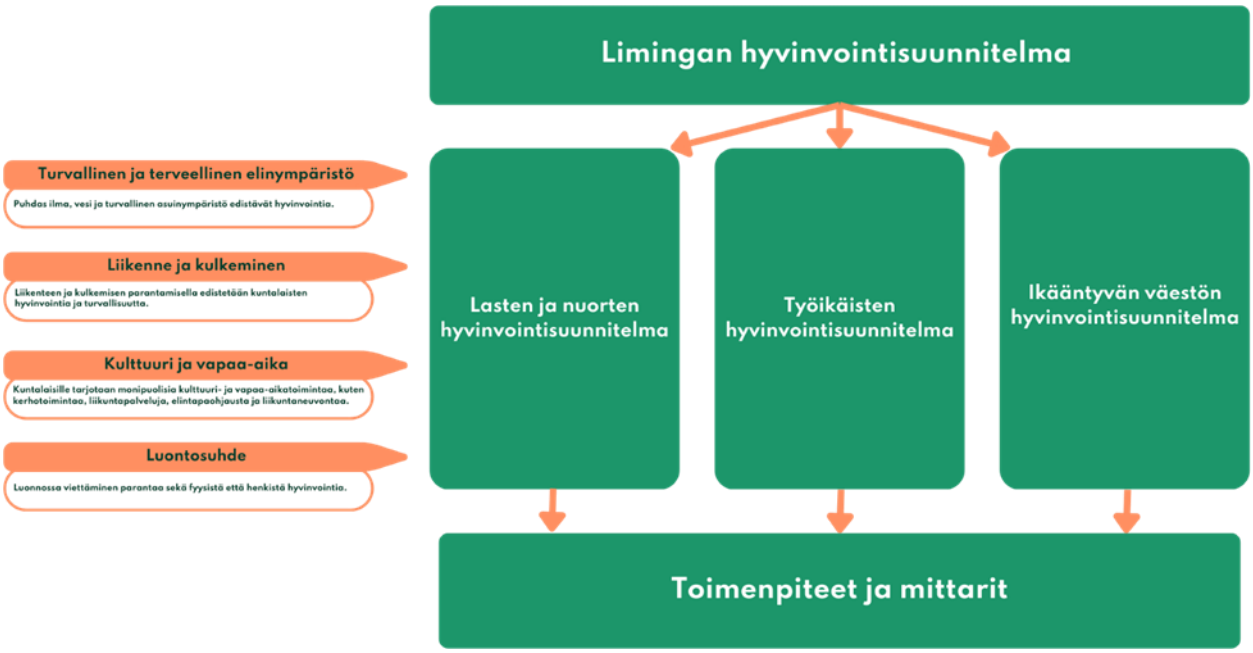

Kuva: Limingan kunnan hyvinvointisuunnitelman rakenne.

Hyvinvointi on käsitteenä laaja, joten sen edistäminen kuntatasolla vaatii usein poikkihallinnollista toimintaa ja poikkihallinnollisia toimia. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos määrittelee hyvinvoinnin kolmeen ulottuvuuteen: terveyteen, materiaaliseen hyvinvointiin ja koettuun hyvinvointiin tai elämänlaatuun. Hyvinvointi -käsite viittaa suomen kielessä sekä yksilölliseen hyvinvointiin että yhteisötason hyvinvointiin. Yhteisötason hyvinvoinnin ulottuvuuksia ovat mm. elinolot, työllisyys ja työolot sekä toimeentulo. Yksilöllisen hyvinvoinnin osatekijöiksi taas luetaan sosiaaliset suhteet, itsensä toteuttaminen, onnellisuus ja sosiaalinen pääoma.

ja osallisuus sekä kokemisen, näkemisen ja tekemisen mahdollisuus ovat toiminnoissamme keskeisiä kärkiä. Toimintamme painopiste on helposti saavutettavissa palveluissa, varhaisessa tuessa ja ennaltaehkäisyssä. Kuntalaisten näköiset palvelut tehdään osallistamisella. Vahvistamme osallisuutta ja yhteisöllisyyttä luomalla mahdollisuuksia kohtaamiseen ja vuoropuheluun sekä tukemalla eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja vapaaehtoisjärjestöjen aktiivista toimintaa. Sidosryhmätyötä ohjaavat merkittävästi osallisuusfoorumit, nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan Limingassa poikkihallinnollisesti osana kunnan eri palvelualueiden perustehtävää. HYTE-työhön on yhdistetty lasten, nuorten ja perheiden LYK-työ, jolloin hyvinvointia tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena eri ikä- ja väestöryhmien näkökulmista. Yhteisellä toimintamallilla vahvistetaan tiedolla johtamista, eri palvelualueiden yhteistyötä sekä hyvinvointiin, terveyteen, turvallisuuteen ja osallisuuteen liittyvien ilmiöiden tunnistamista ja niihin reagointia.
Yhteinen LYK- ja HYTE-rakenne tukee hyvinvointitiedon kokoamista, tavoitteiden ja toimenpiteiden yhteensovittamista sekä niiden toteutumisen ja vaikutusten seurantaa. Työryhmä vastaa käytännön valmistelusta, yhteensovittamisesta ja seurannasta, ohjausryhmä tavoitteiden ja painopisteiden linjaamisesta sekä toiminnan suuntaamisesta ja laajennettu ohjausryhmä tuo työhön kuntalaisten, järjestöjen, vaikuttamistoimielinten ja muiden yhteistyötahojen näkökulman.
Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan luomalla mahdollisuuksia kohtaamiseen, vuoropuheluun ja yhteiseen tekemiseen. Järjestöt, vaikuttamistoimielimet ja muut yhteistyökumppanit ovat osa hyvinvointityön suunnittelua, toteuttamista ja arviointia. Laajennettu LYK-HYTE-ohjausryhmä toimii yhteisenä keskustelu-, osallistumis- ja kehittämisfoorumina, jonka kautta eri väestöryhmien ja verkostojen havainnot ja kehittämistarpeet tuodaan osaksi hyvinvointityötä.
Osallisuusfoorumit, nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto täydentävät osallistumisen ja vaikuttamisen kokonaisuutta ja tuovat eri kuntalaisryhmien näkemyksiä kunnan toiminnan ja palvelujen kehittämiseen.

Kunnan palveluissa edistetään aktiivisesti hyvinvointia ja terveyttä kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Tätä toteutetaan tarjoamalla laaja valikoima tarpeeseen vastaavia palveluja ja toimintoja. Kunnan nuoresta ikärakenteesta johtuen lapset ja nuoret ovat hyvinvoinnin edistämisen kannalta hyvin keskeinen kohderyhmä. Lasten ja nuorten hyvä ja sujuva arki mahdollistuu palvelualueiden toimivasta yhdessä tekemisestä, alkaen sivistyspalveluiden varhaiskasvatuksesta.

Hyvinvoinnan edistämisen työhön tarvitaan poikkihallinnollista toimintaa, jossa jokaisella on oma roolinsa. Teknisellä toimella on merkittävä rooli kaavoituksessa ja rakentamisessa, kun taas kunnossapidon toiminta keskittyy väylien kunnossapitoon ja yleisten alueiden hoitamiseen. Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut tuottavat terveellistä ruokaa lapsille ja nuorille eri ikävaiheissa sekä turvalliset ja puhtaat tilat arjen toimintoihin.

Kunnan tekemiä hyvinvoininnin edistämisen toimia arvoidaan HYTE-kertoimen avulla. HYTE-kerroin määrittää valtion kunnalle myöntämän rahallisen tuen määrän. Kerrointa käytetään myös mittarina varmistamaan, että kuntalaisille mahdollistetaan riittävän hyvät edellytykset terveelliseen ja hyvinvoivaan elämään.

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa ja sen tuloksia seurataan HYTE-kertoimen avulla. HYTE-kerroin on osa kuntien valtionosuusrahoitusta, ja sen tavoitteena on kannustaa kuntia pitkäjänteiseen hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn edistämiseen. Kerroin muodostuu kunnan

toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista sekä väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä tapahtuvaa muutosta kuvaavista tulosindikaattoreista. HYTE-kertoimen seurantaa hyödynnetään toiminnan kehittämisessä sekä osana yhteistä LYK-HYTE-työtä. Tavoitteena on vahvistaa niitä rakenteita ja käytäntöjä, joilla luodaan kuntalaisille edellytyksiä hyvinvointiin ja terveelliseen elämään.
Limingassa HYTE-kertoimen tuloksia tarkastellaan osana hyvinvointityön vuosittaista seurantaa ja niitä hyödynnetään kehittämistarpeiden tunnistamisessa.

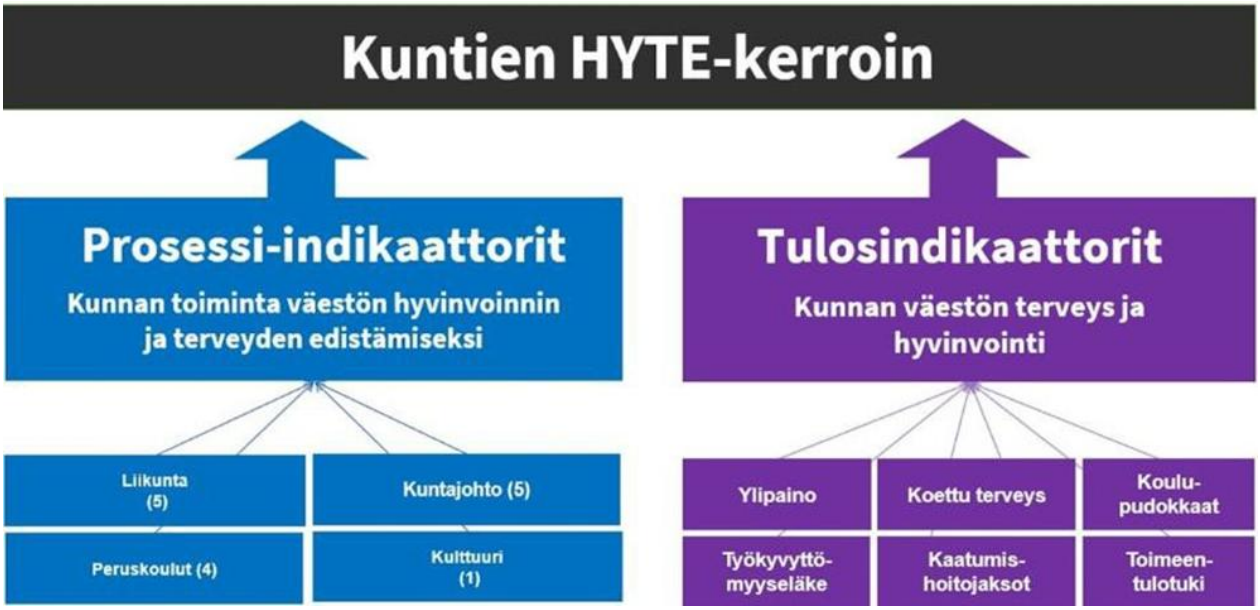

(kuva: THL)

HYTE-kertoimen prosessi-indikaattorit pyrkivät vastaamaan siihen, millaista HYTE-työ on kunnassa. Prosessi-indikaattoreita päivitetään kahden vuoden välein siten, että osa indikaattoreista päivitetään parittomina ja osa parillisina vuosina.

Toimintaympäristöanalyysi

Sosiaalisen, taloudellisen ja digitaalisen jakautumisen ilmiöt näkyvät valtakunnallisesti, eikä Liminka ole näiden ilmiöiden ulkopuolella. Ilmiöt heijastuvat koko hyvinvointipalveluiden palvelualueelle ja korostavat tarvetta yhdenvertaisille ja saavutettaville palveluille. Esimerkiksi maksukyvyn heikkeneminen näkyy erityisesti tapahtumiin osallistumisessa ja voi kaventaa kuntalaisten mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa. Digitaalisuuden kehitys etenee eri ikäryhmissä eri tahtiin, mikä puolestaan haastaa sähköisesti tarjottavien palveluiden saavutettavuutta.

Nuorten toiminnassa valtakunnalliset ilmiöt näkyvät myös liminkalaisessa nuorisotyössä, ja niihin pyritään puuttumaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Nuorten keskusteluissa on noussut esiin suvaitsemattomuus ja rasistinen puhe eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin liittyen. Myös päihteiden käyttö näkyy, esimerkiksi sähkötupakan ja tyttöjen alkoholin käytön muodossa. Nuoret ovat itse

nostaneet esiin toiveen, että päihteisiin puututaan. Näihin ilmiöihin pyritään vaikuttamaan keskustelemalla nuorten kanssa sekä lisäämällä vanhempien tietoisuutta kutsumalla asiantuntijoita puhumaan sekä nuorille että aikuisille.

Paikallaan olo ja liiallinen liikkumattomuus haastavat kuntien lisäksi myös muita toimijoita, kolmannesta sektorista yksityiseen. Vaikka ilmiö ei ole uusi, liikuntapalveluiden järjestämisessä tulee edelleen painottaa liikkumattomuuden vähentämistä. Liikkumattomuus on saanut valtakunnallisesti enemmän huomiota, mikä lisää painetta myös perinteisille kunnan liikuntapalveluille. Liikkumattomuuden syyt ovat usein yksilöllisiä, ja niiden tunnistaminen vaatii parempaa paikallista ja väestöryhmäkohtaista tuntemusta. Resurssien kohdentamisen lisäksi on tärkeää huomioida liikunnan edistämistyö, jota ei saa unohtaa. Taloudellisesti haastavat ajat ja liikkumattomuus muuttavat liikuntapalveluiden toimintaympäristöä entistä vaativammaksi, ja siksi tarvitaan kykyä uudistua ja kokeilla uusia toimintamalleja.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut koetaan yhä tärkeämmäksi resilienssin lähteiksi. Globaali epävarmuus, taloudellinen epävarmuus ja alati kärjistyvä vastakkainasettelu aiheuttavat yksilöille haasteita. Kirjasto voi tarjota turvallisen ja tasa-arvoisen tilan ja monipuolisen kokoelman kaikille kuntalaisille. Museopalvelut ja kulttuuritarjonta tarjoavat mahdollisuuksia aktiivisen kuntalaisuuden kokemuksiin ja positiivisiin kohtaamisiin.

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Lakeuden Sillat -hankkeen kolmas ja viimeinen toimintavuosi käynnistyi tammikuussa 2026. Palvelupisteelle on kartoitettu jatkomahdollisuuksia, jotka olisivat toteutettavissa hankkeen päätyttyä. Lakeustalon ensimmäisen kerroksen tila, missä palvelupiste on hankkeen ajan toiminut, on todettu realistiseksi paikaksi toteuttaa toimintaa jatkossakin. Palvelupisteen koordinoinnin ja muiden hanketyöntekijän tehtävien järjestely hankkeen jälkeen on vielä työn alla. Jatkohanketta on haettu ja päätöksen odotetaan tulevan alkusyksystä.
Tammi-maaliskuussa palvelupisteellä on työskennellyt hanketyöntekijän lisäksi liikunta- ja elintapaneuvoja, kaksi etsivää nuorisotyöntekijää sekä Uula-hankkeen uraohjaaja. Lisäksi asiakkaiden ja työntekijöiden käytössä on ollut Kelan etäpalvelu. Tiivis yhteistyö työllisyyspalveluiden kanssa on jatkunut ja sosiaalipalveluiden kanssa yhteistyön muotoja on alkanut löytyä taas.

Tammi-syyskuussa asiakaskäyntejä on ollut yhteensä 245. Alle 30-vuotiaiden käyntejä on ollut 91 ja yli 30-vuotiaiden käyntejä 154.
Käynnit jakautuivat seuraavasti: hanketyöntekijä 31,4 %, etsivä nuorisotyö 25,3% uraohjaus 18%, liikunta- ja elintapaneuvonta 13,1 ja kelan etäpalvelu 12,2%.
Liikunta- ja elintapaneuvoja sekä etsivät nuorisotyöntekijät tapaavat asiakkaita myös Tupoksessa, kuntosalilla tai muissa ympäristöissä. Näitä ei ole laskettu palvelupisteen kävijämääriin. Yhteisölliset ruokailut ovat edelleen jatkuneet joka toinen viikko lukuunottamatta koulujen kesäloma-aikaa. Kävijöitä on tammi-syyskuussa ollut 118.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma (Ulk./Sis./Kesk.)	TP 2025	TA 2026	TOT 1-9/2026	TOT 1-9-TA 1-9 € 2026	TOT% 2026	Muutos % 2025-2026
TOIMINTATUOTOT	**298 229**	**263 500**	**308 759**	**73 778**	**117,2 %**	**20,0 %**
Myyntituotot	12 171	29 500	8 189	-20 186	27,8 %	-36,3 %
Maksutuotot	157 824	138 000	111 554	-6 446	80,8 %	27,2 %
Tuet ja avustukset	105 014	76 500	169 765	97 090	221,9 %	23,1 %
Muut toimintatuotot	23 221	19 500	19 251	3 320	98,7 %	1,5 %
TOIMINTAKULUT	**-3 213 570**	**-3 335 879**	**-2 483 034**	**57 560**	**74,4 %**	**4,1 %**
Henkilöstökulut	-1 118 743	-1 211 365	-890 999	23 233	73,6 %	7,8 %
Palvelujen ostot	-623 554	-635 116	-459 218	20 362	72,3 %	6,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-183 862	-181 340	-127 472	8 668	70,3 %	8,4 %
Avustukset	-224 890	-224 100	-203 153	-5 303	90,7 %	-4,7 %
Muut toimintakulut	-1 062 521	-1 083 958	-802 193	10 600	74,0 %	1,0 %
TOIMINTAKATE	**-2 915 341**	**-3 072 379**	**-2 174 275**	**131 339**	**70,8 %**	**2,2 %**

Hyvinvointipalvelut ovat pysyneet budjetissa.

Palvelualueen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen

- OULU2026-kulttuuripääkaupunkivuoden näkyminen palvelualueen tapahtumissa
- Vanhan Limingan museoalueen tapahtumien lisääminen
- Olemassa olevan hyvinvointisuunnitelman päivittäminen
- Palvelualueen sisällä olevan asiantuntijuuden esiin tuominen
- Erillaisten vaikutusarviointien kokeileminen palvelualuetta koskevassa päätöksenteossa
- Kansalaisopiston kurssitarjonnan kehittäminen entisestään
- Valmistuvan liikkumisohjelman toimenpiteiden vieminen käytäntöön
- Kulttuuriohjelman loppuun saattaminen ja toimenpiteiden vieminen käytäntöön
- Palvelupistetoimintamallin vakiinnuttaminen
- Palvelualueen toimintojen tehokkaampi viestintä
- Hoidettavia ulkojäälueita ei vähennetä kaudelle 2025-2026, vaan selvitetään ulkojäälueiden hoidon edullisemmat vaihtoehdot kaudelle 2026-2027

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Hyvinvointialue Pohde vaikuttaa jatkossakin kunnan matalan kynnyksen toimintojen kehittämiseen ja yhdyspintojen rakentamiseen.Kunnan ennaltaehkäisevän työn rooli osana lakisääteisiä peruspalveluja on selkiytymässä. Toimintaympäristön muutos lisää matalan kynnyksen ja ennaltaehkäisevän toiminnan tarvetta erityisesti liikunta-, kulttuuri-, kansalaisopisto- ja nuorisopalveluissa.

Palveluketjuista on tunnistettu kohtia, joissa kuntalainen voi jäädä palvelujen ulkopuolelle tai siirtyminen palvelusta toiseen voi katketa. Näitä kohtia pyritään ehkäisemään vahvistamalla toimintatapoja ennakoivasti. Pohteen kanssa on käynnistetty vastinparityö. Sen tavoitteena on vahvistaa kunnan ja Pohteen välistä yhteistyötä, muodostaa yhteinen tilannekuva sekä sujuvoittaa tiedonkulkua

ja yhteisiä käytäntöjä. Vastinparityössä tunnistetaan yhdyspinnoilla esiin tulevia kehittämistarpeita ja sovitaan yhdessä tarvittavista toimenpiteistä. Tavoitteena on ehkäistä palveluketjujen katkeamista ja varmistaa, että kuntalaiset ohjautuvat oikeisiin palveluihin oikeaan aikaan.

Nuorisotyön työmuotoja ovat yksilöllinen, yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen nuorisotyö. Työtä ohjaa nuorisolaki. Työntekijät kouluttautuvat ja kehittävät osaamistaan säännöllisesti. Limingassa nuorisopalveluiden kohderyhmänä ovat 7–28 -vuotiaat nuoret. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan erilaiset kyselyt, joita tehdään liminkalaisille nuorille kuten toiveita loma-ajan toimintaan ja koulu- terveyskysely.

Yksilöllisessä nuorisotyössä lähtökohtana on nuoren suhde itseensä ja luotettaviin aikuisiin. Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten yksilöllistä kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta. Yksilöllisessä nuorisotyössä menetelminä ovat pienryhmätoiminnat ja yksilökeskustelut.

Yhteisöllisessä nuorisotyössä lähtökohtana on nuoren suhde toisiin nuoriin, omaan lähiympäristöön sekä maailmaan kulttuuriin ja luontoon. Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten sosiaalisia suhteita ryhmässä ja yksilönä. Työmenetelminä ovat nuorisotilatoiminta, tapahtumat, kansainvälinen toiminta, leirit ja retket, kerhotoiminta sekä koululla tehtävä nuorisotyö.

Yhteiskunnallisessa nuorisotyössä lähtökohtana on nuorten suhde palvelujärjestelmään ja rakenteisiin. Tavoitteena on parantaa nuorten asemaa yleisesti kunnassa. Yhteiskunnallisessa nuorisotyössä työmenetelminä on kunnan sisäisten ja ulkoisten yhteistyötahojen kanssa tehtävä verkostotyö, Lapsiystävällinen kunta -työ ja nuorten edustuksellinen osallisuus. Nuorisotyön toimenpiteitä on pystytty laaja-alaisemmin toteuttamaan nuoriso-ohjaajaresurssin lisäyksen myötä. Nuoria työllistettiin kesätöihin entiseen tapaan.

Sillat-hankkeen kautta tarjotaan matalankynnyksen ohjaamotoimintaa nuorille aikuisille Lakeustalolla, johon on keskitetty useampia palveluja saman katon alle. Etsivät nuorisotyöntekijät saavat nuorelle tämän kautta nopeammin ohjauksen erilaisten palveluiden piiriin.

Alkuvuodesta valmistunut liikkumisohjelma ja sinne kirjatut toimenpiteet tulevat suuntamaan liikuntapalveluiden järjestämistä vuoden 2026 aikana. Yleisesti liikuntapalveluiden tavoitteena on edelleen parantaa yhdenvertaisia liikkumisen mahdollisuuksia sekä kehittää tarjottavia olosuhteita entistä paremmiksi. Yhdenvertaisuuden lisäämiseen vastataan tarjoamalla matalan kynnyksen palveluita, kuten elintapa- ja liikuntaneuvontaa laajasti ja saavutettavasti. Olosuhteiden osalta kehittämisessä tullaan hyödyntämään käyttäjiltä saatavaa palautetta entistä enemmän.

Taloudellisten haasteiden keskellä liikuntapalveluissa korostuvat edelleen vaikutusten arviointi, jonka avulla tavoitellaan olemassa olevia resurssien tarkoituksenmukaisempaa kohdistamista. Resurssien kohdistamisen tarkentamisella on mahdollista kehittää palvelutarjonnan kokonaisuudesta entistä eheämpi ja sujuvampi. Resurssien tarkentamisen lisäksi keskeisenä toimintatavoitteena on kehittää palveluista viestimistä, jotta yhä useampi kuntalainen löytäisi itselleen sopivia liikkumisen ja liikunnan muotoja.

Kirjastopalveluissa keskeisin asia on palveluiden kehittäminen kaikkia kuntalaisia ajatellen.

Keskustan ja Tupoksen alueella kirjasto tarjoaa omatoimikirjaston lisäpalveluajan lisäksi yhteisiä kokoontumistiloja niin yhdistyksille kuin vapaasti järjestyville kuntalaisillekin. Demokratia ja kuntalaisten kuuleminen korostuu entisestään kirjastopalveluissa.

Yhtenä tavoitteena vuosille 2026-2027 on kehittää Limingan kirjastosta entistä saavutettavampi, osallistavampi ja monikanavaisempi ympäristö erityisryhmien lapsille ja nuorille. Tavoitteena on varmistaa, että myös erityistä tukea tarvitsevat peruskouluikäiset kuntalaiset voivat hyödyntää kirjaston palveluja yhdenvertaisesti muiden kanssa, ja että kirjasto toimii heille turvallisena, kannustavana ja innostavana tilana. Maaliskuussa saimme OKM:n avustuksen erityisnuorten kirjastopalveluiden edistämiseen. Hanke alkoi elokuussa -26 ja kestää vuoden 2027 loppuun. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa palvelujen saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta, edistää lukutaitoa ja lukemisen iloa sekä kehittää yhteistyötä, henkilöstön osaamista ja pysyviä toimintamalleja.
Myös lukemisen edistämisen eteen tehty työ on huomioity valtakunnallisesti. Limingan kirjastopalvelut valittiin 4.6.2026 Vuoden kirjasto -finaalissa vuoden kirjastoksi.

Vuosikausia olemme olleet kärkisijoilla valtakunnallisissa lainaustilastoissa ja vuoden 2025 tilastojen mukaan Liminka on Suomen lainaavin kunta. Jokainen liminkalainen lukee keskimäärin 27 kirjaa vuosittain, mikä on aivan huikea luku!

Kulttuuripalveluiden kohdalta alkuvuoden tärkein toimenpide on kulttuuriohjelman viimeistely ja OULU2026-kulttuuripääkaupunkivuoden Limingan tapahtumat.

Euroopan kulttuuripääkaupunkivuosi tuo Liminkaan tapahtumia jokaiselle kuukaudelle ja toimii jo valmisteluna 2027 vuonna 550 vuotta täyttävän Limingan juhlavuoteen. Limingan tarinassa pyritään tuomaan merkkihenkilöiden huomioimisen lisäksi myös tavallisten kuntalaisten tarinoita ja heidän vaikutustaan kuntamme kehittymiseen. Juhlavuoden ohjelmaa on kehitelty ohjausryhmän johdolla.

Museoalueen päätavoite on rakennusten korjaussuunnitelman ja sen vaatimien resurssien varmistaminen tulevien vuosien talousarvioihin. Museoalueen houkuttavuutta lisätään laadukkaalla näyttelytarjonnalla ja tapahtumatoiminnalla. Kesän näyttelyt kuuluvat molemmat OULU2026-kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmaan. Hyvää yhteistyötä Museokortti- ja Suomen Taiteilijamuseo-verkoston kanssa jatketaan vuonna 2027 ilmestyvän yhteisen vuosikalenterin merkeissä.

Lakeuden kansalaisopiston tavoite on saavuttaa enemmän kuntalaisia opiston kursseille. Keskeisiä toimintaperiaatteita ovat alueellisen yhteistyön kehittäminen, kansalaisopiston näkyvyyden lisääminen sekä osallisuuden vahvistaminen.

Keväällä 2026 toteutettiin kuntalaiskysely, jossa pyydetään kurssitoiveita ja kehittämisehdotuksia. Kansalaisopiston toiminnan kehittämiseen haettiin Opetushallituksen Vapaan sivistystyön laatu- ja kehittämisavustusta 2026. Hankkeen tavoitteena on kehittää erityisesti opiston viestintää ja tunnettuutta sekä uudistaa kurssitarjontaa. Hankkeen suunniteltu toteutusaika on 1.8.2026–30.6.2028.

Palvelualueen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Kirjastopalveluja kehitetään erityisryhmien näkökulmasta	Käyntimäärät	Nepsy-kirjaston perustaminen	Hankerahoitus varmistui vuoden alussa ja hanke käynnistyi elokuussa
	Nuorten toimintaryhmät	Tilastointi ja kysely - nuodo: tilastoidaan kävijöiden määrää ja aktiivisuutta - sovari: käyttäjä kysely, joka antaa tietoa nuoren sosiiaalisesta vahvistumisesta	Lisätä nuorten toimintakykyä, antaa sisältöä arkeen, tukea yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutustaitoja, lisätä osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia	
	Nuorten kohtaaminen	Nuodo: tilastot nuorten kohtaamisesta sekä kasvatuksellisten teemoihin käytetty aika	Nuoren tukemisen lähtökohtana on nuoren suhde toisiin nuoriin, omaan lähiympäristöön sekä maailmaan, kulttuuriin ja luontoon. Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten sosiaalisia suhteita ryhmässä ja yksilönä.	
Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakuntana	Museoalueen tapahtumien lisääminen	4 tapahtumaa vuodessa	Lapsille ja nuorille kohdennettu tapahtuma, jossa on tekemistä, näkemistä ja kokemista. Lasten päivä rakentuu liikunnan ja erillaisen toiminnan ym- pärille. Nuorten päivä keskittyy enemmän nuorisokulttuuriin.	Museoalueelle on suunniteltu kesäohjelmaa ja talkoopäivä toteutui
	Äxön -tapahtuma	Kävijämäärä > 300	Kävijämäärien keskiarvo nousee edellisestä vuodesta	
	Tarjottavien liikunpaikkojen käyttö lisääntyy	Kävijämäärät	Kävijämäärä > 2025	

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjäteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisetu. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö	Henkilöstön osaamista vahvistetaan mentoroinnilla ja erilaisilla koulutuksilla	3 koulutuspäivää / työntekijä	Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin	osittain toteutunut

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutuminen

Henkilöstömäärä 31.12.	2023	2024	2025	2026
Vakinaiset, lkm. Määräaikaiset, lkm Sijaiset, lkm Työllistetyt (vuoden aikana), lkm Kansalaisopiston sivutoimiset opettajat	17,5 1 0 1	18,5 1 0 2	18,5 3 0 1 (2 kk)	20,5 4 0 0
Henkilöstö yhteensä	19,5	21,5	22,5	24,5

Työvoiman saatavuuden ongelma-alueet ja suunnitelmat osaamisen ja saatavuuden varmistamiseksi: Lyhyt- aikaisiin sijaisuuksiin ei palkata henkilöstöä. Henkilöstömäärä sisältää hankkeiden kaksi määräaikaista työntekijää ja kaksi nuorisopalveluiden määräaikaista työntekijää.

6.1 Kunnallistekniikka liikelaitos

Liikelaitoksen yleistavoitteen toteutuminen

Kunnallistekniikka -liikelaitos vastaa kunnan rakennetun ympäristön ylläpidosta, kehittämisestä ja rakentamisesta. Sen tehtävänä on tuottaa laadukkaita, kustannustehokkaita ja ympäristöystävällisiä teknisiä palveluita, jotka tukevat kunnan vetovoimaa, turvallisuutta ja toimivuutta.

Yleiskuvaus liikelaitoksen palveluista ja tarkoituksesta

Limingan kunnallistekniikka liikelaitos vastaa kunnan rakennetun ympäristön ylläpidosta, kehittämisestä ja rakentamisesta. Sen tehtävänä on tuottaa laadukkaita, kustannustehokkaita ja ympäristöystävällisiä teknisiä palveluita, jotka tukevat kunnan vetovoimaa, turvallisuutta ja toimivuutta.

Palvelualueen keskeisiä palveluita ovat:

Katuverkon ylläpito: Asemakaava alueilla ylläpidettävää katuverkostoa on 80 km, kävelyn- ja pyöräilynväyliä 48 km. Katuverkostosta 65 km on valaistua. Palvelusopimuksen mukaisesti kadut pidetään riittävän hyvässä ja turvallisessa kunnossa. Riittävällä tilaajan myöntämällä investointirahoituksella ja ulkopuolisella hankerahoituksella voidaan panostaa tiestön peruskorjauksiin ja niiden kuntoon. Talvikunnossapidon laatua voi seurata Fluent RoadInfo (fluentprogress.fi) palvelussa.

Yksityisteiden tiekunnille (46 km) kunta järjestää ympärivuotista kunnossapitoa sekä erikseen haettavaa aurauspalvelua. Liikelaitos ylläpitää aurauspalvelurekisteriä ja huolehtii kunnossapitoon liittyvistä hallinnollisista ja käytännön tehtävistä.

Yleisten alueiden sekä puisto- ja viheralueiden hoito: Limingassa on n. 200 ha Rams - kunnossapitoluokitukseen kuuluvia viheralueita, joista leikattavaa nurmialaa on lähes 50 ha ja avoimia viheralueita 7 ha. Viheralueiden hoito toteutetaan viheralueiden kunnossapidon luokituksen mukaisesti Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020 (liminka.fi). Viheralueiden kunnossapidon laatua voi seurata Fluent RoadInfo (fluentprogress.fi) palvelussa.

Leikkipuistoja Limingassa on 16 kpl. Liikelaitos huolehtii puistojen leikkikenttävälineiden riittävästä huollosta ja kunnossapidosta sekä laitteiden säännönmukaisesta tarkastamisesta. Leikkipuistojen ympäristöt pidetään viihtyisinä ja turvallisina leikkipaikkoina. Limingan leikkipuistoihin voi tutustua Fluent Outdoors - Liminka palvelussa. Luontokohteilla pidämme lintutornit, nuotiopaikat ja polut turvallisina ja siisteinä retkeilijöille ja matkailijoille. Keskeisiä kohteita ovat Liminganlahden luontokeskus, Temmesjoen luontopolku ja Alakestilän Arboretum. Käytämme sähköistä huoltokirjaa turvallisuuden valvonnassa.

Paikkatietopalvelut: Tuottaa mittaus- ja kartoituspalveluita maankäytön ja rakentamisen sekä kunnallistekniikan tarpeisiin oikeilla lähtötiedoilla oikea aikaisesti.

Infraomaisuuden hallinta ja aluesuunnittelu: Infraomaisuutta pidetään yllä hyödyntäen kuntokartoituksia, korjausvelkalaskelmia sekä investointisuunnitelmia. Ennakoivaa kunnossapitoa edistetään

huolto-ohjelmilla sekä osaavalla henkilöstöllä. Alueiden kehittämisessä ja infrasuunnittelussa huomioidaan toiminnallisuuden lisäksi muun muassa esteettömyys, viihtyisyys, turvallisuus. Kunnallistekniikan tuottamia palveluita ja sen laatua seurataan kahdesti vuodessa tehtävillä laatukierroksilla yhdessä tilaajan kanssa.

Toimintaympäristöanalyysi

Kunnallistekniikka liikelaitos vastaa katuverkon, puisto- ja yleisten alueiden sekä luontokohteiden kunnossapidosta, kehittämisestä, rakentamisesta. Sen toiminta vaikuttaa suoraan kunnan vetovoimaan, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Toiminta ja osaaminen on laaja-alaista, ammattitaitoista ja tehokasta. Hyvinvoiva työyhteisö yhteistyössä muiden yksiköiden ja sidosryhmien kanssa tukee toisiaan yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Limingan kunnan strategiset tavoitteet painottavat elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta, mikä vaikuttaan kunnallistekniikan investointitarpeisiin ja infrastruktuurin kehittämiseen. Asukkaiden odotukset palveluiden saatavuudesta ja laadusta kasvavat. Kunnan talouden tilanne osaltaan vaikuttaa investointien priorisointiin ja mahdollisuuksiin toteuttaa investointeja. Korjausvelan hallitsemiseksi ja investointitarpeiden selvittämiseksi tehdään säännöllisiä kuntokartoituksia, pitkän aikavälin investointisuunnitelmia, taloudellista suunnittelua ja ennakoivaa kunnossapitoa hyödyntäen erilaisia digitaalisia järjestelmiä. Yhteisrakentaminen Limingan Vesihuollon ja muiden verkostojen kanssa huomioidaan investointitarpeiden ja infrasuunnittelussa.

Aiempien investointien keskeneräisyys haastaa katu- ja viheralueiden kunnossapidossa. Luiskien ja puistoalueiden heinittyminen ja risuttuminen vaikuttaa yleisilmeeseen sekä kunnossapidon lisääntyvään tarpeeseen. Tämän vuoksi olisi tärkeää saada riittävä oikea-aikainen investointirahoitus alueiden viimeistelyyn.

Limingan luontoarvot ja hyvin hoidetut laadukkaat luontokohteet sekä puisto- ja virkistysalueet vaativat hyvää ja kestävää suunnittelua sekä ylläpitoa. Kestävän kehityksen periaatteet ohjaavat toimintaa ja ympäristöystävälliset ratkaisut ovat yhä tärkeämpiä. Ympäristön monimuotoisuus ja kestävät ratkaisut korostuvat suunnittelussa ja kunnossapidon tavoitteissa. Ilmastonmuutoksen vaikutukset huomioidaan muun muassa kasvavien hulevesien ja tulvavesien hallinnassa. Luontokohteiden huonokuntoisten rakenteiden uusiminen mahdollistaa kohteiden paremman käytön matkailun ja kuntalaisten tarpeisiin.

Teknologian kehitys tarjoaa mahdollisuuksia palvelutuotannon prosessien kehittämisessä. Toimintakaudella hyödynnetään robotiikan tuomia mahdollisuuksia sekä sähköisten työkalujen käyttöönottoa kunnossapidon tehostamiseksi ja resurssien optimaalinen käyttö huomioiden. Ajantasainen paikkatieto- ja pohjakartta- aineisto edistää kestävää suunnittelua ja kartta-aineiston tuottamista.

Riittävä budjetointi ja kustannustehokas toiminta tukee taloudellista suorituskykyä. Omistaja-asiakkaan taloudellinen tilanne vaikuttaa palveluiden tuotantoon. Palveluverkkoa arvioidaan ja sopeutetaan vastaamaan kysyntää ja resurssien saatavuutta. Palveluiden kustannusten nousu pakottaa ennakoimaan ja tarkastelemaan palvelurakennetta uudelleen. Epävakaus maailmanpoliittisessa tilanteessa vaikuttaa energian ja raaka- aineiden hankintahintoihin ja saatavuuteen.

Palveluiden järjestämisen ja keskeisten toimenpiteiden toteutuminen

Katujen peruskorjausten tarve ja palvelutason nosto näkyy suunnitelmakaudella kunnossapidon kasvavina kuluina. Toimintakauden kuluissa on huomioitu katujen kunnossapidon kulujen kasvaminen. Talousarviossa on varauduttu liikenneturvallisuutta parantaviin toimiin kuten liikenteenjakajien kunnostamiseen, Tupoksen pyöräteiden vesakon raivaukseen sekä viitoituksen päivittämiseen ja laadukkaamman talvihoidon järjestämiseen keskustan alueella sekä koululaisten käyttämien kävely- ja pyöräilyväylien parannuksiin talvi- ja kesähoidossa. Suunnitelmakaudella päivitetään katujen kuntoinventointi, joka tukee investointitarpeiden priorisointia ja ohjaa kunnossapidon resursseja. Palveluiden kustannusten nousu pakottaa ennakoimaan ja tarkastelemaan palvelurakennetta uudelleen yksityisteiden osalta.

Kovan pakkas- ja vähälumisen talven vaikutukset toimintakauden kuluissa näkyi laskevana. Myöskään liukkaudentorjunnalle ei ollut tarvetta, joten palvelujen ostot talvikunnossapidossa olivat arvioitua pienemmät. Muutoin kunnallistekniikan näkökulmasta rakentamisen ja kunnossapidon palveluissa on odotettavissa hintojen nousua johtuen maailman laajuisesta tilanteesta.

Katujen talvikunnossapidon laadun varmistamiseksi on hankittu ulkopuolista valvontapalvelua. Yksityisteiden kunnossapidon avustusmallin luonnos on esitelty liikelaitosten johtokunnalle sekä kunnanhallitukselle.

Aikainen kevät koitti maaliskuussa, jolloin aloitettiin tulvantorjuntatyöt. Kevättulvat alkoivat Pohjois-Pohjanmaalla poikkeuksellisen aikaisin ja tulvahuippujen suuruus jäi pääosin keskimääräistä pienemmäksi. Tulvariskien hallitsemisen tueksi uusittiin kalustoa hankkimalla monikäyttöisempi sulatuslaite SteamMaster. Uusi laite mahdollistaa kuuma-vesi/höyrytekniikalla ympäristö- ja vesistöystävällisen puhdistuksen ilman kemikaaleja mm. yleisten alueiden kalusteille ja varusteille sekä toimii katujen kunnossapidon tukena. Katujen harjaustöitä päästiin aloittamaan ennätyksellisen etuajassa huhtikuussa. Katualueilla tehtävät niittotyöt käynnistyivät etuajassa, kesäkuun alkupuolella. Taloudessa on varauduttu toisen niittokerran toteutukseen elo-syyskuussa.

Yksi keskeinen osa katujen, yleisten alueiden ja rakenteiden toimivuutta ja kestävyyttä on pitää huolta alueiden kuivatustöistä. Kuivatustöitä toteutettiin suunnitelman mukaisesti talvikaudella Kirkkokarin alueella. Työt sisälsivät ojien kaivua sekä kuivatusrakenteiden toimintaa haittaavan kasvillisuuden ja puuston poistamista. Karintien varrella sijaitsevaa kuivatusojaa kunnostettiin, sillä oja oli paikoin merkittävästi liettynyt.

Lintupuiston alueella parannettiin Mustavarispuiston metsän läpi kulkevia kuivatusojia. Kyseiset ojat ovat osa alueen pääkuivatusverkostoa, ja niiden toimivuudella on merkittävä vaikutus Kedonperäntien ja Kurkitien välisen asuinalueen kuivatukseen.

Kuivatustöitä on toteutettu myös Tupoksen Vesikarin alueella. Pahimmat kuivatusongelmat ovat olleet uuden lähiliikuntapaikan hulevesien purkusuunnassa. Nyt kuivatus on saatu toimimaan tällä

alueella.

Alkuvuodesta on tehty useita kilpailutuksia. Investointien katu- ja aluesuunnitteluita kilpailutettiin isompina kokonaisuuksina, näin näiden kustannukset ovat jääneet alle arvioidusta. Katu- ja aluesuunnittelun tueksi on teetetty Kirkkokarin alueelle kävely- ja pyöräilyverkoston verkkoselvitys sekä Liminganlahden ja Tupoksen koulualueiden pysäköinnin selvitykset. Palovesiverkoston tarkastelu on saatu loppuun alkuvuodesta.

Investointiohjelman mukaiset päällystystyöt käynnistyivät kesäkuun alussa. Päällystyskohteina olivat Kotirannan alueen Sudenkorento- ja Leppäkerttu-kadut, Pitkäkoskentie, Kivimäki sekä Tuposkorva. Kaikki suunnitellut päällystystyöt saatiin toteutettua aikataulun mukaisesti kesäkuun loppuun mennessä.

Päällystystöiden jälkeen Sudenkorento- ja Leppäkerttu-katujen viheralueilla tehtiin viimeistelytöitä. Alueella olevien keskeneräisten tonttien vuoksi kaikkia viimeistelytoimenpiteitä ei kuitenkaan voitu vielä toteuttaa. Lisäksi Amiraaliperhosentien alueella parannettiin rakentamattomien tonttien kuivatusjärjestelyjä.

Liikenneturvallisuutta parannettiin Tupoksen Kesärannassa toteuttamalla hidasteita sekä korotettu suojatie. Samalla alueelle rakennettiin uutta katuvalaistusta.

Liminganlahden koulun huoltotien rakentaminen käynnistyi juhannuksen jälkeen. Huoltotie valmistui tavoiteaikataulun mukaisesti elokuun alkuun mennessä viimeistelytöitä lukuun ottamatta. Päällystys- ja viimeistelytyöt toteutetaan syksyllä koulujen syyslomaviikon aikana.

Rantatien valaistushankkeessa maatyöt saatiin valmiiksi syyskuussa. Valaistuksen rakentaminen toteutetaan lokakuussa erillisen urakan mukaisesti. Kurkitien peruskorjaus käynnistyi heinäkuun puolivälissä, ja syyskuun loppuun mennessä hanke oli loppusuoralla.

Kävelyn ja pyöräilyn väylien sekä katujen peruskorjaussuunnittelu eteni vuoden aikana useissa kohteissa, kuten Riipintien alueella, Tuposlammentiellä, Jokelankujalla, Alapääntiellä sekä Karjapolun jalankulku- ja pyöräväylällä. Lisäksi suunnittelutyö käynnistyi Tupoksen Oikotiellä ja kirkonkylän Karintien kävelyn ja pyöräilyn väylällä. Suunnitelmat valmistuvat vuoden loppuun mennessä ja toimivat pohjana investointien PTS-ohjelman laadinnalle vuosille 2027-2029.

Viher- ja yleisten alueiden hoidossa kausityön tarve on huomioitu henkilöstöresursseihin. Kunnossapidon palvelun ostoa tehdään taloudellisten ja henkilö resurssien puitteissa. Viheralueiden ja leikkipuistojen kehittämistyötä tehdään verkostosuunnitelman mukaisesti. Leikkipuistojen huonokuntoisia rakenteita uudistetaan ja puistoalueilta poistetaan hävitettäväksi säädettyä viitapihlaja-angervoa. Museoalueen toiminnallisuutta ja ympärivuotista käyttöä lisätään jätehuollon ja valaistuksen ratkaisuilla. Toimintakaudella hyödynnetään robotiikkaa viheralueiden kunnossapidossa. Robotiikasta saatuja hyötyjä ovat henkilöresurssien käyttö muissa tehtävissä, ajankäytön tehostuminen sekä hoitoluokituksen mukaisen laatutason ylläpitäminen. Puistometsien hoitoa toteutetaan laaditun kunnossapito-ohjelman mukaisesti. Huonokuntoisesta katupuustosta toteutetaan erilliset kuntoarviot.

Kausityön tarpeisiin toteutettiin helmikuussa toiminnallinen rekrytointiprosessi, jossa hakijoiden soveltuvuutta arvioitiin käytännön työhön pohjautuvien tehtävien ja keskustelujen avulla. Valinnassa painotettiin käytännön osaamista, työn tekemisen tapaa, motivaatiota ja soveltuvuutta kunnan toimintaan. Prosessin tavoitteena oli varmistaa työn sujuvuus, turvallisuus ja pitkäaikainen toimivuus kunnallistekniikan tehtävissä. Robotiikan lisäämisen tarkastelut ovat kohdetasolla käynnissä.

Puistometsien hoitoa toteutettiin kunnossapito-ohjelman mukaisesti Lintupuiston ja Jutkokylän puistometsäalueilla. Työn toteutuksesta vastasi Metsänhoitoyhdistys Siikalakeus. Alkuvuoden aikana on Tupoksen alueilla siistitty pyöräteiden reunoja poistamalla risukoita ja huonokuntoista puustoa liikenneturvallisuuden ja yleisen viihtyisyyden parantamiseksi. Raivauksia on toteutettu lisäksi ojalinjojen kaivuiden yhteydessä. Pienten kohteiden puunrungot ovat olleet myynnissä huutokaupassa ja ovat olleet näin ollen kaikkien kuntalaisten saatavilla.

Puistoalueilta on poistettu haitallista vieraslajia viitapihlaja-angervoa. Kustannukset vieraslajinpoistosta ovat ylittyneet arvioidusta. Toukokuussa järjestetyissä Alakestilän Arboretumin talkoissa oli myös päättäjiä mukana.

Leikkipuistoverkoston pitkäntähtäimen suunnitelmaan liittyvä Okkosenrannan leikkipuiston suunnittelu aloitettiin osallistamalla kuntalaisia uuden leikkipuiston suunnitteluun. Webropol -kyselyllä toteutetussa osallistamistavalla lapset pääsivät kertomaan mielipiteitään uuden leikkipuiston sisällöstä. Varsinainen suunnittelu toteutetaan 2027. Leikkipuistojen turvallisuuteen liittyvä omavalvonnan turvallisuusasiakirja päivitettiin alkuvuodesta.

*Huonokuntoiset ja elinkaarensa loppuvaiheessa olleet Kotilehdon leikkipuisto Tupoksessa sekä Jakobinpainin leikkipuisto Launosen alueella kirkonkylällä lakkautettiin alkuvuoden aikana. Leikkipuistoalueet muutettiin viheralueiksi, jolloin kunnossapidon resurssit voidaan kohdentaa käytetyimpiin ja paremmin palveleviin leikkipuistoihin. Lakkautettujen leikkipuistojen käytöstä poistuneet leikkivälineet myytiin huutokaupalla. Viheralueiden hoitoa tehostettiin ottamalla käyttöön robottiruohonleikkureita Kukkapuupuistossa ja museoalueell*a.

Luontokohteiden huonokuntoisten rakenteiden uusimiseen on varauduttu Liminganlahden lintutornin ja Alakestilän Arboretumin siltojen osalta. Suunnitelmakaudella seurataan toimintaa tukevia rahoitusmahdollisuuksia ja niitä haetaan, mikäli ne tukevat liikelaitoksen toimintaa.

Luontokeskuksen siirryttyä kunnan omistukseen on tunnistettu tarve uudistaa alueen opastusta sekä kehittää digitaalisia palveluita kävijöiden palvelukokemuksen parantamiseksi.

Hahtikarin koululaisten lukumetsä on lisännyt alueen käyttöä ja aktivoinut Hahtikarin sillan hyödyntämistä. Lukumetsän turvallisen saavutettavuuden varmistamiseksi on käynnistetty sillan rakentamiseen liittyvät selvitykset ja suunnittelu sekä arvioitu hankkeen kustannuksia.

Sillan rakentamisen alkuperäinen tavoite oli syksyllä 2026, mutta toteutus siirtyy vuodelle 2027. Hankkeeseen varaudutaan vuoden 2026 aikana tarvikehankinnoilla, ja varsinainen rakentaminen toteutetaan vuonna 2027. Sillan rakentaminen toteutetaan yhteistyössä Maanpuolustuskoulutusyhdistys MPK:n kanssa.

Kunnallistekniikan varastointitilojen tarve on selvittelyssä suunnitelmakaudella. Ekokorttelista varatun tontin rakentuminen, Kuormatien sekä Selkämaan tilojen mahdolliset muutokset vaikuttavat järjestelyihin. Pölykujan varikon toimistotiloja tarjotaan myös omistaja-asiakkaan käyttöön.

Seurantajaksolla varastointitilat ovat säilyneet nykyisellään.

Investointi tarpeiden selvittämiseksi on tehty pitkän tähtäimen suunnitelmat (PTS) katujen sekä viher- ja leikkipuistoverkostoon. Vuosittain laaditaan yhdessä tilaajan kanssa katujen ja alueiden kunnostamisen investointiohjelma, jonka toteutus on valtuuston määrittelemien määrärahojen mukaista. Tulevalla kaudella rahoitusta on esitetty mm. katujen ja yleisten alueiden kunnostamiseen 920 000 €. Rahoituksella toteutetaan suunnittelua, kuivatusta ja tulvariskien hallintaa, katujen päällystystä sekä peruskorjausta valaistukselle, kaduille, silloille, puistoille ja yleisille alueille.

Vuodelle 2026 myönnetty katujen ja yleisten alueiden investointirahoitus on 920 000 €, jonka toteutusta on viety suunnitelmallisesti eteenpäin.

Toimintasuunnitelma

Palvelu	Oman tuotannon osuus	Ostopalvelut	Hankintatapa	Muutokset suunnitelmakaudella
Katujen kunnossapito	15 %	85 %	Kilpailutus, omajohtoinen työ ja tarvikkeet	Kilpailutetut urakoitsijapalvelut, talvikunnossapidon laadun nosto, katuinventointi, liikenneturvallisuuden parantaminen

Aurauspalvelu	3 %	97 %	Kilpailutus	Ei muutosta
Yksityistiet	3 %	97 %	Kilpailutus, omajohtoinen työ ja tarvikkeet	Ei muutosta
Yleiset alueet	67 %	33 %	Kilpailutus, omajohtoinen työ ja tarvikkeet	Kilpailutetut urakoitsijapalvelut, kausityöresurssi
Mittaus ja kartoitus	98 %	2 %	Omajohtoinen työ	Ei muutosta

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Katuinfran omaisuudenhallinnan yksi keskeisimmistä työkaluista on kartoittaa katujen nykyinen kunto. Katujen kuntoinventointi päivitetään vastaamaan tämänhetkistä tarvetta. Selvitykset katuverkon palvelutasoon, valaistuksen ja Tuomiaron siltojen kuntoon sekä tulvavesien hallintaan täydentävät infran hallinnan työkalupakettia.

Katujen kuntoinventointi kilpailutettiin kevättalvella. Työt käynnistyivät toukokuussa ja loppuraportti saadaan lokakuun alkupuolella. Kuntoinventointi toimii perustietona katujen peruskorjaus ohjelman suunnittelua varten. Katujen peruskorjaus on osa investointien PTS-suunnittelua.

Tuomiaron rumpusilloille tehtiin kuntoarvio toukokuussa. Kuntoarvioissa ei ilmennyt merkittäviä korjaustarpeita, ainoastaan sekä uusien että nykyisten kaiteiden rakentamista ja kunnostamista olisi tarve tehdä.

Toiminnan digitaalisia palveluita kehitetään kunnossapidon päivittäisinä työkaluina. Kunnossapidon tehtäviin laadittavien kohde- ja työselostekorttien laatimista jatketaan. Jatkossa nämä selkeyttävät työtehtävien jakoa ja ohjaavat paremmin itsenäisempään työntekoon. Kaluston ylläpidon tueksi on otettu käyttöön kaluston hallinnan digitaalinen työkalu, joka odotetaan tuovan hyötyä työturvallisuuden parantamiseen, kustannussäästöihin, raportointiin ja tekniikan ympäristöystävällisyyteen. Digitaalisen työkalun tarve on myös rakentamisen palveluissa, joten asiaa selvitetään tulevalla toimintakaudella. Paikkatietopalveluiden kehittämistä toteutetaan yhteistyössä tilaajan kanssa.

Luontokohteille on laadittu kohdekuvaukset matkailun ja käyttäjien tarpeisiin. Kohdekuvauksia hyödynnetään luontokohteiden digitaalisessa palvelussa kuten luontoon.fi ja Fluent sivustoilla.

Viestinnän tueksi on laadittu viestinnän vuosikello, joka tukee ja mahdollistaa suunnitelmallista, oikea-aikaista viestintää ja sen ennakoitavuutta sekä ohjaa viestintään käytettävien resurssien hallintaa.

Kunnossapidon päivittäisen työkalun käyttöönottoa on jatkettu ja henkilöstöä on koulutettu sen käyttöön.

Kameravalvontajärjestelmän hankinta *on tehty ja asennukset on suoritettu seurantajakson aikana. Lisäksi arvioidaan kamerahankinnan tarvetta muille yleisille alueille.* Robotiikkaa käytetään keskustan ja Tupoksen viheralueiden hoidossa. Robotiikka mahdollistaa kunnossapidon tehostamisen, kunnossapitoluokituksen mukaisen laatutason ja parantaa resurssointia.

Kameravalvontajärjestelmän uusinta ja robotiikan tehostaminen kohdentuu kesäkauden tehtäviin.

Työntekijöiden työhyvinvointia pyritään parantamaan ottamalla henkilöstöä mukaan työn suunnitteluun, lisäämällä työnkiertoa ja tehtäväkohtaisia kohdekortteja sekä kohdennettuja koulutuksia ja tarvittaessa työaikajärjestelyjen muutoksia. Työhyvinvoinnin kehittämistä tuetaan muodostamalla henkilöstöstä työryhmä, joka osallistuu aktiivisesti kehitystyöhön.

Työhyvinvoinnin rakentajat hanke on edennyt hyvin ja hankkeessa on ollut kohdennettuja luentoja niin esihenkilöille kuin kaikille työntekijöille. Kunnallistekniikan henkilöstö on päivittänyt liikelaitoksen työhyvinvointisuunnitelman ja sen toteutusta mahdollistetaan toiminnassa.

Valaistuksen energiasäästötoimenpiteitä on tehty suunnitelmallisesti jo 10 vuoden ajan, työ on vielä kesken. Suunnitelmakaudella pyritään aloittamaan valaistun verkoston selvitykset etä- ja älyvalaistuksen kehittämiseen energiansäästön osalta.

Seurantajaksolla valaistuksen perusparannus- ja rakentamisvalmistelut on aloitettu Vanhan Limingan ja Kotirannan alueilla.

Mahdolliset muutokset palveluverkossa vaikuttavat myös liikelaitoksen toimintaan. Palveluntuotannon osa- alueita arvioidaan ja kehitetään toimintaa sopeuttamalla vastaamaan tilaajan tarpeita.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma (Ulk./Kesk.)	TP 2025	TA 2026	TOT 1-9/2026	TOT 1-9-TA 1-9 € 2026	TOT% 2026	Muutos % 2025-2026
LIIKEVAIHTO	**1 587 372**	**1 729 500**	**1 300 026**	**2 644**	**75,2 %**	**2,5 %**
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	**24 601**		**20 554**	**20 554**		**13,2 %**
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	**28 046**		**70**	**70**		**-50,2 %**
MATERIAALIT JA PALVELUT	**-1 101 028**	**-1 129 832**	**-679 378**	**169 993**	**60,1 %**	**7,0 %**
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-222 112	-202 600	-149 278	2 672	73,7 %	5,6 %
PALVELUJEN OSTOT	-878 916	-927 232	-530 100	167 321	57,2 %	7,4 %
HENKILÖSTÖKULUT	**-373 266**	**-458 397**	**-356 253**	**6 264**	**77,7 %**	**32,6 %**
PALKAT JA PALKKIOT	-302 016	-371 282	-287 301	6 727	77,4 %	32,4 %
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	2 429		1 015	1 015		-58,2 %
HENKILÖSIVUKULUT	-71 249	-87 114	-68 952	-463	79,2 %	33,4 %
ELÄKEKULUT	-62 622	-76 577	-59 431	714	77,6 %	30,4 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-8 627	-10 537	-9 521	-1 176	90,4 %	55,6 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	**-2 598**					**-100,0 %**
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	**-106 869**	**-135 479**	**-73 864**	**28 058**	**54,5 %**	**-5,1 %**
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	**56 258**	**5 793**	**211 154**	**227 583**	**3 645,2 %**	**-30,4 %**
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUN.ERIÄ	**56 258**	**5 793**	**211 154**	**227 583**	**3 645,2 %**	**-30,4 %**
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	**56 258**	**5 793**	**211 154**	**227 583**	**3 645,2 %**	**-30,4 %**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**56 258**	**5 793**	**211 154**	**227 583**	**3 645,2 %**	**-30,4 %**

Talousarviossa on huomioitu omistajaohjauksen linjaukset kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Toimintakaudelle suunnitellut korotukset liittyvät katujen korjaustarpeeseen, talvikunnossapidon laadun nostoon koululaisreiteillä, liikenneturvallisuuden parantamiseen ja robotiikan lisäämiseen. Toiminnan kehittämisellä, kilpailutuksella ja tuotevalinoilla pyritään hillitsemään kustannuskehitystä. Tuottavuutta pyritään parantamaan jatkuvalla vastuullisella ja kestävällä palvelujen kehittämisellä, pitkän tähtäimen suunnittelulla, kustannusvastaavalla hinnoittelulla ja sopimusohjauksella.

Kunnallistekniikan liikelaitoksen talous on toteutunut tammi-syyskuussa 2026 talousarviota paremmin. Liikevaihdon toteuma oli 75,2 %, ja liikeylijäämä 211 154 euroa, mikä ylittää talousarvion noin 153 000 eurolla. Liikelaitos on pysynyt sille asetetuissa taloudellisissa tavoitteissa. Vuoden 2026 liikevaihdoksi on arvioitu noin 1,72 miljoonaa euroa. Toimintakulut ovat toteutuneet talousarviota pienempinä, ja kulujen toteuma seurantajaksolla oli 64,4%, mikä tarkoittaa noin 183 000 euron alitusta talousarvioon nähden. Kulurakenteen arvioidaan tasoittuvan loppuvuoden aikana, kun kaikkien palveluiden kustannukset kirjautuvat kirjanpitoon. Osa kunnossapitotöistä on vielä kesken ja toteutuu loppuvuoden aikana. Lisäksi talvikunnossapidossa varaudutaan sääolosuhteiden edellyttämiin liukkauden-torjuntatoimenpiteisiin sekä hiekoitusmateriaalien hankintaan. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hintojen nousu näkyy edelleen maailmanlaajuisen kustannustason kasvun seurauksena. Hintapaineita kohdistuu erityisesti polttoaineisiin sekä rakentamisessa käytettäviin materiaaleihin.

Henkilöstökulut ovat toteutuneet talousarviota suurempina katsauskaudella. Kunnallistekniikan liikelaitoksen palveluksessa on heinäkuussa 2026 aloittanut ACWA hankkeen kautta Temmesjoen valuma-aluekoordinaattori. Vakituisen henkilöstön määrä on laskenut vuodesta 2022. Kausityön resurssin tarve tarkastellaan vuosittain tilauskannan mukaisesti. Muuttuva toimintaympäristö, tilaajan talouden sopeuttamistarpeet ja maailmanpoliittinen tilanne voivat vaikuttaa myös liikelaitoksen toimintaan. Suunnitelmakaudella seurataan eri rahoitusmahdollisuuksia ja niitä haetaan, mikäli ne tukevat liikelaitoksen toimintaa.

Liikelaitoksen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen

Alueiden laajentuminen, katuverkon korjaustarpeet ja palvelun tason parantaminen kunnossapidossa näkyy suunnitelmakaudella kasvavina kuluina. Toimintakaudelle suunnitellut korotukset liittyvät katujen korjaustarpeeseen, talvikunnossapidon laadun nostoon koululaisreiteillä, liikenneturvallisuuden parantamiseen ja robotiikan lisäämiseen. Katujen ja alueiden investointiohjelmassa on varauduttu energiatehokkuuden lisäämiseen uusimalla katuvalaistusta LED -tekniikkaan ja infran kokonaisvaltaisiin uusimiseen valaistuksen osalta. Valaistusta uusitaan, mikäli investointimääräraha on esityksen mukainen. Palveluiden kustannusten nousu pakottaa ennakoimaan ja tarkastelemaan palvelurakennetta uudelleen yksityisteiden osalta. Korjausvelan hallitsemiseksi ja investointitarpeiden selvittämiseksi päivitetään katujen kuntoinventointi.

Alueiden laajeneminen näkyy myös puistojen hoidossa kasvavina kuluina sekä aiempien vuosien investointien keskeneräisyys haastaa kunnossapidossa. Tarvetta on kausityöhön henkilöstöresursseissa ja palvelujen ostoon. Hoidontaso on luokiteltu Rams-kunnossapitoluokituksen mukaisesti. Mikäli halutaan laadukkaampaa hoitoa, tulee kunnossapidon tasoluokitusta nostaa. Suunnitelmakaudella kehitetään hoitokortteja kunnossapidon työkaluksi ja lisätään robotiikkaa, jonka tavoitteena on tehostaa puistojen hoidon tuottamista ja parantaa kunnossapitoluokituksen mukaista laatutasoa. Viheralueiden ja leikkipuistojen kehittämistyötä tehdään verkostosuunnitelman mukaisesti. Leikkipuistojen huonokuntoisia rakenteita uudistetaan ja puistoalueilta poistetaan hävitettäväksi säädettyä viitapihlaja-angervoa. Museoalueen toiminnallisuutta ja ympärivuotista käyttöä lisätään jätehuollon ja valaistuksen ratkaisuilla. Puistometsien hoitoa toteutetaan laaditun kunnossapito-ohjelman mukaisesti. Huonokuntoisesta katupuustosta toteutetaan erilliset kuntoarviot. Luontokohteiden huonokuntoisten rakenteiden uusimiseen on varauduttu Liminganlahdella, Alakestilän Arboretumissa ja Hahtikarissa.

Muuttuva toimintaympäristö, tilaajan talouden sopeuttamistarpeet ja maailmanpoliittinen tilanne voivat vaikuttaa myös liikelaitoksen toimintaan. Suunnitelmakaudella seurataan eri rahoitusmahdollisuuksia ja niitä haetaan, mikäli ne tukevat liikelaitoksen toimintaa.

Vuosittain laaditaan yhdessä tilaajan kanssa investointiohjelma, jonka toteutus on valtuuston määrittelemien määrärahojen mukaista. Tulevalla kaudella rahoitusta on myönnetty katujen ja yleisten alueiden kunnostamiseen 920 000 €. Alkuvuodesta investointien toteutus on ollut suunnitelman mukaista. Katujen ja alueiden investointiohjelmassa on varauduttu mm. päällysteiden uusimiseen ja katujen suunnitteluun useilla eri peruskorjaus kohteilla.

Ulkopuolista hankerahoitusta on seurantajaksolla haettu Traficomilta Liminganlahden koulukeskuksen liikenneturvallisuuden parantamiseen sekä Oikotien kävely- ja pyöräilyväylän rakentamiseen. Hankkeet eivät kuitenkaan saaneet myönteistä rahoituspäätöstä. Hanketoiminnan avulla pystytään vaikuttamaan katuverkoston kuntoon ja sen investointitarpeisiin sekä aktivoimaan kuntalaisia kestäviin kulkutapoihin.

Käynnissä olevat toimenpiteet

- *Ekokorttelin katu- ja vesirakentamisen kilpailutus*
- *Kunnossapidon työt katu-, leikkipuisto ja viheralueilla*
- *Investointiohjelman 2026 mukaiset työt*
- *PTS laadinnat*
- *Pohjakartan päivitys ja mitta-aineistojen keruu suunnittelijoille*
- *Tupoksen kävely- ja pyöräilyväylien liikenneturvallisuutta parantavat raivaukset*

Kunnallistekniikan toimintojen osalta toimintakaudella on toteutettu palvelunkuvausten sekä hoitoluokitusten mukaista kunnossapitoa. Liikelaitos on pysynyt taloudellisissa tavoitteissaan. Palvelualueen perustehtävät pystyttiin toteuttamaan normaalisti sekä kehittämistoimenpiteitä on viety suunnitelmallisesti eteenpäin alkuvuodesta. Omistajaohjauksen mukaisista laaduntarkastuskierroksista ensimmäinen toteutettiin huhtikuussa. Kunnallistekniikka liikelaitos toteuttaa yhteistyössä Ruoka-, puhtaus ja tilapalvelut liikelaitoksen kiinteistöjen piha-alueiden viherhoidon.

Alkuvuoden aikana paikkatietopalvelut ovat koonneet erinäisiä infraan liittyviä kartoituksia sekä pohja-aineistoa useiden eri suunnitelmien suunnittelun tueksi. Aikainen kevät on mahdollistanut tälle vuodelle suunniteltujen katusuunnittelukohteiden kartoittamistöiden aloittamisen jo maaliskuussa. Rakennusmerkintöjä ja sijaintikatselmuskartoitusten osalta on ollut hiljaisempaa, johtuen rakentamisen suhdanteiden taantumisesta.

Talvikunnossapitotyöt käynnistyivät talvikauden alkaessa. Lumimäärät ovat olleet vähäisempiä ja liukkaudentorjuntaa ei juurikaan ole tarvinnut tehdä. Talvikunnossapidon urakoita on ollut mahdollista seurata kunnan nettisivuilta. Talvikunnossapidon laadun ja sopimusehtojen noudattamisen valvontaan on hankittu ulkopuolista valvontapalvelua. Keskusta-alueen suojateiden ja katuliittymien kunnossapitoa on tehostettu paremman käytettävyyden vuoksi ja koululaisten käyttämien pääpyöräteiden kunnossapitoa ja liikenneturvallisuutta on parannettu.

Liikelaitoksen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Elinvoimainen kuntaympäristö

Lähtökohtana on kunnan elinvoiman lisääminen tukemalla yritysten kasvua, kehittymistä ja työpaikkojen lisäämistä. Elinvoiman kehittämisessä olennaista on myös työllisyys ja vetovoimainen kuntabrändi. Profiloidumme kansainvälisen matkailun kohteena ja tavoitteenamme on nostaa Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa	Työpaikka-alueiden rakentaminen investointiohjelman mukaisesti	Investointiohjelman toteutus %	Ekokorttelin alueen kunnallistekniikan valmistuminen	Rakentamisen kilpailutus käynnissä
Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys	Mahdollistaa nuorille ensimmäinen 2 vk työko-	Työllistettyjen nuorten määrä	15-20 henkilöä	7

	keilu/ työpaikka kunnossapidon tehtävissä			
Liminka yhdeksi luonto ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa	Edistää luonnon monimuotoisuutta ja hillitä vieraslajien lisääntymistä. Luontokohteiden ylläpito. Edistää Virkkulan lintutornin uudistumista	Luonnon ennallistamisen ja monimuotoisuuden toimenpiteet Asukaskysely ja kävijämäärät Virkkulan lintutornihankkeen valmistumisaste	2 kertaa vuodessa Positiivinen ja kehittävä palaute ja hankkia kävijälaskurit kohteille Uuden lintutornin hanke vireillä	Keskustan metsänhoidolliset toimenpiteet - Hanke vireillä (LILY)

Maankäyttö ja kuntakuva

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen, hyvät liikenneyhteydet ja julkinen liikenne, kestävän kehitys ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen, sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kuntakeskuksen vetovoima kasvaa	Viihtyisä ja hoidettu ympäristö	Asukaskysely	Positiivinen ja kehittävä palaute	-
Saavutettavuus ja liikenneyhteydet paranevat	Edistetään lähijunan toteutumista Katujen kunnon parantaminen	Investointien toteuma % peruskorjatut km päällystetyt km Katuinventoinnin toteutuminen	Katujen peruskorjausohjelman tavoitteen toteutuminen Katuinventoinnin päivittäminen	Investointiohjelma käynnissä Kilpailutettu ja hankintapäätös tehty

Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Osallistava aluesuunnittelu	Osallistamiskerrat	Osallistetaan kuntalaiset alueiden suunnitteluun	Okkosenrannan leikkipuiston asukaskysely toteutettu
Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakuntana	Mahdollistetaan tapahtumien järjestäminen yleisillä alueilla	Vastataan tarpeisiin	Vastataan tarpeisiin	toteutunut

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjäteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisetu. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Talousarvio Toiminnan kehittäminen vastaamaan tilaajan tarpeita muuttuvissa tilanteissa. Kustannuskasvun hillitseminen	Talousarvio 12/2026 Toteutunut/Ei toteutunut Maarakennuskustannusindeksi /vuosi	+/- 0 Digitaalisten työkalujen kehittäminen	6/2026 tulos positiivinen Toteutunut -1,7 %
Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Omistajaohjaus palaverit Palvelusopimus	Talousarvio	+/- 0 Laatukieros 2kpl/ vuosi	ei toteutunut 1* pidetty
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö	Koulutussuunnitelma Tavoitekeskustelut Henkilöstönsaatavuus ja tarve Sairauspoissaolojen määrä alle 15 pv/tt Pitkien sairauspoissaolojen väheneminen Työhyvinvoinnin lisääminen	Koulutuspäivien lukumäärä 100 % 5 hlö/vuosi Sairauspoissaolot pv/tt Sairauspoissaolot/vuosi 1-2/vuosi Henkilöstökysely 1 krt/2 vuodessa	2 pv/hlö 100 % Kausityöresurssin saatavuus Samalla tasolla kuin vuonna 2025 Vuoden 2025 taso Mukana työhyvinvoinnin rakentajat hankkeessa. Työhyinvoinnin tapahtuma yksikössä.	- 100 % 4 hlö/vuosi 4,9 pv/tt henkilöstökysely toteutettu 2025
Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä	Ajankohtaisista asioista viestiminen	Toteutunut/Ei toteutunut	Viestitään ajankohtaisista asioista kuntalaisille. Valmistellaan Kunnallistekniikan viestinnän vuosikello	Toteutunut, viestinnän vuosikello valmis

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutuminen

Liikelaitoksessa työskentelee ammattitaitoista ja sitoutunutta henkilöstöä. Investointien määrä ja

mahdolliset muutokset tilauskannassa sekä talouden tasapainottaminen voi edellyttää tarkastelemaan henkilöresurssitarvetta tarkemmin. Kunnallistekniikan liikelaitoksen palveluksessa on heinäkuussa 2026 aloittanut ACWA hankkeen kautta Temmesjoen valuma-aluekoordinaattori. Liikelaitoksen johtajan rekrytointiprosessi on käynnistetty elokuussa.

Talousarviossa on varattu määräraha kausityölle (5 hlö). Kausityötä tarjotaan 1-6 kk pituisiin työsuhteisiin, riippuen työn teettämisen tarpeesta ja tehtävästä. Kausityöhön tarvittava henkilöresurssi on rekrytty. Kesänuorten työllistämistä uudistetaan liikelaitoksen osalta ja ohjausresurssi toteutetaan perustyöhön sisältyvänä. Kesäkaudella puistojen kunnossapidon tehtävissä on työskennellyt 10 nuorta. Harjoittelu- ja työssä oppimisen paikkoja tarjotaan tilanteen mukaan.

Henkilöstön osaamisen kehittymistä mahdollistetaan erilaisin koulutuksin. Koulutuksissa huomioidaan työturvallisuuteen panostaminen, yhdyskuntarakentamislakia koskevat muutokset sekä ammatillista osaamista lisäävät koulutukset. Alkuvuodesta henkilöstö päivitti osaamistaan osallistumalla EA1- koulutukseen, työturvallisuuden ja Navisec- tietoturvallisuuden koulutuksiin sekä perehtyi Lapsi ystävällisen kunnan ajatukseen LYK- koulutusvideoin ja kunnossapidon työkalun hallintaan. Työntekijöiden työhyvinvointia pyritään lisäämään ottamalla henkilöstöä mukaan työn suunnitteluun, lisäämällä työnkiertoa, varhaisen tuen palveluilla sekä työaikamuutoksilla.

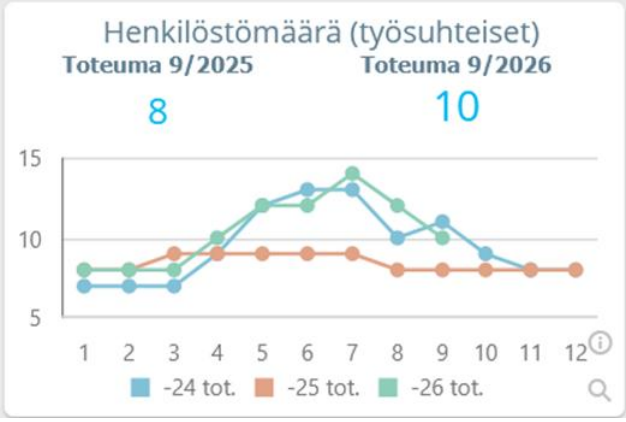

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ	2023	2024	2025	2026
Vakinaiset, lkm	13	8	8	7
Määräaikaiset, kausityö lkm	9	5	1	6
Sijaiset, lkm	0	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	3	3	2	0
Henkilöstö yhteensä	**25**	**16**	**11**	**13**

Kunnallistekniikan oman työn näkyvyyttä on tuotu esiin työntekijän ääntä kuullen eli podcast yhdyskuntainsinöörin tehtävän esittelynä. Liikelaitoksen henkilöstö on osallistunut Työhyvinvoinnin rakentajat hankeen koulutuksiin.

Henkilöstön kanssa on pidetty kehityskeskustelut alkuvuodesta. Työhyvinvoinnin jaksamista on tuettu kannustamalla käyttämään kunnan tarjoamia liikuntapalveluita ja Smartum liikunta- ja kulttuurietuja. Työhyvinvointikysely toteutetaan joka toinen vuosi, kysely on toteutettu vuonna 2025. Työergonomiaan liittyvää ohjausta tarjotaan työfysioterapeutin suosituksesta.

Talven influenssakaudella on ollut vaikuttavuutta sairauspoissaolojen lisääntymiseen.

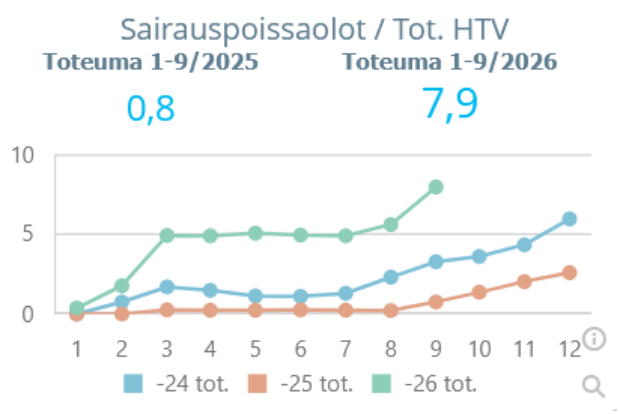

6.2 Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos

Liikelaitoksen yleistavoitteen toteutuminen

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut tukevat omistaja-asiakkaan prosesseja onnistumaan oman perustehtävän suorittamisessa tarjoamalla maukkaan ja terveellisen, ravitsemissuositusten mukaisen aterian sekä puhtaan ja viihtyisän toimintaympäristön. Liikelaitoksen palvelutuotanto on kustannustehokasta ja kannattavaa sekä toiminta on asiakaslähtöisesti täsmällistä ja joustavaa.

Yleiskuvaus liikelaitoksen palveluista ja tarkoituksesta

Liikelaitoksen toiminta-ajatuksena on tuottaa kunnan eri toimipaikkojen ja asiakasryhmien tarvitsemat ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut taloudellisesti, ympäristöystävällisesti sekä asiakkaan toiminta ja tarpeet huomioiden.

Ruokapalvelujen asiakaskunta koostuu pääosin lapsista ja nuorista sekä heidän parissaan työskentelevästä kunnan henkilöstöstä. Päivittäin kunnan kouluissa ja päiväkodeissa tarjotaan lähes 3 500 lounasannosta. Ruoanvalmistuksessa suositaan suomalaista lihaa ja muita kotimaisia elintarvikkeita. Lähellä tuotettuja tuotteita käytetään erityisesti perunan, juuresten, maidon ja leivän osalta. Ateriat valmistetaan keskitetysti Liminganlahden koulun valmistavassa keittiössä.

Puhtauspalvelut vastaavat kunnan omassa toiminnassa olevien kiinteistöjen siivouksesta. Siivottavaa pinta-alaa on noin 40 000 m² 24 eri kiinteistössä. Toiminnan tavoitteena on tuottaa palvelu taloudellisesti ja varmistaa, että tilojen puhtaustaso vastaa niiden käyttötarkoitusta ja käyttöastetta. Siistit ja puhtaat tilat lisäävät viihtyvyyttä, tukevat hygienian toteutumista ja parantavat käyttöturvallisuutta. Laitoshuoltajat toimivat tiiviissä yhteistyössä kiinteistöhuollon kanssa ja tuovat esiin havaitsemiaan huolto- ja korjaustarpeita.

Kunnan omistamien kiinteistöjen kerrosala on noin 45 000 m² ja tilavuus noin 232 000 m³. Kiinteistöpalvelut vastaavat näiden kiinteistöjen sekä osin vuokrattujen kohteiden kunnossapidosta. Kiinteistöt on jaettu kiinteistönhoitajille vastuurakennuksiin. Toimintaa ohjaa huoltokirjajärjestelmä, joka tukee suunnitelmallista kunnossapitoa ja mahdollistaa palvelupyyntöjen hallinnan. Kiinteistönhoitajat reagoivat palvelupyyntöihin tarpeen mukaan. Kiinteistöpalveluiden tehtäviin kuuluu myös ruokakuljetusten hoitaminen kouluille ja päiväkodeille.

Toimintaympäristöanalyysi

Limingan kunnan toimintaympäristöä muovasivat vuonna 2026 talouden sopeuttamistarpeet, palvelutuotannon tehostamisvaatimukset, työmarkkinoiden muutokset sekä laajemmat yhteiskunnalliset

ja globaaliin markkinaan liittyvät ilmiöt. Näillä tekijöillä oli suora vaikutus liikelaitoksen toimintaan, tulorakenteeseen, henkilöstöön ja palveluiden kehittämiseen. Sopeuttamistoimenpiteet edellyttivät toimintatapojen ja palvelurakenteiden laajaa tarkastelua sekä lyhyen että pitkän aikavälin näkökulmasta.

Limingan väestönkasvu ja ikärakenteen muutokset vaikuttavat palveluiden kysyntään sekä tilojen käyttöasteeseen. Päiväkotien, koulujen ja muiden kunnan palvelukiinteistöjen käyttömäärien muutokset heijastuvat suoraan ruokapalveluiden, puhtauspalveluiden ja kiinteistönhoidon resursointiin.

Ruoka- ja puhtaanapitoalan heikko vetovoima vaikeuttaa työvoiman saatavuutta myös liikelaitoksen palvelualueilla. Eläköityminen lisää työvoimatarvetta, mutta koulutuksesta ei valmistu riittävästi alalle sitoutuvia työntekijöitä. Tämä näkyy erityisesti sijaisuuksien täytön ja henkilöstön varmistamisen haasteina. Kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) piiriin kuuluvan henkilöstön uusi tasopalkkajärjestelmä otettiin käyttöön 30. syyskuuta 2025.

Ruokapalveluissa jatkettiin seurantajakson aikana ruokahävikin vähentämistyötä. Hävikin hallintaa tarkastellaan koko aterian elinkaaren näkökulmasta – aina ruokalistasuunnittelusta tarjoiluun. Ravitsemispalvelusektorin osuus koko elintarvikeketjun ruokahävikistä on Suomessa arviolta 17 %, ja suurin osa syntyy tarjoiluhävikistä, mikä korostaa hävikin hallinnan merkitystä ympäristövaikutusten vähentämisessä.

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen tuotannossa aiempina vuosina käyttöönotettua robotiikkaa hyödynnettiin edelleen, ja sen laajempaa käyttöä koskevaa arviointityötä jatketaan aktiivisesti vuonna 2026. Automatisoinnin avulla pyritään parantamaan toiminnan laatua, tehokkuutta ja työn sujuvuutta.

Kiinteistöpalveluiden toimintaympäristössä korostuvat kiinteistökannan ikääntyminen, korjausvelan hallinta sekä energiatehokkuuden jatkuva parantaminen. Pitkän tähtäimen kunnossapitosuunnittelun (PTS) kehittämistä jatketaan, jotta käytettävissä olevat resurssit voidaan kohdentaa tarkoituksenmukaisesti ja ennakoivasti.

Limingan kunnalle hyväksyttiin vuoden 2024 aikana uusi ilmasto- ja ympäristöohjelma, joka korostaa kestävän kehityksen edistämistä. Ohjelma näkyy liikelaitoksen arjessa erityisesti:

- energiatehokkuuden kehittämisenä
- kierrätyksen ja jätteiden vähentämisen edistämisenä
- kestävämpien hankintojen ja materiaalivalintojen lisäämisenä
- ruokahävikin hallinnan tehostamisena.

Kunta kilpailutti myös sähköntoimittajan vuosille 2025–2027. Energiakustannukset ja niiden ennakoitavuus ovat merkittävä osa kiinteistöpalveluiden taloudenhallintaa. Kiinteistöjen energiankulutuksessa käyttäjäasiakkaan toiminnalla on merkittävä rooli, minkä vuoksi yhteistyötä palveluntuottajien ja käyttäjien välillä kehitetään jatkuvasti.

Geopoliittinen epävakaus ja maailmantalouden epävarmuus näkyvät erityisesti energian hinnan vaihteluina, raaka-aineiden, tarvikkeiden ja ostopalveluiden hankintahintojen nousuna sekä toimitusketjujen saatavuuden heikentymisenä. Nykytilanteessa korostuu tarve ennakoivalle varautumiselle ja riskienhallinnalle.

Palveluiden järjestämisen ja keskeisten toimenpiteiden toteutuminen

Omistaja-asiakkaan tekemät muutokset palveluverkkoon vaikuttavat suoraan myös ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitoksen toimintaan. Kaikkia palvelutuotannon osa-alueita arvioidaan uudelleen, ja toimintaa sopeutetaan sekä organisoidaan vastaamaan omistaja-asiakkaan tekemiä tilaus- ja palveluverkon muutoksia.

Kiinteistöpalveluiden palvelualueella merkittävin muutos koski sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen kiinteistöjä. Näiden kohteiden poistuminen liikelaitoksen kiinteistönhoidon palvelutuotannosta ei toteutunut suunnitellussa aikataulussa, ja palvelutuotantoa jatkettiin vuoden 2026 alusta. Vuokralaisen kanssa käytävät neuvottelut ovat jatkuneet alkuvuoden 2026.

Tupoksen moduulirakennuksesta (Vilske) luovuttiin suunnitelman mukaisesti vuoden 2026 alussa. Käytöstä poistuneen rakennuksen paikalle palautettiin pysäköintialue kesän aikana. Alue rajattiin välituntipihojen suuntaan aitaamalla, jotta piha-alueiden turvallisuus voitiin varmistaa. Moduulirakennuksesta luopumisen vuoksi Tupoksen esiopetukselle järjestettiin korvaavat vuokratilat.

Puhtauspalveluissa siirryttiin asiakkaan toiveen mukaisesti vuoropäiväsiivoukseen alakoulujen luokkahuoneiden osalta kevätlukukauden 2026 alusta. Vuokrakiinteistöjen käytöstä luopumisen myötä palvelutuotantoa tarkastellaan kokonaisuutena toiminnan sujuvuuden sekä resurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen varmistamiseksi. Vuoden 2026 alussa puhtauspalveluissa aloitettiin yhteistyö ulkopuolisen palveluliikkeen kanssa kahden kiinteistön osalta. Osa perussiivouksia suoritettiin ulkopuolisen palveluliikkeen toimesta.

Ruokapalveluissa jatkettiin vuoden 2026 aikana valmistavan keittiön prosessien kehittämistä ja toiminnan uudelleenorganisointia. Tavoitteena on toiminnan tehokkuuden parantaminen sekä palvelutuotannon sopeuttaminen muuttuviin tilaustarpeisiin.

Palvelu	Arvio palvelutarpeesta	Oman tuotannon osuus	Ostopalvelut	Hankintatapa	Muutokset suunnitelmakaudella
Ruokapalvelut	Ennallaan	100 %		1 valmistuskeittiö	Ei muutosta
Puhtauspalvelut	Ennallaan	n. 95%	5 %		Peruspesujen osittainen hankinta tekstiililattioiden osalta 2026/06
Kiinteistöpalvelut	Ennallaan	100 %			
Virastomestari -palvelut	Ennallaan	100 %			Palvelun vakiinnuttaminen

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Ruokapalvelut

Palveluiden tuottamisverkosto järjesteltiin uudelleen vuoden 2025 aikana ja toiminnan kehittämistä jatketaan vuoden 2026 aikana. Tavoitteena on sisäisen hinnoittelun kustannusten hillitseminen omistaja-asiakkaalle, ulkoisten kustannusten aiheuttaessa asiakashinnoitteluun korotuspainetta.
- Vuoden 2026 asiakashintoja ei korotettu koulu- ja päiväkoti ruokailun osalta. Kustannusten kasvua pystyttiin hillitsemään vuonna 2025 toteutetuilla rakenteellisilla muutoksilla. Lisäksi henkilöstöresursseja ja tehtävänkuvia järjesteltiin palvelualueella uudelleen alkuvuoden aikana toiminnan tehokkuuden ja tarkoituksenmukaisuuden varmistamiseksi.

Lasten ja nuorten osallistamista ruokapalveluiden toiminnan kehittämisessä on saatu hyviä kokemuksia viime vuosien ajalta. Asiakaspalautteen kerääminen ja analysointi on otettu osaksi jatkuvaa kehittämisprosessia, jotta palveluja voidaan räätälöidä entistä paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Maisteluraatien vakiinnuttaminen ruokapalveluiden tuotekehitystoimintaan on tuonut uusien ruokien suunnittelusta asiakaslähtöisempää. Uusien tuotteiden elinkaari on pidempi sekä menekki on aiempaa parempaa.

- Kouluruokakysely toteutettiin maaliskuussa. Kouluruoan kokonaismaku sai arvosanaksi 7,4 (7,5 vuonna 2025), taso on pysynyt viime vuodet vakaana. Perusruokaa pidetään toimivana ja maukkaana. Kehittämiskohteiksi nousivat erityisesti salaattipöydän selkeyttäminen sekä valinnanvapauden lisääminen eri tarjottavien osalta. Opiskelijoille järjestettiin makuraati toukokuussa. Saatujen palautteiden perusteella ruokalistaa kehitettiin syyslukukaudelle 2026.

Ruokahävikkiä pyritään edelleen vähentämään kokonaisvaltaisesti aterian elinkaaren aikana ruokalistan suunnittelusta valmiin ruoan tarjoiluun. Ruokahävikistä on kerätty seurantatietoa vuoden 2025 aikana ja tavoitteena vähentää hävikkiä sekä miettiä keinoja yhteistyössä asiakkaan kanssa, kuinka hävikkiä voidaan vähentää. Tavoitteena on osallistaa lapsia ja nuoria sekä henkilöstöä keksimään konkreettisia keinoja hävikin vähentämiseksi. Seurantatietojen perusteella pyritään vuonna 2026 vähentämään hävikkiä 10 % verrattuna vuoden 2025 tasoon.

- Ruokahävikin seuranta jatkui aktiivisesti myös vuonna 2026. Seurantajakson aikana kouluruokailussa hävikkiä syntyi keskimäärin 38 grammaa ruokailijaa kohden päivässä, kun vastaava luku vuonna 2025 oli 44 grammaa. Päiväkotiruokailussa hävikkiä syntyi keskimäärin 130 grammaa ruokailijaa kohden päivässä, hävikin määrä on kasvanut vuoteen 2025 nähden 122 grammasta. Tulokset osoittavat, että pitkäjänteinen hävikin vähentämistyö on tuottanut myönteisiä vaikutuksia kouluissa.

Ylijäämäruoan hyödyntämistä jatkettiin jakamalla ruoka-apua, jota toimitettiin vuoden aikana noin 283 kilogrammaa. Lautashävikin vähentämiseksi on käynnistetty yhteistyö koulujen kanssa, ja yhdessä henkilöstön sekä oppilaiden kanssa etsitään toimintatapoja, joilla ruokahävikkiä voidaan edelleen vähentää. Tavoitteena on lisätä ruokailun suunnitelmallisuutta, vahvistaa oppilaiden osallistumista sekä parantaa ruokailun vastuullisuutta osana kunnan kestävän kehityksen tavoitteita.

Vuonna 2025 kartoitettiin mahdollisuutta vaihtaa toiminnanohjausjärjestelmän toimittajaa. Selvityksen tavoitteena oli löytää ratkaisu, joka tukee liikelaitoksen eri palvelualueiden toimintaa ja edistää uusien toimintamallien ja kehitysmahdollisuuksien käyttöönottoa.
- ei ole edennyt

Puhtauspalvelut

Robotiikan käyttöönottoa jatketaan puhtauspalveluiden palvelualueella. Saadun kokemuksen pohjalta on tunnistettu puhtauspalveluiden tuottamiseen robotiikan tuomat hyödyt muun muassa työvoiman irrottaminen vaativimpiin puhtaustason työtehtäviin, ajankäytön tehostuminen sekä puhtaustason ylläpitäminen. Robotiikan hyödyntämisen myötä palvelualueen konekannan uudistamista tarkastellaan, tavoitteena on puhtauspalveluiden laadun kehittäminen ja työmenetelmien optimointi.
- Seurantajakson aikana robotiikan käyttöä on arvioitu käytännön työympäristössä ja kokemuksia on kerätty arjen siivoustyöstä. Kehittämistarpeita on tunnistettu erityisesti siivouskohteiden ja -järjestelyjen päivittämisessä robotiikan käyttöä paremmin tukeviksi.

Ympäristön kemikaalikuormaa pyritään vähentämään puhtauspalveluiden tuottamisessa mm. laikkavalinnoilla, jotka mahdollistavat kiinteistöjen lattioiden puhdistamisen ilman kemikaaleja. Ikkunoiden puhdistamisessa hyödynnetään vuonna 2024 hankittua laitetta, jonka toimintaperiaate perustuu kemikaalittomaan suodatettuun puhtaaseen veteen.

Lukion kiinteistön puhtauspalveluiden tuottamisessa kokeillaan kemikaalitonta siivousta. Kiinteistön puhtaustason laatua arvioidaan vertailemalla pintapuhtausnäytteitä sekä tekemällä aistinvaraista arviointia säännöllisesti. Lukion kiinteistön puhtauspalveluissa jatkuu kemikaalittoman siivouksen kokeilua. Puhtaustason laatua seurataan säännöllisesti pintapuhtausnäytteillä ja aistinvaraisen arvioinnin avulla. Saniteettitilojen siivouksessa hyödynnetään edelleen kemiallisia puhdistusaineita.

Edellisvuosien kokemuksien perusteella tekstiililattioiden peruspesun hankintaa jatketaan ostopalveluna. Tavoitteena on henkilöstöresurssien hyödyntäminen muissa työtehtävissä kustannustehokkaasti. Ulkoisen palveluntuottajan suorittama säännöllinen tekstiililattioiden syväpuhdistus pidentää tekstiililattian ikää, sekä keventää ylläpitosiivousta ja vuosittaista perussiivoustarvetta. Vuodelle 2026 suunniteltu tekstiililattioiden pesupalveluiden kilpailutus koskee Linnukan koulua sekä Lakeustalon kiinteistöjä.

- Tekstiililattioiden pesupalveluiden kilpailutuksessa tarjoukset pyydettiin kahdelta palveluntuottajalta. Kilpailutuksen perusteella sekä Linnukan koulun, että Lakeustalon tekstiililattioiden pesut hankittiin samalta palveluntuottajalta. Työt toteutettiin sovitun aikataulun mukaisesti heinäkuun aikana.

Puhtauspalveluiden laatua seurataan säännöllisillä kehitystapaamisella, näihin osallistetaan tilaaja sekä käyttäjän edustus. Tuotetun puhtauspalvelun laatua seurataan myös palveluntuottajan toimesta muun muassa siivoustyön mitoituksen ylläpitämisellä sekä laitoshuoltajien harvemmin tehtävien määräaikaistöiden kuittaamisella. Keväälle 2026 on sovittu laatu- ja yhteistyötapaamisia käyttäjäasiakkaan kanssa. Asiakastyytyväisyyskyselyä kehitetään entistä kohdennetumpaan suuntaan, ja se

tullaan jatkossa suuntaamaan yksittäisten kiinteistöjen käyttäjäasiakkaalle. Näillä kohdennetuilla kyselyillä pyritään kehittämään puhtauspalveluiden laatua, sekä vahvistamaan yhteistyötä asiakkaiden kanssa. Lisäksi selvitetään mahdollisuutta laatia erillisiä kyselyjä myös lapsille ja nuorille.

- Kiinteistöjen käyttäjien kanssa toteutetut yhteistyö- ja laatupalaverit ovat jatkuneet aktiivisesti. Kauden aikana on pidetty kymmenen laatupalaveria, joissa on käsitelty tilojen käyttöä, siivouksen laatua sekä mahdollisia muutostarpeita.

- Puhtauspalveluiden asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin keväällä varhaiskasvatuksen ja koulujen henkilöstölle. Kyselyn perusteella käyttäjät ovat pääosin tyytyväisiä palvelun laatuun ja puhtaustasoon. Vahvuuksina korostuivat henkilöstön ammattitaito, sitoutuminen, palvelualttius sekä sujuva yhteistyö toimipisteiden kanssa. Kouluista saadussa palautteessa korostui erityisesti alakoulujen luokkien kevennetty vuoropäiväsiivous. Osa vastaajista koki siivoustason heikentyneen, sekä vaikuttanut kielteisesti työrauhaan sekä viihtyvyyteen. Kehittämistoimenpiteenä asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan jatkossa kiinteistökohtaisesti. Tämä mahdollistaa tarkemman palautteen keräämisen ja kohdennettujen kehittämistoimenpiteiden suunnittelun. Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset esiteltiin puhtauspalveluhenkilöstölle elokuun tiimipalaverissa. Samalla henkilöstö sai esittää omia ajatuksia kyselyn kehittämiseksi.

Työntekijöiden työhyvinvointia pyritään parantamaan ottamalla henkilöstöä mukaan työn suunnitteluun, lisäämällä työnkiertoa työkohteiden välillä sekä työaikajärjestelyjen avulla. Työhyvinvoinnin kehittämistä tuetaan muodostamalla henkilöstöstä työryhmä, joka osallistuu aktiivisesti kehitystyöhön. Osa puhtauspalveluhenkilöstöstä vieraili syyskuussa Oulussa MiniClean messuille.

- Kirjaston puhtauspalveluiden tuottamista on järjestetty uudelleen yhdessä laitoshuoltajien kanssa. Näin muutokset sopivat paremmin päivittäiseen työhön ja tilojen käyttöön. Yhteistyö on lisännyt sitoutumista ja auttanut löytämään keinoja työn parantamiseen. Vuosittaiset peruspesut on käynnistetty, ja työt ovat edenneet suunnitelmien sekä aikataulujen mukaisesti. Peruspesut on ajoitettu koko kesäkaudelle, mikä mahdollistaa niiden toteuttamisen hallitusti ja toiminnan tarpeet huomioiden. Peruspesut suoritettu suunnitelmien ja aikataulujen mukaan kesällä.

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöt jaetaan siten, että jokaisella kiinteistönhoitajalla on nimetyt kiinteistöt vastuullaan hoidettavana. Kiinteistöt pyritään huolehtimaan niin hyvin, että ns. hälytystehtäviä tulisi mahdollisimman vähän. Laadukas ja nopeasti reagoiva kiinteistönhoito jatkaa rakennuksien elinkaarta sekä ennaltaehkäisee sisäilmaongelmia. Kiinteistöihin lisättiin QR-koodit, jonka avulla käyttäjät voivat tehdä palvelupyyntöjä kiinteistöhuoltoon.

Pitkän tähtäimen suunnitelmien (PTS) aloitettiin tekemään syksyllä 2025, ja työ jatkuu kesälle 2026. Tarkoituksena on, että tulevia remontteja pystytään suunnittelemaan ja ennakoimaan hallitusti. Ennakoimalla tulevia korjauksia voidaan säästää kustannuksia verrattuna suunnittelemattomaan korjaustapahtumiin.

- Tupoksen koulun kuntoarvio valmistui syyskuussa. Kuntoarvion perusteella rakennusta on ylläpidetty hyvin, ja kiinteistön yleiskunto on hyvä. Tarkastuksessa ei havaittu sisäilman laatuun tai tilojen käyttöolosuhteisiin liittyviä puutteita. Seuraavan kymmenen vuoden aikana tarvittavat toimenpiteet koostuvat pääosin tavanomaisista huolto-, korjaus- ja ylläpitotoimenpiteistä. Kuntoarvion mukaiset PTS-kustannukset vuosille 2027–2036 ovat yhteensä noin 420 000 euroa (alv 0 %).

- Terveyskeskuksen ilmanvaihtojärjestelmien puhdistamisen ja ilmamäärien säätötyön hankinta kilpailutettiin kesällä. Puhdistus- ja säätötöiden toteutus päädyttiin siirtämään hankinnan jälkeen keväälle 2027, jotta voidaan varmistaa, ettei 2. kerroksen osittaisen lattiaremontin purkutöiden pölyjä pääse ilmanvaihtojärjestelmiin.

Palvelualueella tarkasteltiin palveluostoja vuoden 2025 aikana. Tarkastelun tuloksena kameravalvontajärjestelmän hankinta tullaan uusimaan vuoden 2026 aikana.

- Kameravalvontajärjestelmän vaihdot ovat edenneet suunnitelman mukaisesti alkuvuoden 2026 aikana. Projekti valmistuu vuoden 2027 alussa. Toiminnan tavoitteena on parantaa järjestelmän käytettävyyttä ja kustannustehokkuutta.

Kiinteistöjen tarkastuskierrokset suunnitellaan pidettävän kevään aikana. Kierroksille osallistetaan kohteen käyttäjä, kiinteistönhoitaja sekä kiinteistöpäällikkö. Kierroksien tarkoituksena on käydä läpi kiinteistöjen kunto, akuutit sekä myöhemmin tehtävät korjaustarpeet.

- Kiinteistökierrokset on aloitettu.

Rakennuksien energiankulutukseen pyritään kiinnittämään huomiota. Suurimpien kiinteistöjen rakennusautomaatiojärjestelmiä on käyty läpi ja etsitty mahdollisia energiansäästötoimenpiteitä. Vuonna 2025 on myös pyritty korvaamaan kiinteistöjen vanhoja valaistusratkaisuja LED-tekniikalla talousraamien puitteissa. Työtä jatketaan vuonna 2026 energiatehokkuuden parantamiseksi ja ylläpitokustannusten vähentämiseksi.

- Kirjaston valaistussuunnittelu on päivitetty ja suunnitelma on luovutettu. Valaistuksen hankinta ja vaihtotyön kilpailuttaminen käynnistettiin kesäkuussa. Tarkoituksena on uusia osa valaistuksesta LED-tekniikkaan vuoden 2026 aikana. Valaistusuudistuksen toteutus tulee ajoittumaan loppuvuoteen, koska osassa valaisimista on pitkä toimitusaika.

Omistaja-asiakkaalla on ollut tarve virastomestaripalveluille, jota on alettu tuottaa syyskuusta 2023 alkaen. Virastomestaripalveluiden työnkuvaa ja tarvetta on arvioitu yhdessä omistaja-asiakkaan kanssa säännöllisesti, tehtävänkuva on selkiytynyt ja sitä on tarkennettu vuoden 2025 aikana. Vuoden 2026 toimintaa vakiinnutettiin.

- Huoltokirjan päivitys on aloitettu syksyn 2025 aikana. Työ on jatkunut vuoden 2026 puolella, päivittäminen on edennyt suunnitelman mukaisesti. Dokumenttien siirto aloitettiin kesäkuussa päivitettyyn kansiorakenteeseen, työ saatiin valmiiksi elokuussa. Henkilöstön kouluttaminen järjestelmään käyttöönottoon tehdään loppuvuodesta. Huoltokirjan päivittämisen tavoitteena on kiinteistöjen suunnitelmallinen kunnossapito, pitkä elinkaari, turvallisuus ja energiatehokkuus.

Pienien investointien määräraha on tarkoitus käyttää ennalta arvaamattomiin sekä äkillisiin korjaustarpeisiin kiinteistöjen osalta. Kiinteistökierroksien yhteydessä nostetaan esille mahdolliset korjaustarpeet ja pohditaan pienien investointien määrärahojen käyttökohteita.

- Pienien investointien osalta työt etenevät pääosin suunnitelmien mukaisesti.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma (Ulk./Kesk.)	TP 2025	TA 2026	TOT 1-9/2026	TOT 1-9-TA 1-9 € 2026	TOT% 2026	Muutos % 2025-2026
LIIKEVAIHTO	**8 747 866**	**8 584 091**	**6 482 333**	**60 429**	**75,5 %**	**0,2 %**
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	**23 608**		**51 208**	**51 208**		**3 419,7 %**
MATERIAALIT JA PALVELUT	**-2 780 868**	**-2 714 827**	**-1 985 619**	**-24 943**	**73,1 %**	**9,3 %**
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 097 357	-2 013 986	-1 515 246	-76 892	75,2 %	8,0 %
PALVELUJEN OSTOT	-683 511	-700 840	-470 373	51 949	67,1 %	13,5 %
HENKILÖSTÖKULUT	**-1 941 544**	**-1 968 970**	**-1 449 846**	**43 143**	**73,6 %**	**-1,3 %**
PALKAT JA PALKKIOT	-1 577 773	-1 595 877	-1 170 961	39 469	73,4 %	-2,0 %
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	11 218		16 457	16 457		124,8 %
HENKILÖSIVUKULUT	-363 772	-373 093	-278 885	3 674	74,7 %	1,7 %
ELÄKEKULUT	-318 963	-327 802	-239 827	8 380	73,2 %	-0,3 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-44 809	-45 291	-39 058	-4 706	86,2 %	16,4 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	**-1 694 451**	**-1 691 647**	**-1 274 796**	**-6 061**	**75,4 %**	**0,5 %**
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	**-2 241 244**	**-2 198 926**	**-1 598 281**	**50 854**	**72,7 %**	**-2,7 %**
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	**113 367**	**9 722**	**224 998**	**174 631**	**2 314,4 %**	**-17,7 %**
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	**12**					**-100,0 %**
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUN.ERIÄ	**113 379**	**9 722**	**224 998**	**174 631**	**2 314,4 %**	**-17,7 %**
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	**113 379**	**9 722**	**224 998**	**174 631**	**2 314,4 %**	**-17,7 %**
POISTOERON LIS (-) TAI VÄH (+)	**439 868**	**439 868**	**329 901**	**-90**	**75,0 %**	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**553 247**	**449 590**	**554 899**	**174 541**	**123,4 %**	**-8,0 %**

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitoksen liikevaihtoa kertyi syyskuun 2026 loppuun mennessä yhteensä 6,48 milj. euroa, mikä vastaa 75,5 % koko vuoden talousarviosta. Toimintatuotot toteutuivat suunniteltua korkeampina. Tuottojen toteumassa näkyy erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden käytössä olleiden kohteiden vuokrauksen jatkuminen seurantajakson aikana.

Menojen toteuma oli tarkastelujaksolla 73,6 %. Lämmitys- ja sähkökustannukset ovat alkuvuoden

tavanomaista kylmemmän sään vuoksi ylittäneet talousarvion, minkä lisäksi menoissa näkyvät edelleen vuokrattuihin kohteisiin liittyvät kustannukset. Henkilöstökulut ovat toteutuneet talousarviota pienempinä pääosin lomarahavapaiden, palkattomien poissaolojen sekä henkilöstöjärjestelyjen vuoksi. Puhtauspalveluiden kilpailuttaminen on onnistunut kustannusten hallinnan näkökulmasta ja ulkoisten palveluiden kustannukset ovat toteutuneet arvioitua pienempinä. Osa palvelujen ostoista muodostuu vasta loppuvuoden aikana toteutettavista kausihuolloista muun muassa piha-alueiden talvikunnossapidosta ja määräaikaistarkastuksista.

Toteumajakson ylijäämä ennen satunnaisia eriä on + 224 998 euroa.

Tilikauden ylijäämäksi muodostuu poistoeron lisäämisen (investointivarausten purkamisen) jälkeen + 554 899 euroa.

Liikelaitos on valtuustoon sitova tilikauden liikeylijäämän/-alijäämän osalta

Liikelaitoksen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen

Kustannusten nousu ja toimintaympäristön muutokset edellyttivät vuoden aikana palvelurakenteen ja resurssien jatkuvaa arviointia. Toimintaa kehitettiin tavoitteena hillitä sisäisen hinnoittelun nousupaineita tilanteessa, jossa erityisesti elintarvikkeiden, energian ja muiden ostopalvelujen kustannukset pysyivät korkealla tasolla. Ruokalistasuunnittelussa hyödynnettiin kustannustehokkaita tuotevalintoja ravitsemukselliset vaatimukset huomioiden. Tuottavuutta parannettiin vastuullisen palvelukehityksen, kustannusvastaavan hinnoittelun sekä sopimusohjauksen keinoin. Omistaja-asiakkaiden muuttuvat tarpeet ohjasivat palvelutuotannon kehittämistä ja resurssien kohdentamista eri palvelualueilla.

Ilmasto- ja ympäristöohjelman tavoitteet näkyivät toiminnassa energiatehokkuuden parantamisena, materiaalitehokkuuden lisäämisenä, kierrätyksen kehittämisenä sekä ruokahävikin vähentämisenä. Julkisissa hankinnoissa huomioitiin ympäristö- ja vastuullisuusnäkökulmat aiempaa laajemmin. Ruokahävikin seuranta jatkui aktiivisesti, ja hävikkimäärät laskivat sekä koulu- että päiväkotiruokailussa edellisvuoteen verrattuna.

Ruokapalveluiden palvelukonsepti vakiintui koulu-, päiväkoti- ja henkilöstöruokailun kokonaisuuksiksi. Palvelutuotannossa suosittiin lähiruokaa mahdollisuuksien mukaan sekä kehitettiin toimintatapoja vastuullisen ruokapalvelun edistämiseksi.

Puhtauspalveluissa robotiikan käyttöä laajennettiin edelleen. Kokemukset osoittivat robotiikan parantaneen työn tuottavuutta ja vapauttaneen henkilöstön työaikaa tehtäviin, joissa tarvitaan ihmisen osaamista. Samalla otettiin käyttöön entistä vastuullisempia ja ympäristöystävällisempiä siivousmenetelmiä, joiden tavoitteena on vähentää kemikaalien käyttöä.

Kiinteistöpalveluissa energiatehokkuutta parannettiin muun muassa LED-valaistuksen lisäämisellä sekä kiinteistöautomaatiojärjestelmien optimoinnilla. Kiinteistöjen pitkän tähtäimen suunnitelmien (PTS) laatimista jatkettiin, ja vuoden aikana valmistui muun muassa Tupoksen koulun kuntoarvio. Arvion mukaan kiinteistö on hyvässä kunnossa, eikä rakennuksessa havaittu sisäilmaan tai käyttöolosuhteisiin liittyviä puutteita.

Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuden haasteet jatkuivat vuoden aikana. Oppilaitosyhteistyötä vahvistettiin harjoittelijoiden ja työssäoppijoiden määrän lisäämiseksi sekä Limingan kunnan tunnettavuuden parantamiseksi työnantajana. Henkilöstön osaamisen ylläpitämistä ja kehittämistä tuettiin koulutuksilla kaikilla palvelualueilla. Lisäksi oppisopimuskoulutusta hyödynnettiin henkilöstön ammattitaidon vahvistamisessa ja työvoiman saatavuuden turvaamisessa tulevaisuudessa.

Liikelaitoksen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Maankäyttö ja kuntakuva

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen, hyvät liikenneyhteydet ja julkinen liikenne, kestävän kehitys ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen, sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kuntakeskuksen vetovoima kasvaa	Laaditaan PTS kiinteistöihin	PTS tehty	Varmistaa kiinteistöjen pitkäikäisyys, turvallisuus ja kustannustehokas ylläpito toteuttamalla huolto- ja korjaustoimenpiteet ennakoivasti ja suunnitelmallisesti	- Teetetty Tupoksen koululuun

Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Lapsia ja nuoria osallistetaan ruokapalveluiden toiminnan kehittämiseen	Kouluruokakysely toteutuu. Makuraati toteutuu. Biojätteen määrä. Koululounaan ruokailevien % -osuus paranee kouluterveyskyselyssä.	Tyytyväisyys kouluruokaan paranee	- Kouluruokakysely toteutettu - biojätteen seuranta käynnissä kouluterveyskyselyä ei ole järjestetty vuoden 2026 aikana

	Omistaja-asiakkaan osallistaminen huoltokirjan laadintaan	Huoltokirja	Kiinteistöjen kunnon ylläpitäminen ja asiakasyhteistyö	Kiinteistöiden huoltokirjaohjelman päivitystyö valmistunut 2026. Koulutuksen tilaaminen henkilöstölle.

Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjäteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisetu. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Strateginen tavoite (kuntastrategia)	Palvelualueen toimenpide	Mittari	Tavoite	Toteuma
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Jatkuva kehittäminen ja reagointi omistaja-asiakkaan muutoksiin	Talousarvion mukainen toteuma	Asiakaslähtöinen palvelutuotannon kehittäminen sekä kustannustehokkaat palvelut	Talousarvioin mukainen toteuma 1-9
Omistajaohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Omistajaohjaus palaverit	Talousarvion mukainen toteuma		Talousarvioin mukainen toteuma 1-9
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö	Henkilöstön kouluttautuminen koulutussuunnitelman mukaisesti Henkilöstön työhyvinvoinnin lisääminen osallistavalla johtamisella	Koulutuspäivien lukumäärä Työhyvinvointikyselyn tulokset Sairauspoissaolojen määrä	Organisaatiolla on motivoitunut, hyvinvoiva ja osaava henkilöstö, joka sitoutuu yhteisiin tavoitteisiin ja osallistuu aktiivisesti toiminnan jatkuvaan kehittämiseen. Työhyvinvointia, osaamista ja osallistumista vahvistetaan pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti. < 10 pv/tt	Kyselyä ei ole toteutettu

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutuminen

Liikelaitoksessa panostetaan suunnitelmallisesti henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Henkilöstöä kannustetaan aktiivisesti osallistumaan tutkintoon johtaviin koulutuksiin, kuten oman ammattialan tutkinnon suorittamiseen oppisopimuksella. Koulutustoiminta on edennyt koulutussuunnitelman

mukaisesti. Henkilöstön osaamista kehitetään sekä pitkäjänteisesti että ajankohtaisiin tarpeisiin vastaten.

Vuosittainen seutukoulutuspäivä järjestettiin kesäkuussa. Tämän vuoden koulutusteemoina olivat: Työhyvinvointi ja palautuminen työstä, turvaruuan ja tulevaisuuden osaamistarpeista ateria- ja puhtausalalla.

Henkilöstötyytyväisyys pysyi hyvällä tasolla myös vuonna 2025, joka sisälsi merkittäviä toiminnallisia muutoksia. Vakituisesta henkilöstöstä 96 prosentille on käyty henkilökohtaiset kehityskeskustelut. Navisecin tietoturvakoulutuksen on suorittanut 96 prosenttia liikelaitoksen henkilöstöstä.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut -liikelaitoksessa työskentelee yhteensä 49 työntekijää, joista 89,8 prosenttia on vakituisessa työsuhteessa. Henkilöstön suurimmat ikäryhmät ovat 45–49-vuotiaat ja 55–59-vuotiaat. Kesäkuussa kiinteistöpalveluiden palvelualueella aloitti uusi vastuuhenkilö kiinteistöpäällikön tehtävässä.

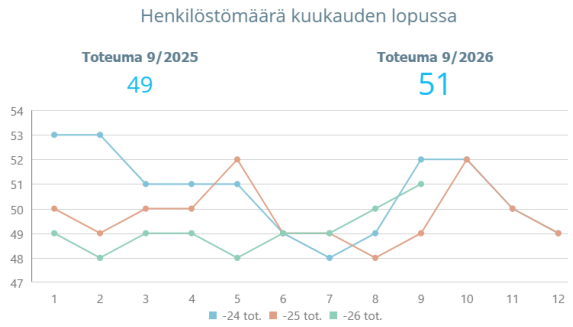

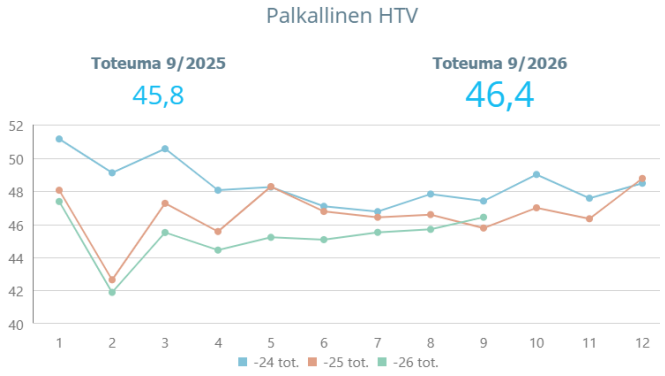

Henkilöstömäärä 31.12.	2024	2025	2026	2027
Vakinaiset, lkm	43	43	45	45
Määräaikaiset, lkm	7	6	2	2
Sijaiset, lkm				
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm				
Henkilöstö yhteensä	50	49	47	47

Eläkkeelle jäänti (tehtävä)	2025	2026	2027
kiinteistönhoitaja kokki ruokapalvelutyöntekijä laitoshuoltaja	1 1	1 1	

Sairauspoissaoloja liikelaitoksessa oli 1-9 2026 toteumajaksolla 14,9 päivää/ työntekijä suhteutettuna vuodelle. Poissaolojen määrä nousi vuoden 2025 (321 päivästä) 691 päivään.

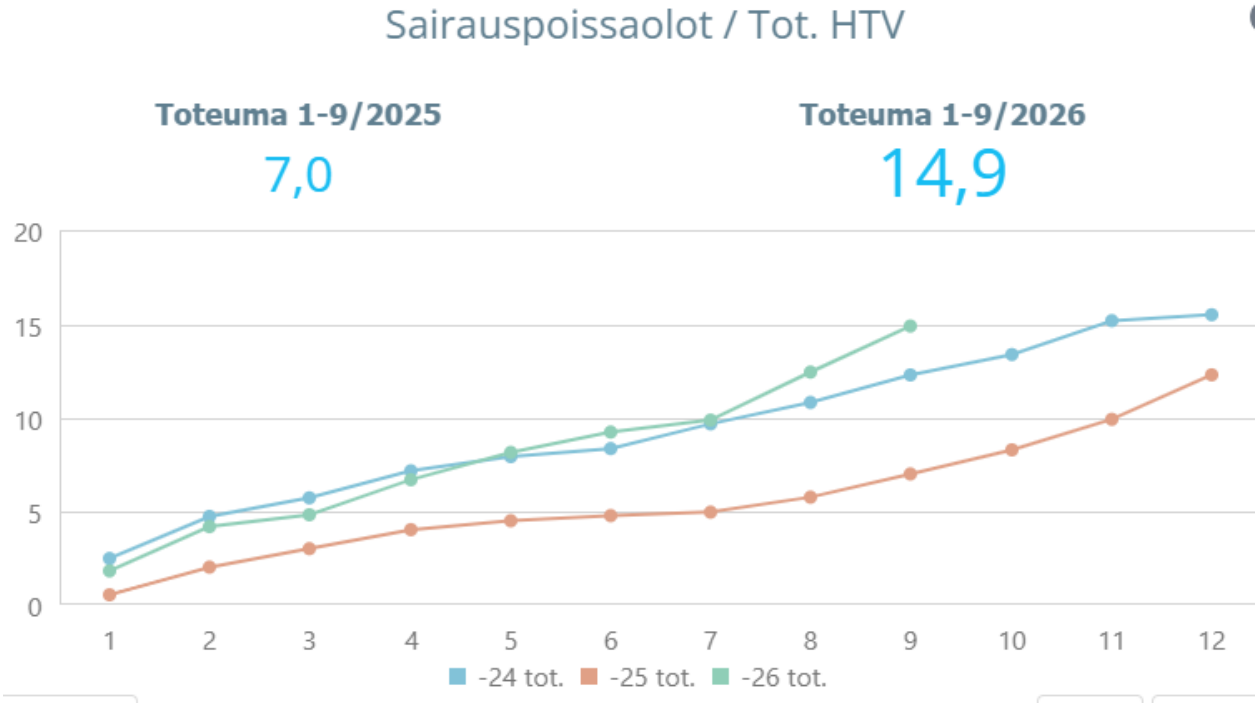

7 Investointiosan toteutuminen

Elinympäristöpalvelut

Elinympäristöpalvelut	TA2026	TAM2026	MTA2026	TOT 9/2026	TOT%	POIKKEAMA
Elinympäristöpalvelut	-4 525 000 €		-4 525 000 €	-963 078 €	21 %	3 561 922 €
Kiinteä omaisuus (9000)						
Menot	-175 000 €		-175 000 €	-36 944 €	21 %	138 056 €
Tulot	525 000 €		525 000 €	198 828 €	38 %	-326 172 €
Netto	350 000 €		350 000 €	161 884 €	46 %	-188 116 €
Lintutornin uusiminen (9175)						
Menot	-60 000 €		-60 000 €			60 000 €
Tulot						
Netto	-60 000 €		-60 000 €			60 000 €
Teiden ja alueiden rakentaminen (9300)						
Menot	-920 000 €		-920 000 €	-545 033 €	59 %	374 967 €
Tulot						
Netto	-920 000 €		-920 000 €	-545 033 €	59 %	374 967 €
Saunaranta (9301)						
Menot						
Tulot						
Netto						
Mal-hankkeet (9304)						
Menot	-870 000 €		-870 000 €	-488 450 €	56 %	381 550 €
Tulot						
Netto	-870 000 €		-870 000 €	-488 450 €	56 %	381 550 €
Ekokortteli (9314)						
Menot	-2 850 000 €		-2 850 000 €	-5 145 €	0 %	2 844 855 €
Tulot						
Netto	-2 850 000 €		-2 850 000 €	-5 145 €	0 %	2 844 855 €
Kotiranta (9321)						
Menot	-80 000 €		-80 000 €	-50 451 €	63 %	29 549 €
Tulot						
Netto	-80 000 €		-80 000 €	-50 451 €	63 %	29 549 €
Kuormatien peruskorjaus (9329)						
Menot				-35 883 €		-35 883 €
Tulot						
Netto				-35 883 €		-35 883 €
Puistot ja leikkikentät (9330)						
Menot	-15 000 €		-15 000 €			15 000 €
Tulot						
Netto	-15 000 €		-15 000 €			15 000 €
Tupoksen Oikotien rakentaminen (9331)						
Menot	-80 000 €		-80 000 €			80 000 €
Tulot						
Netto	-80 000 €		-80 000 €			80 000 €
Emäntäkoulun kaava-alueen kehittäminen (9332)						
Menot						
Tulot						
Netto						
Tupoksen keskusta-alueen liikennejärjestelyt (9333)						

Menot						
Tulot						
Netto						
Yleisten alueiden, luonto-kohteiden ja liikuntapaik-kojen rakentaminen (9334)						
Menot						
Tulot						
Netto						

Elinympäristöpalvelut yh-teensä	TA2026	TAM2026	MTA2026	TOT 9/2026	TOT%	POIKKEAMA
Elinympäristöpalvelut						
Menot	-5 050 000 €	0 €	-5 050 000 €	-1 161 906 €	23 %	3 888 094 €
Tulot	525 000 €	0 €	525 000 €	198 828 €	38 %	-326 172 €
Netto	-4 525 000 €	0 €	-4 525 000 €	-963 078 €	21 %	3 561 922 €

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteis-töpalvelut	TA2026	TAM2026	MTA2026	TOT 9/2026	TOT%	POIKKEAMA
Ruoka-, puhtaus- ja kiin-teistöpalvelut	-345 000 €		-345 000 €	-59 427 €	17 %	285 573 €
Pienet peruskorjaushank-keet (9050)						
Menot	-130 000 €		-130 000 €	-59 427 €	46 %	70 573 €
Tulot						
Netto	-130 000 €		-130 000 €	-59 427 €	46 %	70 573 €
Kiinteistöjen purkutyöt (9126)						
Menot	-15 000 €		-15 000 €			15 000 €
Tulot						
Netto	-15 000 €		-15 000 €			15 000 €
Linnukan pk sisäilmakor-jaukset (9128)						
Menot	-150 000 €		-150 000 €			150 000 €
Tulot						
Netto	-150 000 €		-150 000 €			150 000 €
Keittiön pinn. ja talotek. korjaukset (9129)						
Menot	-50 000 €		-50 000 €			50 000 €
Tulot						
Netto	-50 000 €		-50 000 €			50 000 €
Vesikarin koulun korjaus-työt (9133)						
Menot						
Tulot						
Netto						

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteis-töpalveluiden investoinnit yhteensä	TA2026	TAM2026	MTA2026	TOT 9/2026	TOT%	POIKKEAMA
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteis-töpalvelut						

Menot	-345 000 €	0 €	-345 000 €	-59 427 €	17 %	285 573 €
Tulot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 %	0 €
Netto	-345 000 €	0 €	-345 000 €	-59 427 €	17 %	285 573 €

Limingan kunta, investoinnit yhteensä

Limingan kunta investoinnit	TA2026	TAM2026	MTA2026	TOT 9/2026	TOT%	POIKKEAMA
Menot	-5 395 000 €	0 €	-5 395 000 €	-1 221 333 €	23 %	4 173 667 €
Tulot	525 000 €	0 €	525 000 €	198 828 €	38 %	-326 172 €
Netto	-4 870 000 €	0 €	-4 870 000 €	-1 022 505 €	21 %	3 847 495 €